
ERSTE BANK A.D. PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU
KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN
31. DECEMBRA 2022. GODINE
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1-4
Bilans uspjeha od 1. januara do 31. decembra 2022. godine	5
Izveštaj o ukupnom ostalom rezultatu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine	6
Bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine	7
Izveštaj o tokovima gotovine od 1. januara do 31. decembra 2022. godine	8
Izveštaj o promjenama na kapitalu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine	9
Napomene uz finansijske izvještaje	10-89
Prilog: Godišnji izvještaj menadžmenta	

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**Akcionarima Erste bank AD Podgorica****Mišljenje**

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza Erste bank AD Podgorica (u daljem tekstu: „Banka“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine, bilans uspjeha, iskaz o ukupnom ostalom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala objelodanjivanja (u daljem tekstu: „finansijski iskazi“).

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi istinito i objektivno prikazuju, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembar 2022. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnove za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije (ISA) primjenjivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izvještaja koji je naslovljen Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih iskaza tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih iskaza kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
<i>Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja od clijenata i rezervisanja za vanbilansne stavke</i>	
Na dan 31. decembra 2022. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od clijenata iznosila je EUR 482.000 hiljada (31. decembra 2021.: EUR 454.883 hiljada), dok je ukupan iznos ispravke vrijednosti datih kredita i potraživanja od clijenata iznosio EUR 27.937 hiljada na dan 31. decembra 2022. godine (31. decembra 2021.: EUR 29.736 hiljada).	Na osnovu naše procjene rizika i poznavanja industrije, ispitali smo troškove obezvrjeđenja datih kredita i potraživanja od clijenata i rezervisanja za vanbilansne stavke, i procijenili primijenjenu metodologiju, kao i korišćene pretpostavke, a u skladu sa opisom ključnog revizorskog pitanja.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata i rezervisanja za vanbilansne stavke	
Odmjeravanje troškova umanjenja vrijednosti datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke smatra se ključnim revizorskim pitanjem, s obzirom da određivanje iznosa rezervacija za umanjenje vrijednosti zahtjeva značajnu procjenu od strane rukovodstva koja se odnosi na određivanje trenutka priznavanja umanjenja vrijednosti kao i iznosa umanjenja vrijednosti. Najznačajnija rasudjivanja se odnose na: • Pretpostavke koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta; • Pravovremena identifikacija izloženosti sa značajnim povećanjem izloženosti kreditnom riziku i kreditnom obezvređenju; • Vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti po kreditima; Rukovodstvo je objelodanilo dodatne informacije o troškovima umanjenja vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata i rezervisanja za vanbilansne stavke u napomenama 3.2, 8, 17 i 32 uz finansijske iskaze.	Naše testiranje je obuhvatilo sljedeće elemente: • procjena ključnih kontrola nad pretpostavkama koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta; • detaljno testiranje obračuna parametara rizika, na bazi zvanične metodologije banke koja je predmet ocjene usaglašenosti sa računovodstvenim zahtjevima. Navedeno testiranje podrazumeva i ocjenu pretpostavki modela; • procjena ključnih kontrola i testiranje njihove efikasnosti nad pravovremenom identifikacijom izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika i blagovremenom identifikacijom izloženosti umanjenih vrijednosti kredita; • prikupljanje i detaljno testiranje dokaza na uzorku koji podržavaju odgovarajuće određivanje pretpostavki za troškove obezvređenja kredita i rezervisanja za garancije, uključujući vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti umanjene vrijednosti kredita; • procjena ključnih kretanja portfolija visokog rizika iz prethodnog perioda u odnosu na industrijske standarde i istorijske podatke; • procjena adekvatnosti različitih identifikovanih odluka Rukovodstva koji se tiču pretpostavki vezanih za obračun očekivanih kreditnih gubitaka za individualno procjenjivane kredite, kao i odluka o pristupu procjene očekivanih kreditnih gubitaka za kolektivno procjenjivane kredite, kao i evaluacija primjenjenih metodologija korišćenjem našeg znanja i iskustva u industriji; • procjenu tačnosti i potpunosti objelodanivanja u finansijskim izvještajima.

Ostala pitanja

Finansijski iskazi Banke na dan i za godinu završenu 31. decembra 2021. godine bili su predmet revizije drugog revizora, koji je izrazio pozitivno mišljenje o tim finansijskim iskazima na dan 28. mart 2022. godine.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ostale informacije sadržane u godišnjem izvještaju menadžmenta Banke

Ostale informacije se odnose na informacije sadržane u godišnjem izvještaju menadžmenta, ali ne uključuje finansijske izvještaje i izvještaj revizora o njima. Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu ostalih informacija u skladu sa propisima Crne Gore. Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije. U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i time razmotrimo da li su ostale informacije usklađene u svim materijalno značajnim aspektima sa finansijskim izvještajima, sa našim saznanjima stečenim u toku revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešnim. Pored toga, izvršili smo procjenu da li su ostale informacije pripremljene, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, posebno da li su ostale informacije u formalnom smislu u skladu sa zahtjevima i postupcima za pripremu ostalih informacija Zakona o računovodstvu Crne Gore u kontekstu materijalnosti, odnosno da li bi neko nepoštovanje ovih zahtjeva moglo uticati na prosuđivanja donijeta na osnovu ovih ostalih informacija.

Na osnovu sprovedenih procedura, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti da ih ocijenimo, izvještavamo da:

1. ostale informacije koje opisuju činjenice koje su takođe prikazane u finansijskim izvještajima su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa finansijskim izvještajima; i
2. ostale informacije su pripremljene u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore.

Pored toga, naša odgovornost je da, na osnovu saznanja i razumijevanja Banke stečenih u reviziji, izvijestimo da li ostale informacije sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Na osnovu postupaka koje smo izvršili u vezi sa dobijenim ostalim informacijama, nismo utvrdili materijalno značajne pogrešne iskaze.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed prevare ili greške.

Prilikom sastavljanja finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Banke da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim navedene. Lica odgovorna za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje.

Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza (nastavak)

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usljed prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke.
- Vršimo ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezanu objelodanjivanja u finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlaštenim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje identifikujemo tokom naše revizije. Takođe, obezbeđujemo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i gdje je to primjenjivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlaštenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih iskaza tekućeg perioda i shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izveštaj nezavisnog revizora je Đorđe Dimić.

Crowe MNE d.o.o. Podgorica

16. mart 2023. godine

Đorđe Dimić, Ovlašćeni revizor
Pero Đoričković, Ovlašćeni revizor
Anastasija Boljević, Ovlašćeni revizor
Vladimir Kavarić, Ovlašćeno lice

BILANS USPJEHA OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2022. GODINE

U 000 EUR	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od kamata i slični prihodi		27.200	26.474
Rashodi od kamata i slični rashodi		(2.561)	(2.923)
NETO PRIHODI OD KAMATA	6	24.639	23.551
Prihodi od naknada i provizija		9.333	7.178
Rashodi naknada i provizija		(4.605)	(3.525)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	7	4.728	3.653
Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu		799	413
Neto gubici od kursnih razlika		(53)	6
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja ostale imovine		(131)	6
Ostali prihodi	13	1.097	970
Troškovi zaposlenih	10	(9.439)	(8.696)
Opšti i administrativni troškovi	11	(6.168)	(5.388)
Neto dobiti/gubici po osnovu modifikacije i reklasifikacije finansijskih instrumenata		144	53
Troškovi amortizacije	12	(1.903)	(1.748)
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	8	(78)	(4.954)
Troškovi rezervisanja	9	5	(7)
Ostali rashodi		(202)	(204)
OPERATIVNI PROFIT		13.438	7.655
Porez na dobit	14	(1.852)	(726)
NETO PROFIT		11.586	6.929
Zarada po akciji / u EUR	34	2,170	1,298

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 16. mart 2023. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

Aleksa Lukić
Predsjednik Upravnog odbora

Damir Ivaštinović
Član Upravnog odbora

Kristina Bukilić
Direktor Sektora finansija i računovodstva

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM OSTALOM REZULTATU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2022. GODINE

u 000 EUR	Napomena	2022.	2021.
Neto profit		11.586	6.929
Ukupni ostali rezultat			
Negativni efekti promjene vrijednosti hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(5.394)	(1.571)
Aktuarski dobici/(gubici) od dugoročnih naknada zaposlenima		(10)	(1)
Porez na prihod po osnovu stavki ukupnog ostalog rezultata		834	338
Ukupan ostali rezultat za tekuću godinu		(4.570)	(1.234)
UKUPAN OSTALI REZULTAT		7.016	5.695

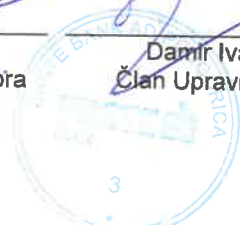
Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 16. mart 2023. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

 Aleksa Lukić
 Predsjednik Upravnog odbora

 Damir Ivaštinović
 Član Upravnog odbora

 Kristina Bukilić
 Direktor Sektora finansija i računovodstva

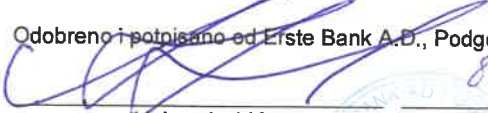
BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2022. GODINE

u 000 EUR	Napomena	2022.	2021.	2020.
SREDSTVA				
Novčana sred. i rač. depozita kod central. banaka	15	126.344	101.580	67.237
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti		554.128	496.271	489.595
Kredit i potraživanja od banaka	16	59.284	35.743	41.132
Kredit i potraživanja od klijenata	17	454.063	425.147	424.023
Hartije od vrijednosti	20	40.173	34.821	23.913
Ostala finansijska sredstva		608	560	528
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		50.472	55.795	64.916
Hartije od vrijednosti	19	50.472	55.795	64.916
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti				
kroz bilans uspjeha, koja se ne drže radi trgovanja	18	200	-	-
Investicione nekretnine/nepokretnosti	21	1.063	274	213
Nekretnine, postrojenja i oprema	21	12.227	12.319	11.548
Nematerijalna sredstva	22	3.096	2.949	2.575
Odložena poreska sredstva	14	460	-	-
Ostala poslovna potraživanja	23	3.878	2.799	2.669
UKUPNA AKTIVA		751.868	671.987	638.753
OBAVEZE				
Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti		623.073	553.602	520.529
Depoziti banaka i centralnih banaka		163	503	504
Depoziti klijenata	24	465.627	415.263	375.829
Kredit banaka i centralnih banaka	25	111.842	94.496	104.022
Kredit klijenata koji nijesu banke	25	45.441	43.340	40.174
Rezerve	26	1.323	1.075	1.214
Tekuće poreske obaveze		1.791	914	484
Odložene poreske obaveze	14	-	205	491
Ostale obaveze	27	17.693	15.928	21.467
UKUPNE OBAVEZE		643.880	571.724	544.185
KAPITAL	28			
Akcijski kapital		5.339	5.339	5.339
Emisione premije		1.571	1.571	1.571
Neraspoređena dobit		94.117	86.479	79.196
Dobit tekuće godine		11.586	6.929	5.103
Ostale rezerve		(4.625)	(55)	3.359
UKUPAN KAPITAL		107.988	100.263	94.568
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL		751.868	671.987	638.753

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 16. mart 2023. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

 Aleksa Lukić
 Predsjednik Upravnog odbora

 Damir Ivaštinović
 Član Upravnog odbora

 Kristina Bukilić
 Direktor Sektora finansija i računovodstva

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2022. GODINE

	2022.	2021.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi	27.034	27.849
Odlivi po osnovu kamata i sličnih rashoda	(2.631)	(3.098)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	9.201	7.080
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(4.601)	(3.522)
Odlivi po osnovu zarada zaposlenih i troškova dobavljača	(15.909)	(14.263)
Povećanje kredita i ostale aktive	(13.573)	(8.256)
Prilivi po osnovu depozita i ostalih obaveza	50.775	37.719
Plaćeni porezi	(859)	(460)
Ostale obaveze	1.231	(4.212)
Neto prilivi/odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	50.668	38.837
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Kupovina nekretnina i opreme	(752)	(1.904)
Kupovina nematerijalne imovine	(769)	(1.049)
Kupovina državnih zapisa	(4.876)	(4.368)
Prilivi od prodaje materijalne i dugotrajne imovine	247	340
Neto odlivi iz aktivnosti investiranja	(6.150)	(6.981)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja:		
Povećanje/smanjenje pozajmljenih sredstava	451	(6.371)
Neto prilivi/odlivi iz aktivnosti finansiranja	451	(6.371)
Efekti kursnih razlika	746	419
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	45.715	25.904
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	115.286	89.382
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	161.001	115.286

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 16. mart 2023. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

Aleksa Lukić
Predsjednik Upravnog odbora

Damir Ivaštinović
Član Upravnog odbora

Kristina Bukilić
Direktor Sektora finansija i računovodstva

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2022. GODINE

u 000 EUR	Akcijski kapital	Emisione premije	Neraspoređena dobit	Ostale rezerve	Ukupno
Stanje, 1. januara 2021. godine	5.339	1.571	84.299	3.359	94.568
Ukupan ostali rezultat	-	-	2.180	(3.414)	(1.234)
Dobit tekuće godine	-	-	6.929	-	6.929
Stanje, 31. decembra 2021. godine	5.339	1.571	93.408	(55)	100.263
Ukupan ostali rezultat	-	-	-	(4.570)	(4.570)
Efekat kupovine S-LEASING D.O.O Podgorica	-	-	709	-	709
Dobit tekuće godine	-	-	11.586	-	11.586
Stanje, 31. decembra 2022. godine	5.339	1.571	105.703	(4.625)	107.988

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 16. mart 2023. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

Aleksa Lukić
Predsjednik Upravnog odbora

Damir Ivastinović
Član Upravnog odbora

Kristina Bukilić
Direktor Sektora finansija i
računovodstva

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Erste Bank A.D., Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”), je 2002. godine registrovana kao akcionarsko društvo Opportunity Bank A.D., Podgorica. Banka je promijenila ime u julu 2009. godine u Erste Bank A.D., Podgorica. Banka je dobila licencu za obavljanje plaćanja i držanje depozite na domaćem i inostranom tržištu. RegistarSKI broj Banke u Centralnom registru Privrednog suda je 4-0001671/001.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 337 (Rješenje broj 02/3-342/1-02 od 21. novembra 2002. godine).

U skladu sa Zakonom o bankama, Odlukom o osnivanju i Statutom, Banka obavlja poslove primanja depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz tih sredstava, u cjelini ili djelimično, za svoj račun.

Pored ovih poslova, Banka može da obavlja i sljedeće:

- izdaje garancije i preuzima druge vanbilansne obaveze;
- kupuje, prodaje i naplaćuje potraživanja;
- izdaje, obrađuje i evidentira platne instrumente;
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- trguje u svoje ime i za svoj račun ili za račun komitenta stranim sredstvima plaćanja i finansijskim derivatima;
- vrši izradu analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti društava i preduzetnika;
- depo poslove;
- usluge čuvanja u sefovima i
- druge poslove u skladu sa odobrenjem Centralne banke Crne Gore.

Poslovi koji se obavljaju na osnovu odobrenja Centralne banke:

- kastodi i depozitarni poslovi – br. rj. 0102-3319/5 od 29.07.2014. godine
- poslovi zastupanja u osiguranju – br. rj.0102-6139/3 od 20.11.2014. godine
- poslovi brokera, dilera i investicionog menadžera – br. 03-3595-3/2016 od 24.05.2016. godine.

Sjedište Banke je u Podgorici, Arsenija Boljevića 2A, Podgorica.

Banka obavlja svoje aktivnosti preko sjedišta Banke i sedamnaest filijala lociranih u Podgorici, Beranama, Nikšiću, Bijelom Polju, Pljevljima, Baru, Kotoru, Ulcinju, Budvi, Herceg Novom, Rožajima, Cetinju, Kolašinu i Tivtu.

Erste&Steiermärkische Bank d.d. Rijeka, Hrvatska je vlasnik i posjeduje 100% vlasništva Banke. Banka je član Erste bankarske grupe i njen krajnji vlasnik je Erste Group Bank AG, Beč, Austrija.

Na dan 03 oktobra 2022. godine zaključen je Ugovor o prenosu udjela između Erste Group Immortien International Holding GmbH Beč sa udjelom 50% i Steinmarkische Bank und Sparkassen Aktiengesellschaft sa udjelom 50% na sticaoca udjela Erste Bank AD Podgorica. Nakon odobrenja svih nadležnih institucija, statusna promjena pripajanja završena je 12.decembra 2022. godine registracijom pripajanja S leasinga Erste banci u Centralnom registru privrednih subjekata (Rješenje 4-000167/084).

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka ima 334 zaposlena radnika (31. decembra 2021. godine: 316 zaposlena radnika).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1 Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke za 2022. godinu su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvješavanja („MSFI“) i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvješavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su pripremljeni u formi propisanoj Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih iskaza banaka („Sl. list CG“ br. 034/22).

Finansijski izvještaji koji su sastavljeni za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine su prvi finansijski izvještaji koje je Banka sastavila u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvješavanja.

Računovodstvene politike i procjene koje se tiču priznavanja i vrednovanja sredstava i obaveza, korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izvještaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procjenama primijenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izvještaja Banke za 2021. godinu.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni Pregled značajnih računovodstvenih politika. Finansijski iskazi Banke su iskazani u hiljadama eura (EUR), koja je funkcionalna valuta Banke i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski iskazi u Crnoj Gori. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

2.2 Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski izvještaji prezentovani su u eurima (EUR), koji predstavljaju zvaničnu valutu u Crnoj Gori i izvještajnu valutu Banke. Sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su u hiljadama (EUR 000), osim ukoliko je drugačije navedeno.

2.3 Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza u skladu sa MSFI zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Najznačajnije procjene i pretpostavke su navedene u napomeni 4.

2.4 Konsolidacija

Banka nema kontrolu ni nad jednim entitetom.

2.5 Kontinuitet poslovanja

Rukovodstvo Banke i dalje procjenjuje sa razumnom sigurnošću da će Banka nastaviti da posluje profitabilno u doglednoj budućnosti. Saglasno tome, finansijski izvještaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u budućnosti.

2.6. Uporedni podaci

Uporedni podaci o vim finansijskim iskazima predstavljaju podatke iz revidiranih finansijskih iskaza Banke na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2021. godine. Ukoliko je potrebno, Banka reklasifikuje uporedne podatke kako bi se postigla konzistentnost u podacima iz finansijskih iskaza za tekuću godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.7. Primjena novih standarda i izmjena postojećih

Novi standardi, interpretacije i njihove izmjene su izlistane ispod.

Sledeći novi standardi, interpretacije i promjene postojećih standarda su obavezni za izvještajne periode počevši od 01. januara 2022. godine:

Standard	Naziv	Opis	Aktivan za sledeću finansijsku godinu
IFRS 16	Promjene na MSFI 16 Zakupi	Ustupci po zakupima u vezi Covid-19	od aprila 2021
MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16, MRS 41	Godišnja unapređenja MSFI u ciklusu od 2018 do 2020. godine	MSFI 1 Prva primjena MSFI, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MSFI 16 Zakupi, MRS 41 Agrikultura	2022
MSFI 3	MSFI 3 Poslovne kombinacije	Ažuriranje reference na Konceptualni okvir	2022
MRS 16	MRS 16 Nekretnine, Postrojenja i Oprema	Prihodi prije namjene korišćenja	2022
MRS 37	MRS 37 Rezervisanja, Potencijalne Obaveze i Potencijalna Imovina	Štetni ugovori	2022

2.7.1. Promjene na MSFI 16 Zakupi: Ustupci po zakupima u vezi Covid-19

Promjene na MSFI 16 Zakupi (Ustupci po zakupima u vezi Covid-19) proširuju praktičnu pogodnost u vezi ustupaka povezanih sa Covid-19 za bilo kakvu promjenu u plaćanjima zakupa inicijalno dospjelih na ili prije 30. juna 2022. godine. U pomenutoj praktičnoj pogodnosti, zakupac može izabrati da ne procjenjuje da li je ustupak po zakupima u vezi Covid-19 ugovorna promjena zakupa ili ne. Zakupac koji napravi ovaj izbor, svaku promjenu u plaćanju ugovora koja rezultira iz ustupaka u vezi Covid-19 tretira na način kao da promjena nije modifikacija zakupa. Ova izmjena se odnosi na godišnje izvještaje koji počinju na ili nakon 01. aprila 2021. Godine. Ranija primjena je dopuštena. Banka je odabrala da ne koristi ovu praktičnu pogodnost.

2.7.2. Godišnja unapređenja MSFI u ciklusu od 2018 do 2020. godine

Zbirka godišnjih poboljšanja MSFI-jeva 2018.-2020. uključuje izmjene i dopune sljedećih standarda: Izmjene MSFI-ja 1 dopuštaju podružnici koja primjenjuje član D16(a) MSFI-ja 1 da mjeri kumulativne kursne razlike korišćenjem iznosa koje je prijavila matica, na temelju datuma matičnog prelaska na MSFI-je.

Izmjene MSFI-ja 9 pojašnjavaju koje naknade subjekt uključuje kada primjenjuje test "10 posto" u procjeni treba li prestati priznavati finansijsku obvezu. Entitet uključuje samo naknade plaćene ili primljene između entiteta (zajmoprimca) i zajmodavca, uključujući naknade koje je platio ili primio bilo entitet ili zajmodavac u ime drugoga.

Dodatak MSFI-ju 16 odnosi se samo na izmjene u ilustrativnom primjeru 13 (nije naveden datum stupanja na snagu).

Izmjene i dopune MRS-a 41 uklanjaju zahtjev za subjekte da isključe novčane tokove od oporezivanja kada mjere fer vrijednost biološke imovine korišćenjem tehnike sadašnje vrijednosti.

Izmjene se primjenjuju na godišnje izvještajne periode koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Ranija primjena je dopuštena. Ove izmjene i dopune ne dovode do značajnih promjena unutar Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)**2.7. Primjena novih standarda i izmjena postojećih (nastavak)****2.7.3. MSFI 3 Poslovne kombinacije**

Izmjene i dopune MSFI-ja 3 ažuriraju zastarjele reference u MSFI-ju 3 bez značajnih promjena njegovih zahtjeva. Dodatak se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Ranija primjena je dopuštena. Ove izmjene i dopune ne dovode do značajnih promjena unutar Banke.

2.7.4. MRS 16 Nekretnine, Postrojenja i Oprema

Izmjene MRS-a 16 odnose se na prihode nastale prije nego što je stavka nekretnina, postrojenja i opreme spremna za upotrebu. Troškovi proba radi provjere funkcionisanje li stavka nekretnina, postrojenja i opreme ispravno i dalje su troškovi koji se mogu direktno pripisati. Ako je roba već proizvedena kao dio takvih proba, prihod od prodaje i troškovi proizvodnje moraju se priznati u računu dobiti i gubitka u skladu s relevantnim standardima. Stoga više nije dopušteno netirati prihode sa troškovima stavke nekretnina, postrojenja i opreme. Dodatak se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Ranija primjena je dopuštena. Ove izmjene i dopune ne dovode do značajnih promjena unutar Banke.

2.7.5. MRS 37 Rezervisanja, Potencijalne Obaveze i Potencijalna Imovina

Izmjene i dopune MRS-a 37 pojašnjavaju koji se troškovi trebaju smatrati troškovima ispunjenja ugovora kada se procjenjuje je li ugovor štetan. Troškovi ispunjenja ugovora obuhvataju troškove koji se direktno odnose na ugovor. Oni mogu biti inkrementalni troškovi ispunjenja ugovora ili raspodjela drugih troškova koji se direktno odnose na ispunjenje ugovora.

Dodatak se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Ranija primjena je dopuštena. Ove izmjene i dopune ne dovode do značajnih promjena unutar Banke.

Banka nije rano usvojila nove standarde, interpretacije i dopune postojećih standarda koje je izdao IASB, ali koji još nisu stupili na snagu, te se ne očekuje da će primjena ovih standarda, interpretacija i dopuna imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Banke.

2.7.6. Novi standardi koji nisu još u primjeni

Sljedeći novi standardi, interpretacije i dopune postojećih standarda koje je izdao IASB i usvojila EU koji još nisu na snazi i koje Banka nije rano usvojila:

Standard	Name	Opis
MSFI 17	MSFI 17 Ugovori o Osiguranju	Novi standard koji mijenja MSFI 4
MSFI 17	Promjene na MSFI 17 Ugovori o Osiguranju	Inicijalna primjena MSFI 17 i MSFI 9 – Usporedne informacije
MRS 1	Promjene na MRS 1 Prezentacija Finansijskih Izvještaja	Objelodanjanja Računovodstvenih politika
MRS 8	Promjene na MRS 8 Računovodstvene Politike, Promjene u Računovodstvenim procjenama i greškama	Definicija Računovodstvenih procjena
MRS 12	MRS 12 Porezi na dobit	Odloženi porezi u vezi aktive i passive koji nastaju iz jedinstvene transakcije

Novi standard MSFI 17 Ugovori o osiguranju zamijenjuje MSFI 4 Ugovori o osiguranju. Primjenjuje se na godišnje izvještajne periode koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Ranija primjena je dopuštena. Ne očekuje se da će ovaj novi standard kao i njegovi amandmani dovesti do značajnih promjena unutar Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.7. Primjena novih standarda i izmjena postojećih (nastavak)

2.7.6. Novi standardi koji nisu još u primjeni (nastavak)

Izmjene MRS-a 1 pojašnjavaju zahtjeve za objavljivanjem materijalno važnih računovodstvenih politika umjesto značajnih računovodstvenih politika. Dodatak se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Ranija primjena je dopuštena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

Izmjene MRS-a 8 zamjenjuju definiciju promjena u računovodstvenim procjenama sa definicijom računovodstvenih procjena. Prema novoj definiciji, računovodstvene procjene su "novčani iznosi u financijskim izvještajima koji su podložni nesigurnost u odmjeravanju". Entiteti razvijaju računovodstvene procjene ako računovodstvene politike zahtijevaju da se stavke u financijskim izvještajima mjere na način koji uključuje nesigurnost u odmjeravanju. Dodaci pojašnjavaju da promjena računovodstvene procjene koja proizlazi iz novih informacija ili novih događaja nije ispravak pogreške. Nadalje, učinci promjene inputa ili tehnike mjerenja korištene za izradu računovodstvene procjene su promjene u računovodstvenim procjenama ako ne proizlaze iz ispravljanja pogrešaka prethodnih razdoblja. Promjena računovodstvene procjene može uticati samo na dobit ili gubitak tekućeg perioda ili na dobit ili gubitak oba, tekućeg i budućih perioda. Dodatak se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Ranija primjena je dopuštena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke

Izmjene MRS-a 12 daju dodatne izuzetke od izuzetka početnog priznavanja. Prema izmjenama i dopunama, entitet ne primjenjuje izuzeće od početnog priznavanja za transakcije koje dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. U zavisnosti od poreskog zakona, jednake oporezive i odbitne privremene razlike mogu nastati prilikom početnog priznavanja imovine i obveza u transakciji koja nije poslovno spajanje i ne utiče ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit. Nakon izmjena i dopuna MRS-a 12, entitet je dužan priznati povezanu odloženu poresku imovinu i obavezu, pri čemu priznavanje bilo koje odložene poreske imovine podliježe kriterijumima nadoknadivosti u MRS-u 12. Dodatak se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Ranija primjena je dopuštena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Priznavanje prihoda i rashoda

3.1.1 Kamata

Prihodi i rashodi po osnovu kamata se priznaju u bilansu uspjeha uz primjenu metode efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja cijene amortizacije finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza i alokacije prihoda po osnovu kamate ili rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili prilive tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza. Kalkulacije uključuju sve naknade i provizije plaćene ili primljene između ugovornih strana koje su integralni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcije i svih drugih premija ili popusta.

3.1.2 Naknade i provizije

Prihodi i rashodi naknada i provizija su po osnovu finansijskih usluga koje pruža i dobija Banka, a uključuju usluge platnog prometa, vođenja računa, kartične poslove i druge bankarske usluge

3.1.3 Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu

Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu uključuju dobitke i gubitke od devizne razmjene.

3.1.4 Porez na dobit i ostali porezi

Trošak poreza se sastoji od tekućeg i odloženog poreza. Trošak poreza se priznaje u bilansu uspjeha, osim kada se odnosi na stavke priznate direktno u kapital, koji je u tom slučaju priznat u kapitalu.

3.1.5 Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Stope poreza na dobit su proporcionalne i iznose:

- 1) 9% na iznos oporezive dobiti do 100.000 eura;
- 2) od 100.000,01 eura do 1.500.000,00 eura: 9.000,00 eura + 12% na iznos preko 100.000,01 eura;
- 3) preko 1.500.000,01 eura: 177.000,00 eura + 15% na iznos preko 1.500.000,01 eura.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Banke iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3.1.6 Odloženi porez

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. MSFI 9 Finansijski instrumenti

3.2.1. Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je bilo koji ugovor koji dovodi do povećanja finansijskih sredstava jedne ugovorene strane i finansijske obaveze ili instrumenta kapitala druge ugovorne strane. U skladu sa MSFI 9, sva finansijska sredstva i obaveze - koji takođe uključuju i derivativne finansijske instrumente - moraju se priznati u bilansu stanja i mjeriti u skladu sa svojim dodijeljenim kategorijama.

3.2.2 Metode mjerenja finansijskih instrumenata

Postoje dvije primarne metode mjerenja finansijskih sredstava i obaveza.

i. Amortizovani trošak i efektivna kamatna stopa

Amortizovani trošak je iznos po kojem se finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza mjeri početnim priznavanjem minus otplata glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metod efektivne kamatne stope za razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospijeca. Za finansijska sredstva iznos se usklađuje za bilo koje gubitke po osnovu obezvrjeđenja.

Efektivna kamatna stopa (EKS) je stopa koja diskontuje procijenjene buduće tokove novca kroz očekivani životni vijek finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva (tj. amortizovani trošak prije prilagođavanja za bilo koji gubitak po osnovu obezvrjeđenja) ili amortiziranog troška finansijske obaveze. Procijenjeni novčani tokovi uzimaju u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta, ali zanemaruju očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje transakcijske troškove, naknade za izdavanje koje su sastavni dio EKS-a i sve ostale premije i diskonte.

Za kupljena ili originalno kreditno obezvrjeđena finansijska sredstva („POCI“, vidjeti dio „Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata po MSFI 9“), koristi se kreditno podešena EKS. To je stopa koja diskontuje procijenjene buduće novčane tokove koji uzimaju u obzir očekivane kreditne gubitke po amortizovanoj vrijednosti finansijskog sredstva.

EKS se koristi za priznavanje prihoda i rashoda od kamata. Prihod od kamata se obračunava na sljedeći način:

- EKS primenjena na bruto knjigovodstvenu vrijednost za finansijska sredstva koja nisu kreditno obezvrjeđena (Stage 1 i Stage 2, vidjeti dio „Obezvrjeđenje finansijskih instrumenata“);
- EKS primenjena na amortizovani trošak za finansijska sredstva koja su kreditno obezvrjeđena (Stage 3, vidjeti „Obezvrjeđenje finansijskih instrumenata“); i
- Kreditno podešena EKS se primjenjuje na amortizovani trošak za finansijsku imovinu POCL.

Rashod od kamata se obračunava primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske obaveze.

ii. Fer vrijednost

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena ako bi se sredstvo prodalo ili platilo ako bi se obaveza prenijela urednom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerenja. Ova definicija se primjenjuje i na mjerenje fer vrijednosti nefinansijskih sredstava i obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.3 Početno priznavanje i mjerenje

i. Početno priznavanje

Finansijski instrumenti se početno priznaju kada Banka postane strana ugovornih odredbi instrumenta. Redovne (spot) kupovine i prodaje finansijskih sredstava priznaju se na datum namirenja, tj. na datum kada je sredstvo isporučeno.

ii. Početno mjerenje

Finansijski instrumenti se početno mjere po fer vrijednosti uključujući transakcijske troškove (osim za financijske instrumente po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, za koje se transakcijski troškovi priznaju direktno u bilansu uspjeha). U većini slučajeva, fer vrijednost prilikom početnog priznavanja jednaka je cijeni transakcije, tj. cijeni koja je prenešena da bi se proizvelo ili steklo finansijsko sredstvo ili primljenoj cijeni za izdavanje ili preuzimanje finansijske obaveze.

iii. Klasifikacija i naknadno vrednovanje finansijskih sredstava u okviru MSFI 9

Prema MSFI 9, klasifikacija i naknadno mjerenje finansijskih sredstava zavisi od dva kriterijuma.

- Poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima - procjena se fokusira na to da li je finansijsko sredstvo dio portfelja u kojem se imovina drži kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi, kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi i prodala sredstva, ili se drže u drugim poslovnim modelima.
- Karakteristike novčanog toka finansijskih sredstava - procjena je fokusirana na to da li ugovoreni uslovi finansijskog sredstva proizilaze na određenim datumima za novčane tokove koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate („SPPI - Solely Payments of Principal and Interest“) na preostali iznos glavnice.

Primjena ovih kriterijuma dovodi do klasifikacije finansijskih sredstava u tri kategorije mjerenja.

3.2.3.1 Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti

Finansijska sredstva se mjere po amortizovanoj vrijednosti tj. trošku ako se drže u poslovnom modelu čiji je cilj prikupljanje ugovornih novčanih tokova i ukoliko ti ugovorni novčani tokovi imaju karakteristike SPPI.

U bilansu stanja ova sredstva se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, tj. bruto knjigovodstvenoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti od kreditnog gubitka. Oni su prikazani u okviru pozicije „Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti“. Novčana sredstva uključuju samo potraživanja (depozite) od centralnih banaka i kreditnih institucija koji se isplaćuju na zahtjev. Isplata po zahtjevu znači da se sredstva mogu povući sa računa u bilo koje vrijeme sa rokom isplate od jednog radnog dana ili 24h. Minimum obavezne rezerve je takođe prikazan u ovoj stavci.

Prihod od kamata na ovim sredstvima se izračunava metodom efektivne kamate i uključuje se u poziciju „Prihodi od kamata i slični prihodi“ u okviru pozicije „Neto prihod od kamata“ u bilansu uspjeha. Dobici ili gubici od umanjenja vrijednosti uključeni su u stavku „Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“. Dobici i gubici nastali od prestanka priznavanja (kao što je prodaja) prikazani su pod pozicijom „Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)****3.2.3 Početno priznavanje i mjerenje (nastavak)****3.2.3.1 Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)**

U Banci, finansijska sredstva koja se mjere po amortizovanom trošku predstavljaju najveću kategoriju mjerenja, koja uključuje većinu kreditnih poslova prema klijentima, međubankarsko kreditno poslovanje (uključujući obrnute repo transakcije), depozite kod centralnih banaka, iznose u toku poravnanja, trgovinu i druga potraživanja.

Ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti koje se mjere po amortizovanom trošku su zbog različitih poslovnih ciljeva (kao što su ispunjavanje internih / eksternih zahtjeva za rizik likvidnosti i efikasno plasiranje strukturnog viška likvidnosti, strateške pozicije koje su donešene od strane Odbora direktora, podsticanje i čuvanje dobrih poslovnih odnosa sa klijentima, zamjena poslova kreditiranja ili druge aktivnosti za poboljšanje poslovnog prinosa). Zajednička osobina ovih finansijskih instrumenata je da njihova značajna i česta prodaja nije očekivana.

3.2.3.2 Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat

Dužnička finansijska sredstva se vrednuju po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVOCI) ukoliko su karakteristike njihovog ugovornog novčanog toka SPPI i ukoliko se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj prikupljanje ugovornih novčanih tokova i prodaja sredstava. U bilansu stanja, oni su uključeni kao „hartije od vrijednosti“ u okviru pozicije „Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ukupan ostali rezultat“.

Prihodi od kamata na ovu vrstu sredstava izračunavaju se primjenom metode efektivne kamatne stope i uključeni su u stavku „Prihodi od kamata i slični prihodi“ pod pozicijom „Neto prihod od kamata“ u bilansu uspjeha. Ispravka vrijednosti za kreditne gubitke ne umanjuje knjigovodstvenu vrednost ovih finansijskih sredstava u bilansu stanja, već se ispravka vrijednosti u istom iznosu kao i da je reč o finansijskim sredstvima koja se mjere po amortizovanoj vrijednosti evidentira na poziciji „Nerealizovani neto dobitak po osnovu finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, prije oporezivanja“ u okviru Ukupnog ostalog rezultata sa kontra stavom gubitaka od umanjenja vrijednosti koji se priznaju kroz bilans uspjeha u stavci „Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“. Kao rezultat, efekat priznat kroz bilans uspjeha je isti kao i kod finansijskih sredstava koja se mjere po amortizovanoj vrijednosti.

Razlika između fer vrijednosti po kojoj se imovina iskazuje u bilansu stanja i komponente amortizovanog troška priznaje se kao „Ostale rezerve“ u Izvještaju o promjenama na kapitalu. Promjena za period iskazana je kao ukupni ostali rezultat u izvještaju o Ukupnom ostalom rezultatu na poziciji „Negativni/Pozitivni efekti promjene vrijednosti hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat“. Kada se finansijsko sredstvo prestaje priznavati, iznos koji je prethodno akumuliran u Ukupnom ostalom rezultatu se reklasifikuje kroz bilans uspjeha i iskazuje u okviru „Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“. Banka klasifikuje ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti mjerene po Fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVOCI). Oni su dio „held to collect and sell“ poslovnih modela. Slično dužničkim instrumentima koji se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti, svrha ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti mjerene po Fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat sprovodi se zbog ispunjenja različitih poslovnih ciljeva kao što su ispunjavanje zahtjeva internog / eksternog rizika likvidnosti i efektivno plasiranje viška strukturne likvidnosti, strateških pozicija koje su donešene od strane Odbora direktora, podsticanje i čuvanje dobrih poslovnih odnosa sa klijentima, zamjena poslova kreditiranja ili druge aktivnosti za poboljšanje prinosa. Zajednički atribut za ulaganje u dužničke instrumente po FVOCI je da je aktivna optimizacija prinosa putem prodaje sastavni dio postizanja ciljeva. Prodaja se vrši kako bi se optimizovala pozicija likvidnosti ili ostvarila dobit ili gubitak po fer vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.3 Početno priznavanje i mjerenje (nastavak)

3.2.3.2 Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat (nastavak)

Kao rezultat toga, poslovni ciljevi se postižu prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom hartija od vrijednosti.

Za određena ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže radi trgovanja, Banka koristi opciju za njihovo mjerenje po FVOCI. Ovaj izbor se primjenjuje na strateške, značajne investicije u bankarske poslovne odnose (osim za poslove osiguranja). Dobici ili gubici po fer vrijednosti za period iskazani su u izvještaju Ukupni ostali rezultat u stavci „Negativni/Pozitivni efekti promjene vrijednosti hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat“. Kumulativni dobiti ili gubici su uključeni pod pozicijom „Ostale rezerve“ u Izvještaju o promjenama na kapitalu. Iznos priznat u Ukupnom ostalom rezultatu se ne reklasifikuje kroz bilans uspjeha. Nakon prestanka priznavanja ulaganja u vlasničke/kapitalne instrumente u FVOCI, iznos akumuliran u Ukupnom ostalom rezultatu se prenosi u zadržanu dobit.

3.2.3.3 Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska sredstva čiji se ugovorni novčani tokovi ne smatraju SPPI automatski se mjere po po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVPL).

Izvor mjerenja FVPL odnosi se i na finansijska sredstva koja su dio preostalih poslovnih modela, tj. koja se ne drže radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova niti se drže radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ili prodaje sredstva. Za ova finansijska sredstva se generalno očekuje prodaja prije njihovog dospjeća ili se njima upravlja i njihov učinak se procjenjuje na osnovu fer vrijednosti. Takvi poslovni modeli su tipični za imovinu koja se drži radi trgovanja, imovinu čija se očekivana vrijednost prvenstveno ostvaruje kroz prodaju, kao što su ulaganja u sekuritizaciju.

Na dan 31.12.2022. godine na ovoj poziciji je prikazano ulaganje Banke u startup društvo Flourish DOO. Potpisivanjem Ugovora o prenosu udjela 21. decembra 2022. godine te registracijom kod Centralnog registra privrednih subjekata, Erste banka je postala vlasnik udjela od 5% Flourish DOO.

3.2.4 Klasifikacija i naknadno mjerenje finansijskih obaveza prema MSFI 9

Finansijske obaveze se mogu klasifikovati prema kategoriji mjerenja po amortizovanoj vrijednosti ili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3.2.4.1 Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti

Za njihovu prezentaciju u bilansu stanja koristi se pozicija „Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti“. Obaveze su dalje podijeljene na „Depoziti banaka i centralnih banaka“, „Depoziti klijenata“ i „Kreditni banaka i centralnih banaka“, „Kreditni klijenata koji nijesu banke“.

Nastali troškovi kamata se iskazuju u stavci „Rashodi kamata i slični rashodi“ pod „Neto prihodi od kamata“ u bilansu uspjeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.4 Klasifikacija i naknadno mjerenje finansijskih obaveza prema MSFI 9 (nastavak)

3.2.4.2 Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVPL)

Finansijske obaveze u kategoriji mjerenja FVPL sastoje se iz obaveza koje se drže radi trgovanja i one koje su označene kao FVPL.

Banka nije imala takvu klasifikaciju tokom i na dan 31.12.2022. godine.

3.2.5 Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenta u skladu sa MSFI 9

Banka priznaje gubitke po osnovu obezvrjeđenja na finansijskoj imovini dužničkog instrumenta (kredit i potraživanja i dužničke hartije od vrijednosti), osim za one koja se mjere po FVPL; potraživanja po osnovu lizinga i izloženosti vanbilansnog kreditnog rizika koji proizilaze iz finansijskih garancija i određenih kreditnih obaveza. Umanjenje vrijednosti se zasniva na očekivanim kreditnim gubicima čije mjerenje odražava:

- nepristran i vjerovatno izračunat iznos koji se određuje vrednovanjem niza mogućih ishoda;
- vremensku vrijednost novca;
- razumne i potkrjepljujuće informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Iznos gubitka od umanjenja vrijednosti priznaje se kao rashod u Bilansu uspjeha. U svrhu mjerenja iznosa očekivanog kreditnog gubitka i priznavanja prihoda od kamata, Banka pravi razliku između tri Stage-a umanjenja vrijednosti.

- **Stage 1**

Pod Nivom obezvrjeđenja 1, Banka podrazumjeva finansijske instrumente za koje nije bilo značajnog povećanja kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja, kao i finansijske instrumente po početnom priznavanju (osim POCl imovine). Umanjenje vrijednosti se mjeri u iznosu 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka. Prihodi od kamata se priznaju po efektivnoj kamatnoj stopi koja se primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva.

- **Stage 2**

Finansijski instrumenti u Stage-u 2 su predmet značajnog povećanja kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti se mjeri u iznosu kreditnog gubitka tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Prihodi od kamata se priznaju po efektivnoj kamatnoj stopi koja se primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva (kao za Stage 1).

- **Stage 3**

Finansijska sredstva u Stage-u 3 su obezvrjeđena usled kreditnih gubitaka, odnosno u statusu neizvršenja obaveza na datum izvještaja. U pogledu primjene koncepta MSFI 9 „kreditno obezvrjeđenje“, Banka je generalno usvojila pristup usklađivanja sa konceptom „default“ izloženosti. Umanjenje vrijednosti za takva sredstva se mjeri u iznosu kreditnog gubitka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. Prihodi od kamata se priznaju po EKS na amortizovani trošak (tj. neto knjigovodstveni iznos) finansijskog sredstva. Iz perspektive bilansa stanja, kamata se obračunava na osnovu bruto knjigovodstvene vrijednosti finansijskih sredstava. Razlika između obračunate kamate sredstava i priznatog prihoda od kamata odražava se na kontu ispravka vrijednosti (bez uticaja na gubitak od umanjenja vrijednosti).

POCl imovina – imovina koja je prilikom inicijalnog prepoznavanja bila umanjene vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.5 Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenta u skladu sa MSFI 9 (nastavak)

Za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti, neto knjigovodstvena vrijednost finansijskog sredstva prikazanog u bilansu stanja je razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti i kumulativnog gubitka. Međutim, za finansijska sredstva mjerena po FVOCI, ispravka vrijednosti gubitka se priznaje na poziciji „Ostale rezerve“ u okviru Izvještaja o promjenama na kapitalu. Rezervisanja za gubitke po kreditnim obavezama i finansijskim garancijama prikazana su u bilansnoj stavci „Rezerve“.

Za kupljena ili stvorena finansijska sredstva koja su kreditno obezvrijeđena (POCI finansijska sredstva) kreditni gubici se obračunavaju tokom čitavog očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Prilikom početnog priznavanja kreditno usklađena efektivna kamatna stope se obračunavana korišćenjem procijenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke na datum početnog priznavanja i primjenjuje na amortizovani trošak. Kao rezultat, kreditni gubitak se ne priznaje na dan početnog priznavanja POCI finansijskog sredstva. Naknadno, samo nepovoljne promjene očekivanja nakon početnog priznavanja priznaju se kao ispravka, dok se povoljne promjene priznaju kao dobitak od umanjenja vrijednosti čime se povećava bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine POCI. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa obezvrijeđenja bez obzira na promjenu kreditnog kvaliteta klijenta nakon početnog priznavanja POCI imovine.

Banka nije imala POCI finansijska sredstva tokom i na dan 31.12.2022. godine.

U bilansu uspjeha, gubici od umanjenja vrijednosti i dobiti na sve vrste finansijskih instrumenata su prikazani u stavci „Neto rashodi po osnovu obezvrijeđenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

3.2.6 Otpisi

Banka otpisuje finansijsku imovinu ili njen dio kada nema razumnih očekivanja povrata novčanih tokova.

Otpisom dolazi do prestanka priznavanja finansijske imovine i sprovodi se na teret prethodno proknjiženih rezervacija za očekivane kreditne gubitke po toj finansijskoj imovini. Banka otpisano potraživanje prenosi u vanbilansnu evidenciju gdje se vodi sve do naplate, prodaje potraživanja ili konačnog otpisa.

Banka je utvrdila kriterijume za otpis nenadoknadivih sredstava u kreditnom poslovanju.

Otpis može proizaći iz mjera za odustajanje od naplate, pri čemu se banka ugovorno odriče dijela postojećeg bilansa kako bi pomogla klijentima da prevaziđu finansijske poteškoće.

Drugi pokretači otpisa mogu proizaći iz odluka o nesprovođenju zbog bezvrijednosti potraživanja / kolaterala ili od procjene da je potraživanje ekonomski izgubljeno. Nepovratnost i vrijeme i iznosi otpisa se utvrđuju tokom procesa naplate, kada postaje očigledno da se iznos ne može naplatiti.. Preostali nenaplativi saldo se otpisuje nakon procesa naplate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.7 Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata uključujući tretman ugovornih modifikacija

3.2.7.1 Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Finansijska imovina (ili, gdje je primjenjivo, dio finansijske imovine ili dio grupe sličnih finansijskih sredstava) prestaje se priznavati kada:

- su ugovorna prava na primanje novčanih tokova od sredstava istekla; ili
- Banka je prenijela svoja prava na primanje novčanih tokova od sredstava ili je preuzela obavezu da isplati primljene novčane tokove u potpunosti bez značajnog kašnjenja trećoj strani u skladu sa 'pass-through' aranžmanom;
- je prenijela suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ili
- nisu preneseni niti zadržani suštinski svi rizici i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenesena kontrola nad imovinom.

Razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine koja se vrednuje po amortizovanoj vrijednosti, kao i imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat koja se prestala priznavati i primljene naknade prikazana je u bilansu uspjeha u stavci „Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha mjerene“. Za finansijsku imovinu mjerenu po FVPL, dobiti ili gubici od prestanka priznavanja priznaju se u okviru pozicije „Neto rezultat trgovanja“ ili „Dobici / gubici od finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz profit i gubitak“.

3.2.7.2 Kriterijumi prestanka priznavanja u odnosu na ugovorne modifikacije finansijskih sredstava

U normalnom toku vođenja svog kreditnog posla i u dogovoru sa dužnicima, Banka može ponovo pregovarati ili na drugi način modifikovati neke uslove ili uslove osnovnih ugovora. To može uključivati tržišne promjene u pregovorima ili ugovorne promjene koje imaju za cilj ublažavanje ili sprječavanje finansijskih poteškoća dužnika. U svrhu obuhvatanja ekonomske supstance i finansijskog efekta takvih ugovornih modifikacija, Banka je razvila set kriterijuma da bi procijenila da li su izmijenjeni uslovi bitno različiti od prvobitnih uslova.

Značajne modifikacije dovode do prestanka priznavanja izvornog finansijskog sredstva i inicijalnog priznavanja modifikovanog finansijskog sredstva kao novog finansijskog instrumenta. Oni uključuju sljedeće događaje:

- promjenu ugovorne strane (osim ako je to formalna promjena kao što su promjene u pravnom nazivu);
- promjenu valute ugovora (osim ako je promjena rezultat exercising ugrađene opcije u izvornom ugovoru uz unaprijed dogovorene uslove promjene, ili ako je nova valuta vezana za izvornu valutu);
- uvođenje ugovorne karakteristike koja nije SPPI (osim ako navedeno nije namijenjeno poboljšanju povrata od dužnika odobravanjem koncesija koje im pomažu da se oporave od finansijskih poteškoća);
- uklanjanje ne-SPPI ugovorne karakteristike.

Neki kriterijumi za ukidanje priznavanja razlikuju da li se ugovorne modifikacije primjenjuju na dužnike koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama. Primjena određenih modifikacija na dužnike u finansijskim poteškoćama ne smatra se značajnom ukoliko ima za cilj poboljšanje izgleda banke da nadoknadi potraživanja prilagođavanjem rasporeda otplate na određene finansijske uslove tih dužnika. S druge strane, takve ugovorne modifikacije koje se primjenjuju na dužnike mogu se smatrati dovoljno značajnim da bi opravdale prestanak priznavanja, kao što je detaljnije objašnjeno u nastavku.

Iz ove perspektive, sljedeći kriterijumi dovode do prestanka priznavanja, osim ako se ne smatraju mjerama za odustajanje, one se primjenjuju na klijente u defaultu ili na one koje pokreću default:

- plan otplate promijenjen na način da se ponderisani preostali rok dospijeca imovine izmijeni za više od 100%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.7 Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata uključujući tretman ugovornih modifikacija (nastavak)

3.2.7.2 Kriterijumi prestanka priznavanja u odnosu na ugovorne modifikacije finansijskih sredstava (nastavak)

- ne manje od dvije godine u odnosu na izvorno sredstvo;
- promjena vremena / iznosa ugovornih novčanih tokova rezultirajući time da je sadašnja vrijednost modificiranih tokova gotovine (diskontovana po efektivnoj kamatnoj stopi prije modifikacije) različita za više od 10% bruto knjigovodstvene vrijednosti sredstva neposredno pre izmjene (kumulativna procjena uzimajući u obzir sve promjene koje su se dogodile u posljednjih dvanaest mjeseci); ili
- komercijalna pregovaranja pokrenuta od strane dužnika koji traže bolje uslove kao alternativu za refinansiranje dok postoji opcija prijevremene otplate / ranog raskida i dovoljno konkurentnog tržišta refinansiranja. Nadalje, troškovi koje bi nastali za dužnika u slučaju prijevremene otplate / prijevremenog raskida ugovora trebalo bi da budu ocijenjeni kao dovoljno niski da ga ne bi odvratili. Ovaj pokretač prestanka priznavanja se rijetko odnosi na kreditna sredstva u Stage 2, a nikada u Stage 3.

Ako su efekti ugovorne modifikacije koji su primjenjeni na klijente koji su u statusu neispunjavanja obaveza toliko značajni da dolazi do prestanka izvornih ugovornih prava, Banka prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo sredstvo. Primjeri takvih modifikacija su:

- novi sporazum sa bitno drugačijim uslovima potpisan je kao dio distresnog restrukturiranja nakon sporazuma o mirovanju kojim se obustavljaju prava na izvornu imovinu;
- konsolidacija višestrukih originalnih kredita u jedan sa bitno različitim uslovima;
- transformacija revolving kredita u ne-revolving.

Ugovorne izmjene koje dovode do prestanka priznavanja izvornih sredstava rezultiraju početnim priznavanjem novih finansijskih sredstava. Ako je dužnik u kašnjenju ili ako značajna modifikacija dovodi do neizvršenja obaveza, onda će se novo sredstvo tretirati kao POCI. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine koja se prestala priznavati i početne fer vrijednosti nove imovine POCI-a prikazana je u bilansu uspjeha u stavci „Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

Ako dužnik nije u kašnjenju ili ako značajna izmjena ne dovede do statusa neispunjavanja obaveza, novo sredstvo priznato nakon prestanka priznavanja izvorne imovine će biti u Stage-u 1. Za kredite koji se mjere po amortizovanom trošku, neamortizovani iznos naknada / troškova transakcije razmatrane u efektivnoj kamatnoj stopi prikazuje se u stavci 'Neto prihod od kamata' na datum prestanka priznavanja. Oslobođanje ispravke vrijednosti kreditnog gubitka vezanog za izvornu imovinu na datum te značajne izmjene, kao i ispravka vrijednosti kreditnog gubitka priznatog za novo sredstvo, prikazuje su u stavci „Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspjeha“. Preostala razlika se prikazuje u stavci „Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

Dobitak ili gubitak usled modifikacije jednak je razlici između bruto knjigovodstvene vrijednosti prije izmjene i sadašnje vrijednosti novčanih tokova na osnovu modificiranih termina diskontovanih izvornom efektivnom kamatnom stopom. U bilansu uspjeha, dobitak ili gubitak modifikacije se prikazuje u stavci 'Prihodi od kamata i slični prihodi' pod 'Neto prihod od kamata' ako se izmjena odnosi na finansijska sredstva u Stage 1. Za finansijska sredstva u Stage-u 2 i 3 i finansijsku imovinu POCI, dobitak ili gubitak modifikacije se prikazuje na poziciji 'Umanjenje vrijednosti po osnovu finansijskih instrumenata'. Međutim, u skladu sa namjenom da ugovorna modifikacija podrazumijeva odustajanje banke od prava na naplatu novčanih tokova u odnosu na preostali iznos sredstva, kao što je odustajanje od (dijela) glavnice ili iznosa obračunate kamate, isto se tretira kao otpis.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)****3.2.8 Prestanak priznavanja finansijskih obaveza**

Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada je podmirena, otkazana ili ukoliko je istekla. To se obično dešava kada je obaveza otplaćena ili otkupljena. U bilansu uspjeha, razlika između knjigovodstvene vrijednosti isknjižene finansijske obaveze i plaćene naknade prikazuje se na poziciji Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha “.

Tokom 2021, Banka nije identifikovala razliku između knjigovodstvene vrijednosti isknjižene finansijske obaveze i plaćene naknade.

3.2.9 Ugovori o ponovnoj kupovini

Transakcije koje uključuju prodaju hartija od vrijednosti po ugovoru o njihovom otkupu na određeni datum u budućnosti su takođe poznate kao „repo ugovori“ ili „ugovori o prodaji i ponovnoj kupovini“. Hartije od vrijednosti prodane u takvim transakcijama se ne prestaju priznavati iz bilansa stanja, jer Banka zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, jer se hartije od vrijednosti otkupljuju po fiksnoj cijeni kada se repo transakcija završi. Pored toga, Banka je korisnik svih kupona i drugih primanja na prenesenu imovinu u toku perioda repo transakcija. Ove uplate se dodjeljuju Banci ili se odražavaju u otkupnoj cijeni.

Novčana sredstva primljena nakon prodaje hartija od vrijednosti priznaju se u bilansu stanja uz odgovarajuću obavezu vraćanja pod „Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti“. Razlika između prodajne i otkupne cijene tretira se kao rashod kamate i evidentira se u bilansu uspjeha na poziciji Rashodi od kamata i slični rashodi pod „Neto prihod od kamata“ i obračunava se u toku trajanja ugovora. Finansijska sredstva koja Banka prenosi u okviru ugovora o reotkupu ostaju na bilansu stanja Banke. Kategorija mjerenja prenesenih finansijskih sredstava se ne mijenja.

3.3 Lizing

Banka je, kao primalac lizinga, prema zahtjevima MSFI 16, dužna svaki zakup klasifikovati kao finansijski ili kao operativni lizing. Ugovor o zakupu se klasifikuje kao finansijski zakup ako se njim prenose gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom nad imovinom koja je predmet zakupa. U suprotnome, ugovor o zakupu klasifikuje se kao operativni zakup.

MSFI 16 uvodi model priznavanja lizinga u bilansu stanja za korisnike operativnog lizinga. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva i odgovarajuću obavezu za lizing plaćanja u bilansu stanja. Postoje izuzeci od ovog principa, koji se mogu primijeniti za kratkoročne lizinge i lizing sredstava malih vrijednosti. Procjene koje Banka koristi prilikom mjerenja obaveza po osnovu finansijskog lizinga i sredstava sa pravom korišćenja odnose se prije svega na:

- Klasifikaciju ugovora koji podliježu MSFI 16;
- Određivanje lizing perioda – dužine trajanja ugovora koji podležu MSFI 16 (uključujući ugovore sa neodređenim trajanjem kao i ugovore koji mogu biti produženi);
- Određivanje stopa amortizacije;
- Određivanje kamatnih stopa koje će se primjenjivati za diskontovanje budućih novčanih tokova.

Prilikom inicijalnog priznavanja ugovora o lizingu, Banka koristi jedinstveni model obračuna za zakupe u skladu sa MSFI 16. Zakupac priznaje imovinu sa pravom korišćenja i ona predstavlja njeno pravo da koristi osnovnu imovinu i obavezu zakupa koja predstavlja njenu obavezu za plaćanje lizinga.

Za svaki ugovor o zakupu se procenjuje da li sadrži zakup, tj. da li ugovor nosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovane imovine u ugovorenom periodu u zamjenu za naknadu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**Lizing (nastavak)**

Obaveza za lizing se inicijalno mjeri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupnina koje nisu plaćene na datum početka primjene, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se stopa ne može lako utvrditi, kamatne stope zaduživanja zakupca.

3.4 Nekretnine, postrojenja i oprema

Na dan 31. decembra 2022. godine nekretnine su u poslovnim knjigama iskazane po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Ostala fiksna aktiva je na dan 31. decembra 2022. godine iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za obezvrjeđenje. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost ovih sredstava. Poslovni prostor i fiksna aktiva se amortizuju primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se ova sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

Opis	%
Zgrade	2,5
Kompjuterska i ostala oprema	14,29 - 25
Namještaj i ostala oprema	10 - 33,33

Održavanje i popravke terete bilans uspjeha kada su nastali. Poboljšanja nekretnina, postrojenja i opreme se kapitalizuju.

3.5 Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva se iskazuju po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Nematerijalna sredstva predstavlja softver i druga nematerijalna sredstva. Amortizacija se priznaje u bilansu uspjeha proporcionalnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka. Stope amortizacije su u rasponu od 10% do 40%.

3.6 Stečena aktiva

Banka stiče imovinu koja služi kao sredstvo obezbjeđenja od kredita. Stečena aktiva se vrednuje po nižoj od nabavne cijene/ cijene koštanja i neto ostvarive vrijednosti (fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje), u skladu sa MRS 2, Zalihe.

3.7 Naknade zaposlenima

U skladu sa Opštim Kolektivnim ugovorom, Banka je dužna isplatiti naknade zaposlenima prilikom penzionisanja u iznosu do pet prosječnih mjesečnih zarada u Banci. Pravo na te naknade je obično uslovljeno preostaloj dobi zaposlenog u radu do penzionisanja i/ili završetku minimalnog perioda rada. Očekivani troškovi tih naknada su nastali u periodu od zapošljavanja.

Rezervisanja za otpremnine se obračunavaju od strane nezavisnog aktuara. Obaveza priznata u bilansu stanja je sadašnja vrijednost obaveze i određuje se diskontovanjem procijenjenih budućih odliva korišćenjem aktuarske metode projektovanja po jedinice prava. Aktuarski dobici i gubici se priznaju u periodu u kojem su nastali u ostalom ukupnom rezultatu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7 Naknade zaposlenima (nastavak)

U toku 2022.godine realizovan je program dodjele besplatnih akcija Erste Group Bank AG zaposlenima, koji započet u 2021.godini. Pravo na besplatne akcije Erste Group Bank AG u iznosu od 350 EUR neto imali su zaposleni koji su imali aktivni ugovor o radu na 01.09. 2022. godine i koji su bili zaposleni više od 6 mjeseci u 2021.godini. Ostvarivanje ove pogodnosti takođe zavisilo je i od ostvarivanje unaprijed definisanih kriterijuma minimalnog učinka na nivou lokalnih kompanija i na nivou Grupe.

Obzirom da se plaćanje sprovodilo akcijama Erste Grupe, a ne sopstvenim akcijama, transakcija je imala karakter novčane uplate sa poravnanjem preko Erste Group Bank AG vlasničkih instrumenata. Banka je po ovom osnovu imala trošak u iznosu od 141 hiljadu EUR.

Program će se nastaviti i u narednim godinama, pa je za isplatu u narednoj godini rezervisan iznos od 74 hiljade EUR koji je prikazan u okviru Ostalih obaveza.

3.8 Finansijske garancije

U redovnom poslovanju, Banka daje finansijske garancije, koje se sastoje od garancija, činidbenih garancija i mjenica. Finansijske garancije početno se priznaju u finansijskim iskazima po fer vrijednosti, sa primljenom naknadom. Naknadno vrednovanje obaveze Banke, po svakoj garanciji vrši se po većoj od amortizovane naknade i najbolje procjene troška potrebnog za izmirenje obaveze koja može nastati kao rezultat date garancije.

Svako povećanje obaveze po osnovu finansijskih garancija se prenosi u bilans uspjeha. Primljena naknada je priznata u bilansu uspjeha.

3.9 Devizni kurs

Transakcije u stranim valutama su preračunate kursovima valuta na dan transakcije. Novčana sredstva i obaveze u stranim valutama su preračunate kursovima valuta na datum finansijske pozicije. Kursne razlike nastale od transakcija su priznate u bilansu uspjeha.

Nemonтерна sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti su preračunate po istorijskom datumu.

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembra 2022. godine i 2021. godine bili su:

u EUR	2022.	2021.
USD	0,9376	0,8823
CHF	1,0155	0,9650
GBP	1,1275	1,1915

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**4. KORIŠĆENJE PROCJENJIVANJA**

Finansijski izvještaji sadrže iznose koji su utvrđeni korištenjem procjena i pretpostavki. Korištene procjene i pretpostavke temelje se na iskustvu i drugim faktorima, kao što su planiranje, kao i očekivanja i prognoze budućih događaja koji se trenutno smatraju razumnim. Kao posljedica neizvjesnosti povezanih s ovim pretpostavkama i procjenama, stvarni rezultati bi u budućim periodima mogli dovesti do usklađivanja knjigovodstvenih vrijednosti povezanih sredstava ili obaveza. Najznačajnije upotrebe pretpostavki i procjena su date u okviru SPPI procjene.

SPPI procjena

Procjena da li ugovorni novčani tokovi finansijske imovine dovode do novčanih tokova koji su isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI) podliježe primjeni značajnih procjena koje se oslanjaju na smjernice MSFI 9. Ove procjene su ključne u MSFI 9 klasifikaciji i procesu mjerenja jer utvrđuju da li se sredstvo mora mjeriti po FVPL ili, u zavisnosti od procjene poslovnog modela, po amortizovanoj vrijednosti ili po FVOCI. Kada se uzimaju u obzir specifičnosti kredita u poslovanju Banke, značajne oblasti procjenjivanja su naknade za avansno plaćanje, krediti za finansiranje projekata i test za kredite sa karakteristikama neusklađenosti kamata.

Procjena da li se naknada za prijevremenu otplatu za kredite može smatrati razumnom nadoknadom za prijevremeni raskid ili pretplate zasniva se na upoređivanju visine naknada sa ekonomskim troškovima koje banka ima po prijevremenom raskidu. U ove svrhe, Banka koristi kvantitativni test u kojem se troškovi odnose na izgublenu kamatnu maržu i izgublenu razliku kamata zbog mogućeg smanjenja kamatnih stopa nakon prijevremenog raskida ili prijevremene otplate. Adekvatnost naknada može se odbraniti i na kvalitativnoj osnovi, kao što je uobičajena tržišna praksa u pogledu visine naknada za plaćanje unaprijed i njihovog prihvatanja od strane regulatora.

Kredite za finansiranje projekata Banka procjenjuje ako oni predstavljaju osnovne ugovore o kreditu, a ne ulaganja u finansirane projekte. U tom smislu, uzimaju se u obzir kreditni rejting, nivo kolateralizacije, garancije za postojećeg sponzora i opseg za finansiranje projekata.

Najkritičnije područje SPPI procjena u poslovanju Banke su krediti sa karakteristikama neusklađenosti kamata. Kamatne neusklađenosti se odnose na finansijska sredstva sa promjenjivom kamatnom stopom (kredit i neke dužničke hartije od vrijednosti se gdje se: a) referentna stopa (kao što je Euribor) razlikuje od učestalosti obnove stope (kao što je obnova stope od 3 godine svake godine ili kamatna stopa koja se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih kamatnih stopa koje se ponavljaju svaka 3 mjeseca, takođe se naziva "period neusklađenost"), b) kamatna stopa je fiksna prije početka kamatnog perioda (npr. kao 3-mjesečni Euribor koji je objavljen 2 mjeseca prije početka kamatnog perioda), ili c) vremenski zaostaci proizlaze iz prosječnih stopa u prethodnim periodima ili d) kombinacija ovih karakteristika.

U tu svrhu, Banka je razvila ono što se naziva „benchmark testom“ kako bi procijenilo da li bi karakteristika neusklađenosti kamata mogla rezultirati ugovornim (nediskontovanim) novčanim tokovima koji se značajno razlikuju od referentne vrijednosti. Pored karakteristika neusklađenosti kamata, uslovi ove referentne cijene odgovaraju aktivu u testu (tj. ako je frekvencija obnove promjenjive kamatne stope 3 mjeseca, onda će varijabilna stopa biti 3-mjesečni Euribor i / ili nema vremenskog kašnjenja u fiksiranju promjenjive stope).

Za sredstva sa neusklađenim kamatama koja proizilaze samo iz prethodnih i prosječnih stopa (tj. nema neusklađenosti koja je posljedica stava koji se razlikuje od učestalosti obnove), SPPI usklađenost se smatra ispunjenom na osnovu kvalitativne procjene ako vremenski razmak između fiksiranja stopa i početak kamatnog perioda ne prelazi jedan mjesec.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**4. KORIŠĆENJE PROCJENJIVANJA (nastavak)**

Kvantitativni test se izvodi na inicijalnom priznavanju posla i koristi simulacije budućih tržišnih kamatnih stopa u budućnosti u toku trajanja posla. Koeficijenti između simuliranih novčanih tokova od stvarnog posla i benchmark posla izračunavaju se za svako tromjesečje („periodični koeficijent novčanog toka“), i kumulativno tokom trajanja posla („kumulativni koeficijent novčanog toka“). 5% ishoda sa najvećim odstupanjima smatra se ekstremom i zanemaruje se. Prag značajnosti za periodični koeficijent novčanog toka postavljen je na 10%. Ako su simulirani novčani tokovi testiranog posla u određenom kvartalu manji od 1% ukupnih novčanih tokova tokom trajanja posla, oni se zanemaruju. Za kumulativni koeficijent novčanog toka, kvantitativni prag značajnosti je postavljen na 5%. Ako se prekriši bilo koji od dva praga značajnosti, benchmark test nije usvojen, a finansijsko sredstvo mora se mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Generalno, rezultati kvantitativnog testa su osjetljiviji na nivo periodičnog kvantitativnog praga značajnosti u odnosu na kumulativni. Smanjenje praga periodičnog novčanog toka na 5% moglo bi dovesti do značajnog povećanja obima kredita po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Banka ne smatra da bi snižavanje praga na pravi način obuhvatilo karakteristike neusklađenosti kamata koje bi trebale dovesti do mjerenja FVPL jer bi, na osnovu kvantitativne studije sprovedene u tu svrhu, mogla dovesti do mjerenja po fer vrijednosti čak i za kredite koji se generalno smatraju osnovnim ugovorom o kreditu.

Tokom 2022. godine Banka nije identifikovala sredstava koja nisu prošla benchmark test prilikom početnog priznavanja. Za nove poslove, nije bilo sredstava koja nisu uspjela proći testiranje zbog mjera za ublažavanje koje su preduzete tokom projekta implementacije MSFI 9, sa ciljem da ne bude kredita koji su izloženi riziku od mjerenja po FVPL.

Procjena poslovnog modela

Za svako SPPI finansijsko sredstvo, Banka na početnom priznavanju mora procijeniti da li je sredstvo dio poslovnog modela u kojem se sredstva drže radi prikupljanja ugovorenih tokova novca ili se drži u nekom drugom poslovnom modelu. Aspekt po kome se razlikuju poslovni modeli su frekventnost i značaj prodaje sredstava u odgovarajućem poslovnom modelu. Kako su sredstva podijeljena prema početnom priznavanju u poslovnim modelima, može se desiti da je naknadni period tokova novca drugačije realizovan od očekivanog, drugačija metoda mjerenja može biti prikladnija. U saglasnosti sa MSFI 9, takve naknadne promjene generalno ne vode do reklasifikacije ili do ispravke grešaka prethodnog perioda u odnosu na postojeća finansijska sredstva. Nove informacije o realizaciji tokova novca mogu ukazati na promjenu poslovnog modela i metode vrednovanja novo stečenog ili novo nastalog finansijskog sredstva.

Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata

Model obezvređenja očekivanog kreditnog gubitka je inherentno zasnovan na prosuđivanju, jer zahtijeva procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika i mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka bez pružanja detaljnog uputstva. U pogledu značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka je utvrdila posebna pravila procjene koja se sastoje od kvalitativnih informacija i kvantitativnih pragova. Još jedna oblast komplementarnosti odnosi se na uspostavljanje grupa sličnih sredstava kada se pogoršanje kreditnog rizika mora procjenjivati na kolektivnoj osnovi prije nego što su specifične informacije dostupne na nivou pojedinačnog instrumenta. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka uključuje modele oslanjajući se na istorijsku statistiku vjerovatnoća neplaćanja i stope gubitka u slučaju neispunjavanja obaveza, u slučaju nedovoljnih zapažanja, pojedinačne procjene gotovinskih tokova i vjerovatnoće različitih scenarija uključujući informacije o budućnosti. Pored toga, vijek trajanja instrumenata mora biti modeliran u odnosu na životni vijek revolving kredita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4. KORIŠĆENJE PROCJENJIVANJA (nastavak)**Fer vrijednost finansijskih instrumenata**

Kada se fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza evidentiranih u bilansu stanja ne može dobiti na aktivnim tržištima, one se određuju korištenjem različitih tehnika procjene koje uključuju korištenje matematičkih modela. Ulazni podaci za ove modele su izvedeni iz vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, ali tamo gdje nisu dostupni tržišni podaci procjena je potrebna za utvrđivanje fer vrijednosti. Upotreba takvih inputa je posebno relevantna za modele koji se koriste za vrednovanje kredita i nekotiranih ulaganja u kapital.

Ispravka vrijednosti nefinansijskih sredstava

Banka vrši pregled svojih nefinansijskih sredstva na svaki datum bilansa stanja kako bi procijenila da li postoji pokazatelj gubitka od umanjenja vrijednosti koji bi trebao biti evidentiran u bilansu stanja.

Procjena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16

Utvrđivanje inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretne imovine zasniva se na stopi koja se obračunava prema metodologiji na nivou Erste Grupe.

Prilagođavanje računovodstvenog tretmana ogledaće se u nižim inkrementalnim stopama pozajmljivanja u odnosu na ranije korišćene. Smanjenje stope ima sledeći uticaj na finansijske izveštaje:

- Bilans stanja se povećava sa smanjenjem stope što dovodi do povećanja sredstava sa pravom korišćenja/obaveza za zakup.
- Veća amortizacija i niži troškovi kamate:
 - Pomjeranje sa troškova kamate na troškove amortizacije;
 - Nema uticaja na Bilans uspeha tokom trajanja perioda zakupa.

IBR za 2022. godinu navedene su u sljedećoj tabeli:

<u>ročnost</u>	<u>IBR</u>
2 god	3,9586363
3 god	3,9334363
4 god	3,9103363
5 god	3,9026363
6 god	3,9103363
7 god	3,9096363
8 god	3,9320363
9 god	3,9537363
10 god	3,9852363

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. STATUSNA PROMJENA PRIPAJANJE S LEASING-A

Erste banka je 3. oktobra 2022.godine kupila 100% udjela u kapitalu S-Leasing d.o.o.

Statusna promjena pripajanja društva S Leasing d.o.o. završena je sa stanjem na dan 12.decembra 2022.godine registracijom pripajanja S leasinga Erste banci u Centralnom registru privrednih subjekata, nakon dobijanja Rješenja u upravnom postupku.

Na navedeni datum S leasing d.o.o. je sproveo procedure završnih knjiženja, nakon čega su podaci prenešeni u sistem Erste bank AD Podgorica.

U tabeli ispod prikazana su stanja na datum pripajanja u bilansu stanja Banke, prije i nakon pripajanja.

Bilans stanja na dan 12. decembra 2022. godine

u 000 EUR	Erste Bank	S Leasing	Efekat spajanja	Erste Bank – nakon spajanja
SREDSTVA				
Novčana sred. i rač. depozita kod central. banaka	113.595	4.529	-	118.124
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	546.920	16.440	-	563.360
Kredit i potraživanja od banaka	7.825	-	-	7.825
Kredit i potraživanja od klijenata	498.224	16.425	-	514.649
Hartije od vrijednosti	40.272	-	-	40.272
Ostala finansijska sredstva	599	15	-	614
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	50.940	-	-	50.940
Hartije od vrijednosti	50.940	-	-	50.940
Investicije u pridružena, zavisna društva	1.950	-	(1.950)	-
Investicione nekretnine/nepokretnosti	1.286	-	-	1.286
Nekretnine, postrojenja i oprema	11.669	360	-	12.029
Nematerijalna sredstva	3.040	32	-	3.072
Odložena poreska sredstva	598	-	-	598
Ostala poslovna potraživanja	3.162	430	-	3.592
UKUPNA AKTIVA	733.160	21.791	(1.950)	753.001
OBAVEZE				
Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti	604.812	18.869	-	623.681
Depoziti banaka i centralnih banaka	163	-	-	163
Depoziti klijenata	464.462	-	-	464.462
Kredit banaka i centralnih banaka	94.533	18.869	-	113.402
Kredit klijenata koji nijesu banke	45.654	-	-	45.654
Rezerve	1.128	-	-	1.128
Tekuće poreske obaveze	2.044	51	-	2.095
Odložene poreske obaveze	-	2	-	2
Ostale obaveze	17.119	210	-	17.329
UKUPNE OBAVEZE	625.103	19.132	-	644.235
KAPITAL				
Kapital	5.339	125	(125)	5.339
Emisione premije	1.571	-	-	1.571
Neraspoređena dobit	93.408	2.133	(1.424)	94.117
Dobit tekuće godine	12.185	401	(401)	12.185
Ostale rezerve	(4.446)	-	-	(4.446)
UKUPAN KAPITAL	108.057	2.659	(1.950)	108.766
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL	733.160	21.791	(1.950)	753.001

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

6. NETO PRIHODI OD KAMATA

u 000 EUR	2022.	2021.
Prihodi od kamata i slični prihodi		
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti		
Depoziti kod banaka	254	26
Kreditni klijentima	23.467	23.717
Privreda	5.463	5.465
Stanovništvo	16.174	16.281
Javne institucije i Vlade	1.830	1.971
Hartije od vrijednosti	1.559	832
Ostalo	41	7
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		
Hartije od vrijednosti	1.879	1.892
Ukupni prihod kamata	27.200	26.474
Rashodi od kamata i slični rashodi		
Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti		
Depoziti i krediti banaka	(1.207)	(1.358)
Depoziti i krediti klijenata	(1.354)	(1.565)
Privreda	(874)	(954)
Stanovništvo	(393)	(496)
Javne institucije i Vlade	(87)	(115)
Ukupni trošak kamata	(2.561)	(2.923)
NETO PRIHODI OD KAMATA	24.639	23.551

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U 000 EUR	2022.	2021.
Prihodi od naknada i provizija		
Platni promet	3.418	2.670
Vođenje računa	574	521
Kartično poslovanje	3.558	2.466
Vanbilansni poslovi	615	484
Ostali prihod od naknada i provizija	1.168	1.037
Ukupan prihod od naknada i provizija	9.333	7.178
Rashodi naknada i provizija		
Platni promet	(737)	(765)
Vođenje računa	(7)	(9)
Kartično poslovanje	(1.848)	(1.195)
Ostali rashodi naknada i provizija	(168)	(15)
Jemstva	(264)	(330)
Osiguranje depozita	(1.581)	(1.211)
Ukupan rashod naknada i provizija	(4.605)	(3.525)
NETO PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA	4.728	3.653

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

8. NETO PRIHODI/RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE NE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

U 000 EUR	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Novčana sredstva i računi depozita kod CBCG	(44)	(135)
Kredit i potraživanja bankama bez CBCG	(5)	14
Kredit i potraživanja klijentima	142	(4.789)
Hartije od vrijednosti po amortizovanoj vrijednosti	(43)	(164)
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	5	(127)
Stečena aktiva	39	(132)
Ostala aktiva i potraživanja	(121)	(82)
Ostala finansijska potraživanja	(32)	(46)
Rezervisanja za potencijalne obaveze	<u>(19)</u>	<u>507</u>
Ukupno	<u>(78)</u>	<u>(4.954)</u>

9. TROŠKOVI REZERVISANJA

U 000 EUR	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Ostala rezervisanja (napomena 26)	<u>5</u>	<u>(7)</u>
Ukupno	<u>5</u>	<u>(7)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

10. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

U 000 EUR	2022.	2021.
Neto zarade i naknade zarada	(5.382)	(4.564)
Doprinosi zaposlenog iz zarada	(1.049)	(1.558)
Porez i prirez na zarade	(653)	(673)
Doprinosi poslodavca na zarade	(492)	(574)
Rezervisanja za otpremnine	(34)	(32)
Rezervisanja za bonuse	(1.587)	(1.231)
Ostali troškovi vezani za zaposlene	(253)	(119)
Ukidanje rezervisanja za godišnje odmore (napomena 26)	11	55
Ukupno	(9.439)	(8.696)

11. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

U 000 EUR	2022.	2021.
Troškovi poslovnog prostora i opreme	(2.541)	(2.250)
Troškovi poslovanja	(657)	(595)
Troškovi reklamiranja i marketinga	(509)	(338)
Troškovi profesionalnih usluga	(2.437)	(2.167)
Ostali administrativni troškovi	(24)	(38)
Ukupno	(6.168)	(5.388)

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U 000 EUR	2022.	2021.
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 21)	(1.196)	(1.188)
Amortizacija investicionih nekretnina	(22)	(6)
Amortizacija nematerijalnih sredstava (napomena 22)	(685)	(554)
Ukupno	(1.903)	(1.748)

13. OSTALI PRIHODI

U 000 EUR	2022.	2021.
Ostali prihodi poslovanja	264	99
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	805	842
Ostali neposlovni prihodi	23	23
Prihodi po osnovu svođenja investicionih nekretnina na fer vrijednost	5	-
Ostalo	-	6
Ukupno	1.097	970

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

14. POREZ NA DOBIT

Komponente poreza na dobit za godine završene na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine su sljedeće:

U 000 EUR	2022.	2021.
Obračunati tekući porez	(1.685)	(675)
Obračunati odloženi porez	(167)	(51)
Ukupan trošak poreza	(1.852)	(726)

Usaglašavanje između troška poreza i iznosa dobijenog primjenama poreske stope u skladu sa poreskim propisima Crne Gore na rezultat prije oporezivanja za godine koje se završavaju na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	2022.	2021.
Rezultat u bilansu uspjeha prije oporezivanja	13.438	7.655
Porez na dobit po zakonskoj stopi	1.968	689
Ostala usklađivanja	(116)	37
Poreski efekti	1.852	726

Odložena poreska sredstva/obaveze

U 000 EUR	2022.	2021.
Na višu knjigovodstvenu od poreske sadašnje vrijednosti nekretnina i opreme	(409)	(240)
Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	873	39
Aktuarski dobiti po osnovu otpremnina	(4)	(4)
Neto odložena poreska sredstva/obaveze	460	(205)

15. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Gotovina u blagajni	45.521	29.409	31.947
Žiro račun kod Centralne banke Crne Gore	56.174	50.118	16.273
Depoziti kod Centralne banke Crne Gore	25.051	22.412	19.241
Ispravka vrijednosti	(402)	(359)	(224)
Stanje na dan 31. Decembra	126.344	101.580	67.237

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

15. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA (nastavak)

Obavezna rezerva sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine izdvojena je u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi kreditnih institucija kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG”, br. 019/22 od 22.02.2022) (u daljem tekstu: Odluka), koja propisuje da kreditne institucije izdvajaju obaveznu rezervu primjenom stope od:

- 5,5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do 365 dana, odnosno 366 dana i
- 4,5% na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko 365 dana, odnosno preko 366 dana.

Na depozite ugovorene sa ročnošću preko 365 dana, odnosno preko 366 dana, a koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja tih depozita u roku kraćem od 365 dana, odnosno u roku kraćem od 366 dana, primjenjuje se stopa od 5,5%.

Obračunavanje obavezne rezerve vrši se primjenom propisanih stopa na prosječan iznos depozita u toku prethodnog mjesečnog perioda, koji traje od prvog do posljednjeg kalendarskog dana u mjesecu. Održavanje obavezne rezerve se vrši mjesečno, i to u periodu od treće srijede u mjesecu do dana koji prethodi trećoj srijedi sljedećeg mjeseca.

Obračunatu obaveznu rezervu kreditna institucija izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu. U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi kreditnih institucija kod Centralne banke Crne Gore, na 50% sredstava obavezne rezerve Centralna banka plaća kreditnoj instituciji mjesečno, do osmog u mjesecu za prethodni mjesec, naknadu obračunatu po stopi od €STR (eurska kratkoročna kamatna stopa) umanjenoj za 10 baznih poena na godišnjem nivou, s tim da ova stopa ne može biti manja od nule. Kreditne institucije mogu za održavanje dnevne likvidnosti da koriste do 50% izdvojenih sredstava obavezne rezerve, a ukoliko dati iznos vrate istog dana, kreditne institucije ne plaćaju naknadu. Obavezna rezerva se izdvaja u EUR.

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA**U 000 EUR**

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Korespondentni računi i depoziti kod inostranih banaka	59.306	35.759	41.162
Ispravka vrijednosti	(22)	(16)	(30)
Stanje na dan 31. decembra	<u>59.284</u>	<u>35.743</u>	<u>41.132</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

U 000 EUR	2022.			2021.			2020.		
	Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto	Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto	Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto
Stanovništvo									
Gotovinski krediti	151.699	(8.671)	143.028	149.476	(9.096)	140.380	149.157	(7.095)	142.062
Kreditne kartice	2.537	(146)	2.391	2.939	(211)	2.728	3.090	(185)	2.905
Finansijski lizing	3.908	(126)	3.782	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	95.969	(2.948)	93.021	83.428	(2.522)	80.906	76.466	(2.738)	73.728
Hipotekarni krediti	6.022	(771)	5.251	8.448	(1.136)	7.312	9.362	(1.201)	8.161
Revolving krediti	40	(1)	39	40	(1)	39	40	(2)	38
Ostali krediti	3.747	(1.102)	2.645	5.375	(1.637)	3.738	6.518	(1.968)	4.550
Privreda									
Kreditne kartice	72	(3)	69	78	(1)	77	77	(6)	71
Finansijski lizing	11.450	(692)	10.758	23	(3)	20	27	(9)	18
Faktoring	778	(14)	764	3.343	(568)	2.775	2.008	(25)	1.983
Revolving krediti	19.831	(492)	19.339	20.888	(712)	20.176	24.743	(764)	23.979
Ostali krediti	140.442	(12.464)	127.978	116.202	(13.189)	103.013	118.996	(10.059)	108.937
Ostale finansijske institucije									
Finansijski lizing	15	-	15	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	700	(10)	690	1.000	(12)	988	2.498	(31)	2.467
Država									
Kreditne kartice	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	1.699	(25)	1.674	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	17.798	(156)	17.642	4.528	(27)	4.501
Ostali krediti	42.628	(447)	42.181	45.730	(489)	45.241	51.009	(520)	50.489
Ostali klijenti									
Kreditne kartice	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	21	(2)	19	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	437	(23)	414	115	(3)	112	136	(2)	134
Stanje na dan 31. Decembra	482.000	(27.937)	454.063	454.883	(29.736)	425.147	448.655	(24.632)	424.023

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Promjene na ispravci vrijednosti u toku godine su prikazane u sledećoj tabeli:

u 000 EUR

Kredit i potraživanja od klijenata	31.12.2020.	Povećanje ispravke vrijednosti	Smanjenje ispravke vrijednosti	Ostalo	31.12.2021.	Povećanje ispravke vrijednosti	Smanjenje ispravke vrijednosti	Ostalo	31.12.2022.
Stanovništvo	13.189	10.898	(9.991)	507	14.603	10.837	(9.546)	(2.129)	13.765
Privreda	10.863	8.697	(4.905)	(182)	14.473	5.667	(6.904)	429	13.665
Ostale finansijske institucije	31	18	(37)	-	12	12	(29)	15	10
Država	547	538	(430)	(10)	645	91	(292)	28	472
Ostali klijenti	2	2	(1)	-	3	37	(15)	-	25
Ukupno	24.632	20.153	(15.364)	315	29.736	16.644	(16.786)	(1.657)	27.937
Kredit i potraživanja od banaka	30	44	(57)	(1)	16	53	(48)	1	22
Novčana sredstva i računi depozita kod CBCG	224	530	(395)	-	359	582	(538)	(1)	402
Ostala aktiva bez stečene imovine	437	327	(199)	(11)	554	242	(89)	(91)	616
Ostala aktiva- stečena imovina	3.859	493	(361)	-	3.991	326	(365)	-	3.952
Vanbilans	662	651	(1.158)	399	554	1.143	(1.124)	221	794

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Poljoprivreda, lov i ribolov	814	450	626
Građevinarstvo	9.921	5.836	14.392
Trgovina	45.788	61.882	48.326
Turizam	25.318	25.628	26.236
Proizvodnja	22.530	20.530	7.933
Transport	8.118	7.511	6.343
Informisanje i komunikacije	12.101	7.233	8.385
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	10.780	5.874	2.206
Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	6.521	2.811	194
Administracija, druge javne usluge	53.452	57.085	65.021
Ostalo	22.735	10.337	24.360
Stanovništvo	263.922	249.706	244.633
Minus: ispravka vrijednosti	(27.937)	(29.736)	(24.632)
Stanje na dan 31. decembra	454.063	425.147	424.023

U 000 EUR	Dospjeli dug	Kratkoročni dio	Dugoročni dio	Ispravka vrijednosti	Neto iznos
Stanovništvo	6.321	5.510	232.802	(13.189)	231.444
Privreda	2.677	37.552	105.622	(10.863)	134.988
Ostale finansijske institucije	-	2.498	-	(31)	2.467
Država	-	-	55.537	(547)	54.990
Ostalo	-	-	136	(2)	134
Stanje na dan 31. decembra 2020.	8.998	45.560	394.097	(24.632)	424.023

U 000 EUR	Dospjeli dug	Kratkoročni dio	Dugoročni dio	Ispravka vrijednosti	Neto iznos
Stanovništvo	8.665	5.814	235.227	(14.603)	235.103
Privreda	3.775	34.578	102.181	(14.473)	126.061
Ostale finansijske institucije	-	1.000	-	(12)	988
Država	-	14.907	48.621	(645)	62.883
Ostalo	-	-	115	(3)	112
Stanje na dan 31. decembra 2021.	12.440	56.299	386.144	(29.736)	425.147

U 000 EUR	Dospjeli dug	Kratkoročni dio	Dugoročni dio	Ispravka vrijednosti	Neto iznos
Stanovništvo	6.724	5.664	251.534	(13.765)	250.157
Privreda	2.477	39.491	130.605	(13.665)	158.908
Ostale finansijske institucije	-	400	314	(9)	705
Država	-	-	44.330	(473)	43.857
Ostalo	-	1	460	(25)	436
Stanje na dan 31. decembra 2022.	9.201	45.556	427.243	(27.937)	454.063

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Obračunata kamata i odloženi prihod od naknada za kredite prikazana je u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	Dospjela kamata	Obračunata kamata	Ispravka vrijednosti	Neto kamata	Odloženi prihod
Stanovništvo	1.479	831	(1.345)	965	1.599
Privreda	367	663	(356)	674	314
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	2
Država	-	301	(3)	298	151
Stanje na dan 31. decembra 2020.	1.846	1.795	(1.704)	1.937	2.066

U 000 EUR	Dospjela kamata	Obračunata kamata	Ispravka vrijednosti	Neto kamata	Odloženi prihod
Stanovništvo	2.027	768	(1.905)	890	1.383
Privreda	537	255	(444)	348	276
Ostale finansijske institucije	-	1	-	1	1
Država	-	342	(4)	338	122
Stanje na dan 31. decembra 2021.	2.564	1.366	(2.353)	1.577	1.782

U 000 EUR	Dospjela kamata	Obračunata kamata	Ispravka vrijednosti	Neto kamata	Odloženi prihod
Stanovništvo	905	800	(826)	879	1.343
Privreda	554	354	(443)	465	398
Ostale finansijske institucije	-	1	-	1	2
Država	-	266	(3)	263	98
Ostalo	-	1	-	1	-
Stanje na dan 31. decembra 2022.	1.459	1.422	(1.272)	1.609	1.842

Banka upravlja izloženošću kreditnom riziku primjenjujući niz kontrolnih mjera uključujući: redovne procjene koristeći dogovoreni kreditni kriterijum i diversifikaciju rizika sektora da izbjegne koncentraciju u bilo kojem tipu biznisa ili geografske lokacije. Banka pribavlja instrumente obezbjeđenja u obliku hipoteka, garancija i ostalih kolateralu u cilju smanjenja kreditnog rizika.

Potraživanja za finansijski lizing

Plasmani i avansi kupaca uključuju i potraživanja za finansijski lizing prikazana u tabeli ispod:

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Preko 5 godina	81	-	3
Od jedne do pet godina	10.967	21	24
Manje od jedne godine	7.613	6	6
Bruto ulaganje u finansijski lizing	18.661	27	33
Prihod budućeg perioda	(1.568)	(4)	(6)
Neto investicija u finansijski lizing	17.093	23	27

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Buduća minimalna plaćanja za lizing, nezarađeni prihod budućeg perioda i neto potraživanje za lizing kao i dospelost prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	Bruto ulaganje	Budući prihod	Neto ulaganje
preko pet godina	3	-	3
između jedne i pet godina	24	(4)	20
manje od jedne godine	6	(2)	4
Ulaganje u finansijski lizing 31. decembar 2020.	33	(6)	27

U 000 EUR	Bruto ulaganje	Budući prihod	Neto ulaganje
preko pet godina	-	-	-
između jedne i pet godina	21	(2)	19
manje od jedne godine	6	(2)	4
Ulaganje u finansijski lizing 31. decembar 2021.	27	(4)	23

U 000 EUR	Bruto ulaganje	Budući prihod	Neto ulaganje
preko pet godina	81	(3)	78
između jedne i pet godina	10.967	(805)	10.162
manje od jedne godine	7.613	(760)	6.853
Ulaganje u finansijski lizing 31. decembar 2022.	18.661	(1.568)	17.093

18. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA, A KOJE SE NE DRŽE RADI TRGOVANJA

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Ulaganje u kapital društva Flourish D.O.O. Podgorica	200	-	-
Stanje na dan 31. Decembra	200	-	-

19. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT, HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Dužnički instrumenti – Obveznice Ministarstva finansija Vlade Crne Gore	50.472	55.795	62.746
Vlasnički instrumenti	-	-	2.170
Stanje na dan 31. Decembra	50.472	55.795	64.916

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT, HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

Ispravka vrijednosti za hartije od vrijednosti koje se vode po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat evidentirana je u okviru kapitala.

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Ispravka vrijednosti na dužničke instrumente – Obveznice Ministarstva finansija Vlade Crne Gore	(492)	(497)	(370)
Stanje na dan 31. Decembra	(492)	(497)	(370)

U sljedećoj tabeli prikazani su dužnički instrumenti Euro obveznice i Obveznice Ministarstva finansija Vlade Crne Gore:

U 000 EUR	Tekući iznos	Datum dospijeca
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	5.269	10.mart 2021
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	2.692	23.april 2024
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	32.398	21.april 2025
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	7.690	23.april 2026
Euro Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	14.697	16.decembar 2027
Stanje na dan 31. decembar 2020.	62.746	

U 000 EUR	Tekući iznos	Datum dospijeca
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	31.728	21.april 2025
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	7.544	23.april 2026
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	13.854	16.decembar 2027
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	2.669	23.april 2024
Stanje na dan 31. decembar 2021.	55.795	

U 000 EUR	Tekući iznos	Datum dospijeca
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	29.279	21.april 2025
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	6.843	23.april 2026
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	11.730	16.decembar 2027
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	2.620	23.april 2024
Stanje na dan 31. decembar 2022.	50.472	

Na dan 31. decembra 2022. godine nije bilo dužničkih instrumenta založenih trećim licima kao kolateral u odnosu na uzete depozite i kredite, sa dogovorenim datumom reotkupa (2021 i 2020: EUR 0).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

20. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI, HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Dužnički instrumenti – Euro obveznice			
Ministarstva finansija Vlade Crne Gore	40.524	35.129	24.056
Ispravka vrijednosti	(351)	(308)	(143)
Stanje na dan 31. Decembra	40.173	34.821	23.913

U 000 EUR	Tekući iznos	Datum dospijea
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	24.056	10.mart 2021
Ispravka vrijednosti	(143)	
Stanje na dan 31. Decembar 2020.	23.913	

U 000 EUR	Tekući iznos	Datum dospijea
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	27.036	03. oktobar 2029
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	8.093	16.decembar 2027
Ispravka vrijednosti	(308)	
Stanje na dan 31. Decembar 2021.	34.821	

U 000 EUR	Tekući iznos	Datum dospijea
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	32.338	03. oktobar 2029
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	8.186	16.decembar 2027
Ispravka vrijednosti	(351)	
Stanje na dan 31. Decembar 2022.	40.173	

Na dan 31. decembra 2022. godine nije bilo dužničkih instrumenta založenih trećim licima kao kolateral u odnosu na uzete depozite i kredite, sa dogovorenim datumom reotkupa (2021 i 2020: EUR 0).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE

Kretanje na nekretninama i opremi za 2020., 2021. i 2022. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

U 000 EUR	Zgrade	IT oprema	Imovina sa pravom korišćenja	Ostala sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2020.	9.685	3.191	1.377	3.913	18.166
Nabavka	-	307	133	381	821
Reklasifikacija	-	(547)	-	1.837	1.290
Prodaja	-	(26)	-	-	(26)
Otpis	-	(98)	-	(268)	(366)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	9.685	2.827	1.510	5.863	19.885
Nabavka	586	412	574	393	1.965
Prodaja	-	-	-	(71)	(71)
Otpis	-	(207)	(86)	(45)	(338)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	10.271	3.032	1.998	6.141	21.441
Nabavka	264	163	-	333	760
Prenos pripajanjem S leasing-a	-	17	-	701	718
Prodaja	(5)	-	-	(110)	(115)
Otpis	-	(344)	(359)	(13)	(716)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	10.530	2.868	1.639	7.052	22.088
Akumulirana amortizacija					
Stanje na dan 1. januara 2020.	1.107	2.306	-	2.939	6.352
Amortizacija (napomena 12)	242	227	324	402	1.195
Reklasifikacija	-	(362)	-	1.535	1.173
Prodaja	-	(19)	-	-	(19)
Otpis	-	(97)	-	(267)	(364)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	1.349	2.055	324	4.609	8.337
Amortizacija (napomena 12)	242	235	337	374	1.188
Prodaja	-	-	-	(71)	(71)
Otpis	-	(206)	(86)	(40)	(332)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	1.591	2.084	575	4.872	9.122
Amortizacija (napomena 12)	242	290	311	353	1.196
Prenos pripajanjem S leasing-a	-	15	-	341	356
Prodaja	4	-	-	-	4
Otpis	-	(335)	(359)	(12)	(706)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	1.837	2.054	527	5.443	9.861
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan:					
31. decembra 2020. godine	8.336	772	1.186	1.254	11.548
31. decembra 2021. godine	8.680	948	1.423	1.269	12.319
31. decembra 2022. godine	8.693	814	1.112	1.609	12.227

Banka nema nekretnine date pod hipoteku, kao sredstvo obezbjeđenja otplate kredita ili drugih obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Kretanje na investicionim nekretnina za 2020., 2021. i 2022. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

U 000 EUR	Investicione nekretnine
Nabavna vrijednost	
Stanje na dan 1. januara 2020.	177
Nabavka	<u>64</u>
Stanje na dan 31. decembra 2020.	<u>241</u>
Nabavka	<u>67</u>
Stanje na dan 31. decembra 2021.	<u>308</u>
Nabavka	818
Prodaja	<u>(14)</u>
Stanje na dan 31. decembra 2022.	<u>1.112</u>
Akumulirana amortizacija	
Stanje na dan 1. januara 2020.	26
Amortizacija	<u>2</u>
Stanje na dan 31. decembra 2020.	28
Amortizacija (napomena 12)	<u>6</u>
Stanje na dan 31. decembra 2021.	<u>34</u>
Amortizacija (napomena 12)	22
Prodaja	<u>(7)</u>
Stanje na dan 31. decembra 2022.	<u>49</u>
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan:	
31. decembra 2020 godine	<u>213</u>
31. decembra 2021. godine	<u>274</u>
31. decembra 2022. godine	<u>1.063</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

22. NEMATERIJALNA SREDSTVA

Promjene na nematerijalnim sredstvima prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	Softver	Licence i ostala nemat.imovina	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 1. januara 2020.	5.432	1.601	7.033
Nabavka	991	17	1.008
Reklasifikacija	-	(1.289)	(1.289)
Otpis	(14)	-	(14)
Stanje na dan 31. decembra 2020	6.409	329	6.738
Nabavka	820	108	928
Otpis	(140)	-	(140)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	7.089	437	7.526
Nabavka	757	42	799
Prenos pripajanjem S leasing-a	97	13	110
Stanje na dan 31. decembra 2022.	7.943	492	8.435
Akumulirana amortizacija			
Stanje na dan 1. januara 2020.	3.545	1.243	4.788
Amortizacija	500	62	562
Reklasifikacija	-	(1.173)	(1.173)
Otpis	(14)	-	(14)
Stanje na dan 31. decembra 2020..	4.031	132	4.163
Amortizacija (napomena 12)	487	67	554
Otpis	(140)	-	(140)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	4.378	199	4.577
Amortizacija (napomena 12)	602	67	685
Prenos pripajanjem S leasing-a	67	10	77
Stanje na dan 31. decembra 2022.	5.047	292	5.339
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan:			
31. decembra 2020. godine	2.378	197	2.575
31. decembra 2021. godine	2.711	238	2.949
31. decembra 2022. godine	2.896	200	3.096

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

23. OSTALA POSLOVNA POTRAŽIVANJA

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Unaprijed plaćeni troškovi i unaprijed obračunati prihod	649	357	303
Stečena aktiva	4.056	5.081	5.357
Ostalo	3.591	1.734	1.168
Minus:			
Ispravka vrijednosti za stečenu aktivu	(3.951)	(3.991)	(3.859)
Ispravka vrijednosti za ostalo	(467)	(382)	(300)
Stanje na dan 31. Decembar	3.878	2.799	2.669

24. DEPOZITI KLIJENATA

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Depoziti po viđenju	376.861	314.402	268.700
-Stanovništvo	171.217	132.467	109.591
-Privreda	164.823	125.171	109.128
-Država	31.070	48.595	42.492
-Ostalo	9.700	7.523	6.685
-Povezana lica	51	646	804
Oročeni depoziti	88.509	100.408	106.470
- Stanovništvo	51.955	63.222	61.991
- Privreda	32.120	34.012	41.775
- Država	5	2	-
- Ostalo	4.429	3.172	2.704
Escrow	20	-	-
-Država	20	-	-
Obračunata kamata	237	453	659
Stanje na dan 31. decembra	465.627	415.263	357.829

Depoziti po viđenju uključuju tekuće račune privrednih društava, stanovništva, države i ostalih klijenata koji mogu biti povučeni od strane klijenta.

Oročeni depoziti uključuju račune privrednih društava, stanovništva, države i ostalih klijenata na koje se plaća fiksna kamatna stopa u toku trajanja ugovora o oročenom depozitu.

25. KREDITI BANAKA I KLIJENATA KOJI NISU BANKE

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Tekuće dospijeće (dospjelo do 1 godine)	44.282	1.620	26.472
Buduće dospijeće (nakon 1 godine)	112.469	135.894	117.413
Obračunata kamata	720	553	585
Razgraničene naknade	(188)	(231)	(274)
Stanje na dan 31. decembra	157.283	137.836	144.196

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. KREDITI BANAKA I KLIJENATA KOJI NISU BANKE (nastavak)

Naziv finansijske institucije/banke	Iznos primljenog kredita	Kamatna stopa	2022.	2021.	2020.
EFSE, Luxembourg	30.000	4,33%	29.881	29.816	29.778
EIB	30.000	1,03%-1,12%	30.121	29.975	14.970
Erste Group bank AG	51.700	1,16%-2,02%	52.155	52.154	73.190
Steiermaerkische bank und Sparkasse	39.528	1,18%-2,66%	29.566	12.367	15.862
Investiciono razvojni fond Crne Gore	7.446	1,00%-3,00%	3.634	5.250	7.033
Ministarstvo finansija Crne Gore	12.993	0,00%-0,98%	11.926	8.274	3.363
Ukupno			157.283	137.836	144.196

Naziv finansijske institucije/banke	2022. Kratkoročno dospjeće (do jedne godine)	2021. Kratkoročno dospjeće (do jedne godine)	2020. Kratkoročno dospjeće (do jedne godine)
EFSE, Luxembourg	6.667	-	-
ERSTE GROUP BANK AG	17.700	-	21.015
Investiciono razvojni fond Crne Gore	562	1.368	1.783
Ministarstvo finansija Crne Gore	252	252	189
Steiermaerkische bank und Sparkasse	19.101	-	3.485
Stanje na dan 31. decembra	44.282	1.620	26.472

26. REZERVE

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Rezervisanja za dugoročne benefite zaposlenima	378	355	337
Rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 29)	794	554	662
Rezervisanja za sudske sporove (napomena 9)	99	103	96
Rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore (napomena 10)	52	63	119
Stanje na dan 31. decembra	1.323	1.075	1.214

27. OSTALE OBAVEZE

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Unaprijed naplaćeni prihodi	41	-	-
Obračunati troškovi	2.582	2.195	2.050
Sredstva u procesu naplate	10.647	8.322	13.159
Obaveze po osnovu kastodi poslova	3.052	3.869	4.960
Obaveze po osnovu lizinga	760	975	1.077
Obaveze po kartičnom poslovanju	611	567	221
Stanje na dan 31. decembra	17.693	15.928	21.467

Obračunati troškovi u iznosu od EUR 2.582 hiljada (2021: EUR 2.195 hiljada; 2020: EUR 2.050 hiljada) odnose se na obaveze prema Fondu za zaštitu depozita i ostale administrativne troškove kao što su IT troškovi, troškovi poslovnog prostora kao i troškove pravnih i konsultantskih usluga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

27. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Obaveza po osnovu lizinga se odnosi na dugoročni zakup nepokretnosti. Pregled promjena obaveze prikazan je u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR

	1.077
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	
Novi ugovori	510
Modifikacije	62
Kamata	21
Odlivi	(603)
Unaprijed plaćeni lizing	(92)
	975
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	
Novi ugovori	-
Modifikacije	-
Kamata	18
Odlivi	(130)
Unaprijed plaćeni lizing	(103)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	760

Dospijeća obaveze po osnovu lizinga po godinama:

U 000 EUR

Godina	Iznos
2023.	174
2024.	172
2025.	151
2026.	85
2027.	87
2028.	67
2029.	24
Ukupno	760

Izuzeci od primjene MSFI 16 se odnose na zakupe malih vrijednosti i kratkoročne zakupe. U 2022. godini iznose EUR 440 hiljada (2021: EUR 390 hiljada).

Sredstva u procesu naplate i ostale obaveze prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Primljeni avansi	9.940	7.836	8.762
Privremeni računi	288	108	4.127
Ostalo	419	378	270
Stanje na dan 31. Decembra	10.647	8.322	13.159

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

28. KAPITAL

U 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Akcijski kapital	5.339	5.339	5.339
Emisione premije	1.571	1.571	1.571
Neraspoređena dobit	94.117	86.479	79.196
Dobit tekuće godine	11.586	6.929	5.103
Ostale rezerve	(4.625)	(55)	3.359
Stanje na dan 31. Decembra	107.988	100.263	94.568

Akcijski kapital

Akcijski kapital Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine iznosi EUR 5.339 hiljada i čine ga 5.339 običnih akcija nominalne vrijednosti EUR 1.000.

Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja iznos za koji je cijena izdavanja akcija premašena u odnosu na nominalnu vrijednost akcija i iznosi EUR 1.571.

Neraspoređena dobit

Neraspoređena dobit predstavlja akumulirani neto dobitak kao i prihod i rashod priznat u ostalom ukupnom rezultatu.

Ostale rezerve

Ostale rezerve predstavljaju iznose alocirane iz zadržane dobiti na osnovu Odluke Skupštine akcionara.

Dividende

Odbor direktora nije objavio dividende za 2022. godinu. (2021 i 2020: nula).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

29. POTENCIJALNE OBAVEZE

Banka daje garancije, overdraft kredite i limite na kreditne kartice. Ovi ugovori imaju fiksne limite i uglavnom se produžavaju nakon perioda od jedne godine. Ugovorene vrijednosti potencijalnih obaveza su prikazane u tabeli niže po kategorijama. Iznosi prikazani u tabeli za garancije, overdraft kredite i limite na kreditnim karticama predstavljaju maksimalni kreditni gubitak koji bi bio priznat u bilansu stanja ako suprotna strana ne postupi u skladu sa ugovorom.

u 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Garancije	58.187	56.289	46.370
Neiskorišteni overdraft kreditni limit	17.904	18.835	18.280
Revolving krediti	15.109	12.087	9.973
Akreditivi	-	-	42
Kredit u tranšama	12.468	2.355	1.700
Neiskorišteni limit na kreditnim karticama	2.359	2.447	2.643
Rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 26)	(794)	(554)	(662)
Stanje 31. Decembar	105.233	91.459	78.346

Struktura rezervacija za potencijalne obaveze prikazana je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	2022.	2021.	2020.
Izdate garancije	(494)	(376)	(463)
kreditne obligacije:			
- overdraft	(101)	(88)	(65)
- kreditne kartice	(19)	(18)	(23)
- revolving krediti	(48)	(41)	(47)
- kredit u tranšama	(132)	(31)	(64)
Stanje na dan 31. Decembra	(794)	(554)	(662)

Promjene na ispravci vrijednosti u toku godine su prikazane u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	31.12.2020.	Povećanje ispravke vrijednosti	Smanjenje ispravke vrijednosti	Ostalo	31.12.2021.
Potencijalne obaveze	662	651	(1.158)	399	554

u 000 EUR	31.12.2021.	Povećanje ispravke vrijednosti	Smanjenje ispravke vrijednosti	Ostalo	31.12.2022.
Potencijalne obaveze	554	1.143	1.124	221	794

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 1, vlasnik Banke je Erste & Steiermarkische Bank DD, Rijeka, Hrvatska dok je krajnji vlasnik Erste Group Bank AG, Vienna, Austrija.

U redovnom poslovanju, Banka ulazi u različite transakcije sa povezanim licima. Povezana lica su direktni vlasnik, konačni vlasnik i ostali entiteti Erste grupacije, kao i ključni članovi menadžmenta.

Sumarni prikaz transakcija sa entitetima Erste Group Bank je sljedeći:

U 000 EUR	2022.	2021.
Aktiva		
Depoziti kod banaka u inostranstvu	16.922	17.117
Ostala aktiva	1.072	224
Stanje na dan 31. Decembra	17.994	17.341
Obaveze		
Depoziti po viđenju	57	646
Pozajmice	81.200	64.000
Obračunata kamata	521	521
Ostale obaveze	176	114
Stanje na dan 31. Decembra	81.954	65.281
U 000 EUR	2022.	2021.
Prihodi		
Prihodi od kamata i ostali prihodi	451	288
Ukupno	451	288
Rashodi		
Rashodi od kamata i ostali rashodi	1.373	1.697
Ostali administrativni troškovi	1.323	1.213
Ukupno	2.696	2.910

Depoziti kod banaka u inostranstvu u aktivi su nekamatonosni depoziti.

Pozajmice u obavezama su po fiksnoj i varijabilnoj kamatnoj stopi do ugovorenog dospijeca od 1 do 8 godina. Kamatna stopa se kreće u rasponu od 1,03% do 4,33%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U sljedećoj tabeli prikazane su transakcije sa povezanim pravnim licem Erste & Steiermarkische Bank DD, Hrvatska:

U 000 EUR	2022.	2021.
Aktiva		
Depoziti kod banaka u inostranstvu	1.569	518
Ostala aktiva	420	-
Stanje na dan 31. Decembra	1.989	518
Obaveze		
Depoziti po viđenju	5	-
Ostale obaveze	89	62
Stanje na dan 31. Decembra	94	62
U 000 EUR	2022.	2021.
Prihodi		
Prihodi od kamata i ostali prihodi	17	15
Ukupno	17	15
Rashodi od kamata i ostali rashodi	286	365
Ostali administrativni troškovi	877	858
Ukupno	1.163	1.223

Naknade i ostale transakcije sa ključnim menadžmentom Banke

Naknade ključnom menadžmentu po osnovu bruto zarada, bonusa i naknada u 2022. godini iznose EUR 645 hiljada (2021: EUR 682 hiljada). Obaveza Banke ključnom menadžmentu po osnovu varijabilnih primanja na 31.12.2022. godine iznosi EUR 300 hiljada (2021: EUR 273 hiljada). Na varijabilna primanja čija se isplata odlaže na period od 3 godine (odnosno na 5 od 2021. godine) odnosi se EUR 96 hiljada (2021: EUR 87 hiljada), a na isplatu u akcijama EUR 204 hiljada (2021: EUR 186 hiljada).

Tokom 2022. godine Banka je odobrila kredite ključnom menadžmentu u iznosu od EUR 0 hiljada (2021: EUR 300 hiljada).

Na dan 31. decembra 2022. godine stanje postojećih kredita menadžmentu iznosi EUR 296 hiljada (31. decembar 2021. godine: EUR 300 hiljada). Tokom 2022. godine Banka je imala prihod od kamate po osnovu ovih kredita u iznosu od EUR 10 hiljada (2021: EUR 0).

Stanje obaveza prema povezanim licima na kraju godine nije obezbijeđeno gotovinskim kolateralom (2021: EUR 0). Primljene garancije od povezanih lica za potraživanja u 2022. godini iznose EUR 100 hiljada (2021: EUR 50 hiljada).

Na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine, Banka nije imala rezervisanja za sumnjiva potraživanja prema povezanim licima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – KLASIFIKACIJA I FER VRIJEDNOST

Sredstva koja se vode po fer vrijednosti

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat - Hartije do vrijednosti, na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od EUR 41.009 hiljada (2021: EUR 45.582 hiljada) su prikazana po fer vrijednosti korišćenjem tehnike procjenjivanja gdje su uzeti svi inputi koji imaju značajan uticaj na zabilježenu fer vrijednost, ili direktno ili indirektno (Nivo 1 u hijerarhiji fer vrijednosti), i u iznosu od EUR 9.463 hiljada (2021: EUR 10.213 hiljada) po fer vrijednosti korišćenjem tehnike koje koriste inpute koji imaju značajan uticaj na fer vrijednost koja nije bazirana na tržišnim podacima (Nivo 3 u hijerarhiji fer vrijednosti).

Sredstva koja se ne vode po fer vrijednosti

Fer vrijednost kredita i plasmana klijentima i kreditnim institucijama je izračunata diskontovanjem budućih tokova gotovine, uzimajući u obzir efekte kamate i efekte kreditnog raspona. Uticaj promjene kamatne stope zasnovan je na kretanjima tržišne kamatne stope, dok su promjene u kreditnom spredu izvedene iz vjerovatnoće nastanka neizvršenja (PD) i gubitka po osnovu neizmirenja obaveza (LGD) koji je korišćen za interno računanje rizika. Za izračunavanje fer vrijednosti, krediti i plasmani su grupisani u homogene portfolije na osnovu metoda ocjene, dospjeća i rizika zemlje.

Za obaveze bez ugovorenih dospjeća (npr. depozit po viđenju), knjigovodstvena vrijednost predstavlja minimalnu fer vrijednost.

Fer vrijednost ostalih obaveza koje se vode po amortizovanoj vrijednosti se procjenjuju uzimajući u obzir stvarnu kamatnu stopu i sopstveni raspon kredita i oni se raspoređuju na treći nivo.

Sredstva kojima je fer vrijednost približna knjigovodstvenoj vrijednosti

Za finansijska sredstva i obaveze koja su likvidna ili imaju kratkoročno dospjeće (manje od 1 godine) pretpostavka je da im je knjigovodstvena vrijednost približna fer vrijednosti. Ova pretpostavka je takođe primijenjena na depozite po viđenju, štedne depozite bez specifičnog dospjeća i finansijske instrumente sa varijabilnom kamatnom stopom.

Instrumenti sa fiksnom kamatom stopom

Fer vrijednost instrumenata sa fiksnom kamatom stopom po amortizovanom trošku je procijenjena upoređujući tržišne stope koje se nude za slične finansijske instrumente do obima do koga su te stope dostupne. Procijenjena fer vrijednost depozita sa fiksnom kamatom stopom je bazirana na diskontovanom toku gotovine koristeći prevladavajuću tržišnu kamatnu stopu za dugove sa sličnim kreditnim rizikom i dospjećem.

31. decembar 2021. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	45.582	-	10.213	55.795
Ukupna sredstva	45.582	-	10.213	55.795
31. decembar 2022. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	41.009	-	9.463	50.472
Ukupna sredstva	41.009	-	9.463	50.472

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Glavni ciljevi upravljanja rizikom Banke su sljedeći:

- Doprinijeti razvoju raznih poslovnih linija optimizacijom profitabilnosti prilagođenoj ukupnom riziku;
- Banka bi trebala biti kvalitativni i konkurentan subjekt na crnogorskom tržištu, uključujući i dio stranih klijenata, ne zanemarujući kvalitet kreditnog portfolija i efikasnu kontrolu rizika;
- Osiguranje održivosti Banke kroz sprovođenje kvalitativne infrastrukture upravljanja rizicima.

Model upravljanja rizicima Banke zavisi od:

- Snažnog uticaja upravljanja, i to od Upravnog odbora do lokalnih operativnih timova;
- Jake interne procedure i okvira smjernica; i
- Kontinuiranog nadzora od strane nezavisnih tijela.

Tradicionalno, Banka je uglavnom izložena kreditnom riziku, a time i najveći fokus je dat na upravljanju i kontinuiranom razvoju i unaprjeđenju upravljanja kreditnim rizikom, ali ne zanemaruje se uticaj drugih rizika kojima je Banka izložena u svojim aktivnostima kao što su rizik likvidnosti, operativni rizik, tržišni rizici, pravni rizik, reputacioni rizik i slično.

Ova napomena prikazuje informacije o izloženosti Banke prema svakom od navedenih rizika, ciljeve Banke, politike i postupke za mjerenje i upravljanje rizicima, i upravljanje kapitalom.

Upravni i Nadzorni odbor Banke pružaju nadzor sveukupnih rizika i kapitala za Banku. Oni su odgovorni za definisanje i implementaciju sveobuhvatne strategije rizika i konzistentne poslovne strategije, kao i osiguravanje dobro definisanog upravljanja rizičnim funkcijama i operativnim procesima kako bi se osiguralo da je cjelokupno djelovanje Banke usklađeno sa strateškim ciljevima.

Odbor direktora je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor (CC7) i Odbor za reviziju, koji su odgovorni za razvoj i praćenje politika upravljanja rizicima Banke u svojim određenim područjima. U skladu sa novom regulativom funkciju Odbora direktora vrši Nadzorni odbor i čine ga predstavnici akcionara i ostali nezavisni članovi.

Politike upravljanja rizicima Banke su zasnovane na tome kako identifikovati i analizirati rizike s kojima se suočava Banka, kako bi se postavila primjerena ograničenja i kontrole, te da prate rizike i pridržavanje ograničenja. Politike i sistemi upravljanja rizicima se redovno pregledaju i odražavaju promjene u tržišnim uslovima, proizvoda i usluga koje se nude. Banka, putem standardnih procedura za upravljanje i obukom zaposlenih, ima za cilj razvoj disciplinovanog i konstruktivnog kontrolnog okruženja u kojem svi zaposleni razumiju svoje uloge i obaveze. Slijede neki od najznačajnijih akata koje je usvojio Upravni odbor:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom stanovništva;
- Politika upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica;
- Pravilnik o nadležnostima u odlučivanju za kreditne plasmane;
- Načela kreditiranja korporativnih klijenata i druga pripadajuća akta;
- Forbearance, Non-Performing and Default Politiku;
- Pravilnik o sistemu rezervacija;
- Pravilnik o rejtingima;
- Pravilnik o procesu dodjele rejtinga;
- ILAAP politika;
- ICAAP politika i ICAAP procedura;
- Politika za izračun rizikom ponderisane aktive;
- Strategija upravljanja rizicima;
- Politika i procedura upravljanja rizikom prevare;
- Pravilnik o upravljanju tržišnim rizicima;
- Politika i procedure za upravljanje rizikom zemlje;
- Politika za upravljanje operativnim rizikom;
- Pravilnik o upravljanju operativnim rizikom;
- Politika o radu odbora za upravljanje nefinansijskim rizikom (LOCC);
- Pravilnik za samoprocjenu operativnog rizika i kontrola;
- Pravilnik o upravljanju operativnim rizikom;
- Pravilnik za praćenje korektivnih mjera proizašlih iz operativnog rizika;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

- Pravilnik za prikupljanje i klasifikaciju podataka operativnog rizika;
- Priručnik o rejtinima i sistemu rezervacija;
- Politika i procedure za upravljanje lošim plasmanima;
- Procedure naplate.

Politike rizika pokrivaju sve aspekte dotične vrste rizika i zahtjeva, kvantitativnih ograničenja s obzirom na upravljanje rizicima, kontrolu rizika, kao i ako je moguće, kontrole, performanse, računovodstva i takođe regulatorne zahtjeve.

Interna revizija Banke prati usklađenost sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom Banke i preduzima redovne i ad - hoc kontrole procedura za upravljanje rizicima, a rezultati se izvještavaju Odboru za reviziju.

Prema Zakonu o kreditnim institucijama, Banka poštuje zahtjeve koji se odnose na izbor članova Upravnog i Nadzornog odbora direktora i formiranje Odbora za reviziju.

Odbor za reviziju Banke je odgovoran za analizu finansijskih izvještaja Banke, analizu i praćenje sistema internih kontrola, aktivnosti koje preduzimaju izvršni direktori kako bi se informisao Odbor direktora, u skladu sa zakonom, propisima i aktima Banke. Odboru za reviziju pomaže interna revizija u navedenim funkcijama. Interna revizija obavlja i redovne i ad - hoc kontrole procedura za upravljanje rizicima, rezultati se izvještavaju Odboru za reviziju.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od finansijskih gubitaka kao rezultat neispunjenja dužnikovih ugovornih obaveza prema Banci.

Kako bi upravljala nivoom kreditnog rizika, Banka:

- analizira kreditnu sposobnost klijenata koji apliciraju za kredite, garancije i ostale kreditne proizvode
- uspostavlja kreditna ograničenja na osnovu procjene rizika,
- bavi se sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i uzima odgovarajuće instrumente obezbjeđenja.

Klijenti se prate kontinuirano i limiti rizika se prilagođavaju ako je neophodno. Limiti rizika takođe uzimaju u obzir razne vrste kolaterala.

Primarna izloženost Banke kreditnom riziku proizilazi iz kredita za mala i srednja privredna društva i fizička lica. Iznos kreditne izloženosti u tom pogledu predstavlja knjigovodstvenu vrijednost u aktivni bilansa.

Osnovni principi kreditnog portfolija su:

- Diversifikacija kredita po djelatnostima;
- Diversifikacija u industriji i regiji;
- Diversifikacija izlaganjem (limit, individualno i grupno);
- Diversifikacija po dospelju;
- Diversifikacija po proizvodima

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, ukupna izloženost iznosa kredita i potraživanja, uključujući vanbilansne obaveze, koje se odnose na jednog klijenta ili grupu povezanih klijenata ne može prelaziti 25% regulatornog kapitala Banke. Izuzeci su, između ostalih, izloženost prema Vladi Crne Gore i izloženosti obezbjeđene prvoklasnim sredstvima obezbjeđenja, koje ispunjavaju uslove propisane od strane Centralne banke.

Prema regulativi izloženost prema jednom klijentu ili grupi povezanih klijenata koja prelazi 10% regulatornog kapitala Banke se smatra velikom izloženošću.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Kreditni stanovništvu i krediti privrednim društvima se odobravaju kroz 6 nivoa odlučivanja, zavisno od rejtinga, nivoa izloženosti i nivoa neobezbijedene izloženosti. Krajnji nivo odlučivanja je Kreditni odbor Banke kojeg čine 2 člana Upravnog odbora Banke. Odluke se donose jednoglasno, s tim što pravo veta pripada članu Upravnog odbora zaduženom za rizike.

Sektor za upravljanje rizicima kontinuirano prati i mjeri nivo kreditnog rizika, te priprema mjesečne izvještaje o nivou kreditnog rizika i izvještava Rukovodstvo Banke i Nadzorni odbor

Ukupna izloženost kreditnom riziku predstavljena je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	2022		2021	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive				
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	126.746	126.344	101.939	101.580
Kreditni i potraživanja od banaka	59.306	59.284	35.759	35.743
Kreditni i potraživanja od klijenata	482.000	454.063	454.883	425.147
Hartije od vrijednosti	91.196	90.845	90.923	90.616
Ostala finansijska sredstva	758	608	732	560
Ostala sredstva	8.296	3.878	7.172	2.799
Nemonetarna imovina	16.846	16.846	15.543	15.542
Stanje na dan 31. Decembra	785.148	751.868	706.951	671.987
II. Vanbilansne stavke				
Plative garancije	15.595	15.372	17.017	16.782
Činidbene garancije	42.592	42.321	39.273	39.131
Preuzete neopozive obaveze	47.840	47.540	35.723	35.546
Stanje na dan 31. Decembra	106.027	105.233	92.013	91.459
Ukupno (I+II)	891.175	857.101	798.964	763.446

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U svrhu mjerenja iznosa očekivanog kreditnog gubitka i priznavanja prihoda od kamata, Banka pravi razliku između tri Stage-a umanjenja vrijednosti. Slijedi prikaz klasifikacije kredita i ispravke vrijednosti po Stage-vima:

u 000 EUR

Kredit i potraživanja od klijenata	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrijednosti Stage 1	Ispravka vrijednosti Stage 2	Ispravka vrijednosti Stage 3	Ukupno ispravka vrijednosti	Neto
Gotovinski krediti	113.866	29.313	8.520	151.699	(1.041)	(1.515)	(6.115)	(8.671)	143.028
Kreditne kartice	1.834	536	167	2.537	(24)	(17)	(105)	(146)	2.391
Finansijski lizing	3.723	91	94	3.908	(82)	(6)	(38)	(126)	3.782
Stambeni krediti	72.554	21.188	2.227	95.969	(425)	(1.278)	(1.245)	(2.948)	93.021
Hipotekarni krediti	2.607	2.589	826	6.022	(15)	(159)	(597)	(771)	5.251
Revolving krediti	-	40	-	40	-	(1)	-	(1)	39
Ostali krediti	1.589	885	1.273	3.747	(12)	(39)	(1.051)	(1.102)	2.645
Stanovništvo	196.173	54.642	13.107	263.922	(1.599)	(3.015)	(9.151)	(13.765)	250.157
Kreditne kartice	36	33	3	72	(1)	-	(2)	(3)	69
Finansijski lizing	5.786	4.770	894	11.450	(124)	(273)	(295)	(692)	10.758
Factoring	-	778	-	778	-	(14)	-	(14)	764
Revolving krediti	14.459	4.577	795	19.831	(105)	(87)	(300)	(492)	19.339
Ostali krediti	76.679	52.516	11.247	140.442	(742)	(4.702)	(7.020)	(12.464)	127.978
Privreda	96.960	62.674	12.939	172.573	(972)	(5.076)	(7.617)	(13.665)	158.908
Finansijski lizing	15	-	-	15	-	-	-	-	15
Ostali krediti	700	-	-	700	(10)	-	-	(10)	690
Ostale finansijske institucije	715	-	-	715	(10)	-	-	(10)	705
Kreditne kartice	2	-	-	2	-	-	-	-	2
Finansijski lizing	872	827	-	1.699	(8)	(17)	-	(25)	1.674
Ostali krediti	42.628	-	-	42.628	(447)	-	-	(447)	42.181
Država	43.502	827	-	44.329	(455)	(17)	-	(472)	43.857
Kreditne kartice	-	3	-	3	-	-	-	-	3
Finansijski lizing	2	19	-	21	-	(2)	-	(2)	19
Ostali krediti	-	437	-	437	-	(23)	-	(23)	414
Ostali klijenti	2	459	-	461	-	(25)	-	(25)	436
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	337.352	118.602	26.046	482.000	(3.036)	(8.133)	(16.768)	(27.937)	454.063
Kredit i potraživanja od banaka	59.306	-	-	59.306	(22)	-	-	(22)	59.284
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	59.306	-	-	59.306	(22)	-	-	(22)	59.284

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

u 000 EUR

Kredit i potraživanja od klijenata	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrijednosti Stage 1	Ispravka vrijednosti Stage 2	Ispravka vrijednosti Stage 3	Ukupno ispravka vrijednosti	Neto
Gotovinski krediti	129.592	10.042	9.842	149.476	(1.282)	(959)	(6.855)	(9.096)	140.380
Kreditne kartice	2.339	352	248	2.939	(29)	(15)	(167)	(211)	2.728
Stambeni krediti	75.216	5.788	2.424	83.428	(476)	(550)	(1.496)	(2.522)	80.906
Hipotekarni krediti	5.434	1.608	1.406	8.448	(43)	(113)	(980)	(1.136)	7.312
Revolving krediti	40	-	-	40	(1)	-	-	(1)	39
Ostali krediti	2.755	662	1.958	5.375	(22)	(31)	(1.584)	(1.637)	3.738
Stanovništvo	215.376	18.452	15.878	249.706	(1.853)	(1.668)	(11.082)	(14.603)	235.103
Kreditne kartice	68	9	1	78	(1)	-	-	(1)	77
Finansijski lizing	23	-	-	23	(3)	-	-	(3)	20
Factoring	2.247	-	1.096	3.343	(28)	-	(540)	(568)	2.775
Revolving krediti	14.759	5.044	1.085	20.888	(100)	(93)	(519)	(712)	20.176
Ostali krediti	63.798	38.858	13.546	116.202	(629)	(5.470)	(7.090)	(13.189)	103.013
Privreda	80.895	43.911	15.728	140.534	(761)	(5.563)	(8.149)	(14.473)	126.061
Ostali krediti	1.000	-	-	1.000	(12)	-	-	(12)	988
Ostale finansijske institucije	1.000	-	-	1.000	(12)	-	-	(12)	988
Factoring	17.798	-	-	17.798	(156)	-	-	(156)	17.642
Ostali krediti	45.730	-	-	45.730	(489)	-	-	(489)	45.241
Država	63.528	-	-	63.528	(645)	-	-	(645)	62.883
Ostali krediti	115	-	-	115	(3)	-	-	(3)	112
Ostali klijenti	115	-	-	115	(3)	-	-	(3)	112
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	360.914	62.363	31.606	454.883	(3.274)	(7.231)	(19.231)	(29.736)	425.147
Kredit i potraživanja od banaka	35.759	-	-	35.759	(16)	-	-	(16)	35.743
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	35.759	-	-	35.759	(16)	-	-	(16)	35.743

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata i banaka koja su u Stage 1 prema danima kašnjenja prikazano je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31- 60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 1					
Gotovinski krediti	109.810	4.056	-	-	113.866
Kreditne kartice	1.796	38	-	-	1.834
Finansijski lizing	3.132	591	-	-	3.723
Stambeni krediti	70.844	1.710	-	-	72.554
Hipotekarni krediti	2.477	130	-	-	2.607
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	1.490	99	-	-	1.589
Stanovništvo	189.549	6.624	-	-	196.173
Kreditne kartice	20	16	-	-	36
Finansijski lizing	5.073	713	-	-	5786
Factoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	14.389	70	-	-	14.459
Ostali krediti	76.555	124	-	-	76.679
Privreda	96.037	923	-	-	96.960
Finansijski lizing	-	15	-	-	15
Ostali krediti	700	-	-	-	700
Ostale finansijske institucije	700	15	-	-	715
Kreditne kartice	2	-	-	-	2
Finansijski lizing	826	46	-	-	872
Factoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	42.628	-	-	-	42.628
Država	43.456	46	-	-	43.502
Kreditne kartice	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	2	-	-	-	2
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	2	-	-	-	2
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	329.744	7.608	-	-	337.352
od čega: restrukturirano	1.017	82	-	-	1.099
Potraživanja od banaka Stage 1	18.184	41.122	-	-	59.306
u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 1					
Gotovinski krediti	123.714	5.878	-	-	129.592
Kreditne kartice	2.239	100	-	-	2.339
Stambeni krediti	72.958	2.258	-	-	75.216
Hipotekarni krediti	5.024	410	-	-	5.434
Revolving krediti	40	-	-	-	40
Ostali krediti	2.445	310	-	-	2.755
Stanovništvo	206.420	8.956	-	-	215.376
Kreditne kartice	68	-	-	-	68
Finansijski lizing	23	-	-	-	23
Factoring	2.247	-	-	-	2.247
Revolving krediti	14.477	282	-	-	14.759
Ostali krediti	62.874	924	-	-	63.798
Privreda	79.689	1.206	-	-	80.895
Ostali krediti	1.000	-	-	-	1.000
Ostale finansijske institucije	1.000	-	-	-	1.000
Factoring	17.798	-	-	-	17.798
Ostali krediti	45.730	-	-	-	45.730
Država	63.528	-	-	-	63.528
Ostali krediti	115	-	-	-	115
Ostali klijenti	115	-	-	-	115
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	350.752	10.162	-	-	360.914
od čega: restrukturirano	1.764	136	-	-	1.900
Potraživanja od banaka Stage 1	1.737	34.022	-	-	35.759

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata i banaka koja su u Stage 2 prema danima kašnjenja prikazano je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	Nije u kašnje nju	Kašnjen je do 30 dana	Kašnjen je 31-60 dana	Kašnjen je 61-90 dana	Kašnjenj e preko 90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 2						
Gotovinski krediti	26.569	2.092	425	210	17	29.313
Kreditne kartice	485	25	25	0	1	536
Finansijski lizing	54	2	27	0	8	91
Stambeni krediti	19.758	1.385	35	10	-	21.188
Hipotekarni krediti	2.122	467	-	-	-	2.589
Revolving krediti	40	-	-	-	-	40
Ostali krediti	705	150	20	10	-	885
Stanovništvo	49.733	4.121	532	230	26	54.642
Kreditne kartice	32	1	-	-	-	33
Finansijski lizing	3.841	842	80	3	4	4.770
Faktoring	778	-	-	-	-	778
Revolving krediti	4.577	-	-	-	-	4.577
Ostali krediti	40.415	12.017	84	-	-	52.516
Privreda	49.643	12.860	164	3	4	62.674
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	797	30	-	-	-	827
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Država	797	30	-	-	-	827
Kreditne kartice	3	-	-	-	-	3
Finansijski lizing	18	1	-	-	-	19
Ostali krediti	437	-	-	-	-	437
Ostali klijenti	458	1	-	-	-	459
	100.63	17.012	696	233	30	118.602
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	1					
od čega: restrukturirano	6.462	1.354	11	7	0	7.834
Potraživanja od banaka Stage 2	-	-	-	-	-	-
u 000 EUR	Nije u kašnje nju	Kašnjen je do 30 dana	Kašnjen je 31-60 dana	Kašnjen je 61-90 dana	Kašnjenj e preko 90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 2						
Gotovinski krediti	8.047	1.325	487	101	82	10.042
Kreditne kartice	285	41	24	1	1	352
Stambeni krediti	4.484	1.035	225	44	-	5.788
Hipotekarni krediti	1.392	216	-	-	-	1.608
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	403	189	70	-	-	662
Stanovništvo	14.611	2.806	806	146	83	18.452
Kreditne kartice	9	-	-	-	-	9
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	5.044	-	-	-	-	5.044
Ostali krediti	26.101	7.705	5.052	-	-	38.858
Privreda	31.154	7.705	5.052	-	-	43.911
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-
	45.765	10.511	5.858	146	83	62.363
Stanje na dan 31. Decembra 2021.						
od čega: restrukturirano	6.994	1.739	207	-	52	8.992
Potraživanja od banaka Stage 2	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata i banaka koja su u Stage 3 prema danima kašnjenja prikazano je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Kašnjenje preko 90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 3						
Gotovinski krediti	1.255	489	128	95	6.553	8.520
Kreditne kartice	32	11	3	-	121	167
Finansijski lizing	55	8	-	7	24	94
Stambeni krediti	648	202	68	72	1.237	2.227
Hipotekarni krediti	120	76	36	-	594	826
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	182	21	-	58	1.012	1.273
Stanovništvo	2.292	807	235	232	9.541	13.107
Kreditne kartice	-	-	-	-	3	3
Finansijski lizing	253	363	59	36	183	894
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	296	425	-	-	74	795
Ostali krediti	2.833	6	3276	193	4.939	11.247
Privreda	3.382	794	3.335	229	5.199	12.939
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	5.674	1.601	3.570	461	14.740	26.046
od čega: restrukturirano	3.288	592	3.286	63	1.144	8.373
Potraživanja od banaka Stage 3	-	-	-	-	-	-
u 000 EUR						
Potraživanja od klijenata Stage 3						
Gotovinski krediti	1.461	488	157	187	7.549	9.842
Kreditne kartice	24	5	11	1	207	248
Stambeni krediti	512	118	85	55	1.654	2.424
Hipotekarni krediti	225	38	98	-	1.045	1.406
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	207	37	18	-	1.696	1.958
Stanovništvo	2.429	686	369	243	12.151	15.878
Kreditne kartice	-	-	-	-	1	1
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	1.096	-	1.096
Revolving krediti	679	20	204	-	182	1.085
Ostali krediti	3.972	45	3.089	-	6.440	13.546
Privreda	4.651	65	3.293	1.096	6.623	15.728
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	7.080	751	3.662	1.339	18.774	31.606
od čega: restrukturirano	4.862	199	116	83	2.623	7.883
Potraživanja od banaka Stage 3	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata u Stage 3 prikazana su u tabelama ispod:

u 000 EUR

Potraživanja od klijenata	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Stage 3 potraživanja	Restrukturirana Stage 3 potraživanja	Ispravka vrijednosti Stage 3	Učešće Stage 3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjeđenja za Stage 3
Stanovništvo	263.922	(13.765)	13.107	1.458	(9.151)	4,97%	52.420
Gotovinski krediti	151.699	(8.671)	8.520	659	(6.115)	5,62%	21.585
Kreditne kartice	2.537	(146)	167	1	(105)	6,58%	292
Finansijski lizing	3.908	(126)	94	-	(38)	2,41%	489
Stambeni krediti	95.969	(2.948)	2.227	283	(1.245)	2,32%	11.608
Hipotekarni krediti	6.022	(771)	826	204	(597)	13,72%	6.336
Revolving krediti	40	(1)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	3.747	(1.102)	1.273	311	(1.051)	33,97%	12.110
Privreda	172.573	(13.665)	12.939	6.915	(7.617)	7,50%	71.911
Kreditne kartice	72	(3)	3	-	(2)	4,17%	7
Finansijski lizing	11.450	(692)	894	-	(295)	7,81%	2.422
Faktoring	778	(14)	-	-	-	-	-
Revolving krediti	19.831	(492)	795	626	(300)	4,01%	2.787
Ostali krediti	140.442	(12.464)	11.247	6.289	(7.020)	8,01%	66.695
Ostale finansijske institucije	715	(10)	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	15	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	700	(10)	-	-	-	-	-
Država	44.329	(472)	-	-	-	-	-
Kreditne	2	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	1.699	(25)	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	42.628	(447)	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	461	(25)	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	3	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	21	(2)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	437	(23)	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	482.000	(27.937)	26.046	8.373	(16.768)	5,40%	124.331
Potraživanja od banaka	59.306	(22)	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata u Stage 3 prikazana su u tabelama ispod:

u 000 EUR

Potraživanja od klijenata	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Stage 3 potraživanja	Restrukturirana Stage 3 potraživanja	Ispravka vrijednosti Stage 3	Učešće Stage 3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjeđenja za Stage 3
Stanovništvo	249.706	(14.603)	15.878	2.060	(11.082)	6,36%	58.095
Gotovinski krediti	149.476	(9.096)	9.842	1.026	(6.855)	6,58%	23.672
Kreditne kartice	2.939	(211)	248	1	(167)	8,44%	425
Stambeni krediti	83.428	(2.522)	2.424	371	(1.496)	2,91%	10.607
Hipotekarni krediti	8.448	(1.136)	1.406	286	(980)	16,64%	9.110
Revolving krediti	40	(1)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	5.375	(1.637)	1.958	376	(1.584)	36,43%	14.281
Privreda	140.534	(14.473)	15.728	5.823	(8.149)	11,19%	100.238
Kreditne kartice	78	(1)	1	-	-	1,28%	8
Finansijski lizing	23	(3)	-	-	-	-	11
Factoring	3.343	(568)	1.096	-	(540)	32,78%	1.096
Revolving krediti	20.888	(712)	1.085	439	(519)	5,19%	4.645
Ostali krediti	116.202	(13.189)	13.546	5.384	(7.090)	11,66%	94.478
Ostale finansijske institucije	1.000	(12)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	1.000	(12)	-	-	-	-	-
Država	63.528	(645)	-	-	-	-	-
Factoring	17.798	(156)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	45.730	(489)	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	115	(3)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	115	(3)	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	454.883	(29.736)	31.606	7.883	(19.231)	6,95%	158.333
Potraživanja od banaka	35.759	(16)	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U tabelama ispod, prikazane su promjene Stage 3 potraživanja:

u 000 EUR

Promjene Stage 3 potraživanja	Bruto 31.12.2021.	Novi klijenti Stage 3	Smanjenje Stage 3	Bruto 31.12.2022.	Neto 31.12.2022.
Gotovinski krediti	9.842	2.309	(3.631)	8.520	2.405
Kreditne kartice	248	49	(130)	167	62
Finansijski lizing	-	94	-	94	56
Stambeni krediti	2.424	636	(833)	2.227	982
Hipotekarni krediti	1.406	117	(697)	826	229
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	1.958	42	(727)	1.273	222
Stanovništvo	15.878	3.247	(6.018)	13.107	3.956
Kreditne kartice	1	2	-	3	1
Finansijski lizing	-	894	-	894	599
Faktoring	1.096	-	(1.096)	-	-
Revolving krediti	1.085	314	(604)	795	495
Ostali krediti	13.546	3.750	(6.049)	11.247	4.227
Privreda	15.728	4.960	(7.749)	12.939	5.322
Ukupno	31.606	8.207	(13.767)	26.046	9.278
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Restrukturirana potraživanja po Stage-vima su prikazana u sledećoj tabeli:

u 000 EUR

Potraživanja od klijenata	Restrukturirana potraživanja - Bruto izloženost	Stage 1 restrukturirana potraživanja	Stage 2 restrukturirana potraživanja	Stage 3 restrukturirana potraživanja	Ispravka vrijednosti restrukturiranih potraživanja	Učešće rest. potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjedenja za restrukturirana potraživanja
Stanovništvo	4.790	1.099	2.233	1.458	(925)	1,81%	19.870
Gotovinski krediti	2.599	713	1.227	659	(376)	1,71%	7.558
Kreditne kartice	1	-	-	1	(1)	0,04%	1
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	0,00%	6
Stambeni krediti	950	225	442	283	(229)	0,99%	4.982
Hipotekarni krediti	912	150	558	204	(137)	15,14%	5.300
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	328	11	6	311	(182)	8,75%	2.023
Privreda	12.517	-	5.602	6.915	(3.349)	12,62%	55.654
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	856	-	230	626	(188)	4,32%	2.401
Ostali krediti	11.661	-	5.372	6.289	(3.161)	8,30%	53.253
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	17.307	1.099	7.835	8.373	(4.274)	14,43%	75.524
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U tabelama ispod, prikazane su promjene Stage 3, odnosno problematičnih potraživanja:

u 000 EUR

Potraživanja od klijenata	Restrukturirana potraživanja - Bruto izloženost	Stage 1 restrukturirana potraživanja	Stage 2 restrukturirana potraživanja	Stage 3 restrukturirana potraživanja	Ispravka vrijednosti restrukturiranih potraživanja	Učešće rest. potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjedenja za restukturirana potraživanja
Stanovništvo	6.836	1.876	2.900	2.060	(1.289)	2,74%	26.071
Gotovinski krediti	3.746	1.482	1.238	1.026	(563)	2,51%	10.069
Kreditne kartice	1	-	-	1	(1)	0,03%	1
Stambeni krediti	1.430	151	908	371	(319)	1,71%	6.758
Hipotekarni krediti	1.262	229	747	286	(152)	14,94%	7.397
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	397	14	7	376	(254)	7,39%	1.846
Privreda	11.939	24	6.092	5.823	(2.971)	12,03%	41.581
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	448	-	9	439	(160)	2,14%	1.088
Ostali krediti	11.491	24	6.083	5.384	(2.811)	9,89%	40.493
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	18.775	1.900	8.992	7.883	(4.260)	14,77%	67.652
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U tabelama ispod dat je pregled restrukturiranih potraživanja:

u 000 EUR

Promjene na restrukturiranim Stage 1 potraživanjima	Bruto restrukturirana Stage 1 potraživanja 31.12.2021.	Nova restrukturirana Stage 1 potraživanja	Smanjenje restrukturiranih Stage 1 potraživanja	Bruto 31.12. 2022.	Neto 31.12. 2022.
Gotovinski krediti	1.482	82	(851)	713	705
Kreditne kartice	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	151	146	(72)	225	224
Hipotekarni krediti	229	151	(230)	150	150
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	14	-	(3)	11	11
Stanovništvo	1.876	379	(1.156)	1.099	1.090
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	24	-	(24)	-	-
Privreda	24	-	(24)	-	-
Ukupno	1.900	379	(1.180)	1.099	1.090

u 000 EUR

Promjene na restrukturiranim Stage 2 potraživanjima	Bruto restrukturirana Stage 2 potraživanja 31.12.2021.	Nova restrukturirana Stage 2 potraživanja	Smanjenje restrukturiranih Stage 2 potraživanja	Bruto 31.12. 2022.	Neto 31.12. 2022.
Gotovinski krediti	1.238	700	(711)	1.227	1.145
Kreditne kartice	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	908	113	(579)	442	421
Hipotekarni krediti	747	186	(375)	558	528
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	7	-	(1)	6	6
Stanovništvo	2.900	999	(1.666)	2.233	2.100
Revolving krediti	9	230	(9)	230	227
Ostali krediti	6.083	695	(1.406)	5.372	5.120
Privreda	6.092	925	(1.415)	5.602	5.347
Ukupno	8.992	1.924	(3.081)	7.835	7.447

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

u 000 EUR

Promjene na restrukturiranim Stage 3 potraživanjima	Bruto restrukturirana Stage 3 potraživanja 31.12.2021.	Nova restrukturirana Stage 3 potraživanja	Smanjenje restrukturiranih Stage 3 potraživanja	Bruto 31.12.2022.	Neto 31.12.2022.
Gotovinski krediti	1.026	260	(627)	659	372
Kreditne kartice	1	-	-	1	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	371	37	(125)	283	77
Hipotekarni krediti	286	63	(145)	204	98
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	376	45	(110)	311	129
Stanovništvo	2.060	405	(1.007)	1.458	676
Revolving krediti	439	211	(24)	626	441
Ostali krediti	5.384	3.375	(2.470)	6.289	3.379
Privreda	5.823	3.586	(2.494)	6.915	3.820
Ukupno	7.883	3.991	(3.501)	8.373	4.496

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Tranzicija kredita i potraživanja po Stage-evima (bruto krediti):

U 000 EUR

	<u>Stage 1</u>	<u>Stage 2</u>	<u>Stage 3</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan 1. Januara 2022.	360.914	62.363	31.606	454.883
Nova potraživanja	115.388	29.192	4.076	148.656
Smanjenje/otplata potraživanja	(101.056)	(24.491)	(12.659)	(138.206)
Prelazak u Stage 1	-	(2.712)	(669)	(3.381)
Prelazak u Stage 2	(49.341)	-	(867)	(50.208)
Prelazak u Stage 3	(1.906)	(1.665)	-	(3.571)
Prelazak iz drugih nivoa	3.381	50.208	3.571	57.160
Druge promjene	9.972	5.707	988	16.667
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	337.352	118.602	26.046	482.000

Tranzicija ispravke vrijednosti:

U 000 EUR

	<u>Stage 1</u>	<u>Stage 2</u>	<u>Stage 3</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan 1. Januara 2022.	3.274	7.231	19.231	29.736
Nova potraživanja	1.261	2.410	4.501	8.172
Smanjenje/otplata potraživanja	(1.332)	(2.265)	(7.210)	(10.807)
Prelazak u Stage 1	-	(151)	(147)	(298)
Prelazak u Stage 2	(632)	-	(233)	(865)
Prelazak u Stage 3	(37)	(256)	-	(293)
Prelazak iz drugih nivoa	298	865	293	1.456
Druge promjene	204	299	333	836
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	3.036	8.133	16.768	27.937

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Ispravka vrijednosti

Na kraju 2019. godine Banka je usvojila novu Forbearance, Non-Performing and Default Politiku. Politika se godišnje revidira i najnovija verzija iste je usvojena u septembru 2022. godine. Takođe, kako je najnovijim propisima CBCG došlo do određenih izmjena u zakonskoj regulativi najnovija verzija dokumenta se očekuje tokom prvog kvartala 2023. godine sa povezanim dokumentima.

Pravilnik o Forbearanceu, Non-performingu i Defaultima obuhvata zahtjeve koji pružaju jedinstven okvir za prepoznavanje i tretiranje 70efault ai povezanih default evenata u Erste grupi. Takođe, ova politika definiše forbearance i non-performing izloženosti. Pravilnik uzima u obzir:

- Uredbu o kapitalnim zahtjevima(EU) br. 575/2013;
- EBA GL 2016/07 – Smjernice o primjeni definicije statusa neispunjavanja obaveza na osnovu člana 178. CRR-a;
- ECB Smjernice za non-performing kredite objavljeno u martu 2017 (“ECB NPL smjernice”);
- EBA GL 2019/06-Smjernice za upravljanje neprihodujućim i restrukturiranim izloženostima
- COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) 2015/227 od 9. Januara 2015. Kojom se izmjenjuje i dopunjuje implementaciona regulativa (EU) br. 680/2014 kojom se utvrđuju implementacioni tehnički standardi o nadzornom izvještavanju institucija u skladu sa Uredbom (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća;
- COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) 2019/171 od 19. Oktobra 2017. O dopunama Uredbe (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za prag značajnosti za dospjele kreditne obaveze.

Navedena Politika definiše koncepte forbearance, non-performing i defaulta, konzistentno sa navedenim zahtjevima. Cilj je imati kompletnu definiciju i implementirati forbearance, non-performing i defaulte u Banci kako je implementirano u Erste Grupi. Navedena promjena tretirana je kao promjena računovodstvene procjene, i efekti su shodno tome priznati na teret bilansa uspjeha.

Banka klasifikuje izloženosti kreditnom riziku prema privrednim društvima u različite kategorije. Banka procjenjuje nadoknadi iznos diskontovanjem budućih novčanih tokova na individualnoj osnovi za sve značajne izloženosti razvrstane u loše kategorije. Kolektivno obezvrjeđenje za zdrave kategorije se zasniva na procjenama vjerovatnoće neispunjavanja obaveza i gubitaka u slučaju neplaćanja za izloženosti prema privrednim društvima i fizičkim licima korišćenjem sopstvenih istorijskih podataka.

Banka takođe procjenjuje neizvjesnost naplate (UTP) zbog smanjenja kreditnog kvaliteta koji dovodi do defaulta i nastaje kada se prilikom procjene (periodični pregledi) finansijske institucije ili zbog ostalih informacija prepozna značajno smanjenje kreditnog kvaliteta klijenta i zbog čega je neizvjesna otplata kreditnih obaveza u cijelosti bez realizacije kolateralata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Pokrivenost kolateralima kredita i potraživanja po Stage-vima je prikazana u narednim tabelama:

u 000 EUR Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Stage 1 klijenti				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	55.788	533	-	261.667	317.988
Kreditne kartice	-	168	-	5.778	5.946
Finansijski lizing	-	-	-	12.270	12.270
Stambeni krediti	142.077	261	-	199.212	341.550
Hipotekarni krediti	11.101	1	-	9.171	20.273
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	7.797	7	-	3.633	11.437
Stanovništvo	216.763	970	-	491.731	709.464
Kreditne kartice	64	2	-	3.012	3.078
Finansijski lizing	100	-	-	14.676	14.776
Factoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	5.473	654	-	67.139	73.266
Ostali krediti	68.318	378	16.702	216.768	302.166
Privreda	73.955	1.034	16.702	301.595	393.286
Finansijski lizing	-	0	-	33	33
Ostali krediti	-	-	-	1.932	1.932
Ostale finansijske institucije	-	-	-	1.965	1.965
Kreditne kartice	-	5	-	-	5
Finansijski lizing	-	-	-	1582	1.582
Factoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	16.950	60.078	77.028
Država	-	5	16.950	61.660	78.615
Kreditne kartice	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	9	9
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	9	9
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	290.718	2.009	33.652	856.960	1.183.339
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

u 000 EUR

Stage 1 klijenti

**Kredit i potraživanja od
klijenata pokriveni
kolateralima**

	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	58.079	115	-	293.109	351.303
Kreditne kartice	-	180	-	6.862	7.042
Stambeni krediti	137.034	206	-	197.848	335.088
Hipotekarni krediti	20.452	155	-	15.282	35.889
Revolving krediti	-	-	-	105	105
Ostali krediti	10.623	686	-	5.515	16.824
Stanovništvo	226.188	1.342	-	518.721	746.251
Kreditne kartice	225	3	-	3.093	3.321
Finansijski lizing	91	-	-	23	114
Factoring	-	-	-	2.247	2.247
Revolving krediti	6.311	866	200	73.494	80.871
Ostali krediti	67.058	559	17.122	155.384	240.123
Privreda	73.685	1.428	17.322	234.241	326.676
Ostali krediti	-	-	-	4.240	4.240
Ostale finansijske institucije	-	-	-	4.240	4.240
Factoring	-	-	-	14.910	14.910
Ostali krediti	-	-	16.950	60.865	77.815
Država	-	-	16.950	75.775	92.725
Ostali krediti	222	-	-	110	332
Ostali klijenti	222	-	-	110	332
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	300.095	2.770	34.272	833.087	1.170.224
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Pokrivenost kolateralima kredita i potraživanja po Stage-vima je prikazana u narednim tabelama:

u 000 EUR Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Stage 2 klijenti				Ukupno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	
Gotovinski krediti	22.227	281	-	70.833	93.341
Kreditne kartice	-	5	-	1.145	1.150
Finansijski lizing	-	-	-	361	361
Stambeni krediti	38.463	6	-	56.368	94.837
Hipotekarni krediti	10.008	8	-	6.630	16.646
Revolving krediti	74	-	-	374	448
Ostali krediti	5.546	-	-	2.576	8.122
Stanovništvo	76.318	300	-	138.287	214.905
Kreditne kartice	36	2	-	285	323
Finansijski lizing	-	-	-	13.909	13.909
Faktoring	-	-	-	777	777
Revolving krediti	1.481	-	-	9.306	10.787
Ostali krediti	78.065	526	187	126.814	205.592
Privreda	79.582	528	187	151.091	231.388
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	1.220	1.220
Faktoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	1.220	1.220
Kreditne kartice	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	55	55
Ostali krediti	654	-	-	437	1.091
Ostali klijenti	654	-	-	492	1.146
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	156.554	828	187	291.090	448.659
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

u 000 EUR

Stage 2 klijenti

Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	5.801	3	-	23.428	29.232
Kreditne kartice	-	7	-	669	676
Stambeni krediti	11.881	3	-	15.626	27.510
Hipotekarni krediti	4.692	8	-	4.396	9.096
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	3.922	67	-	2.341	6.330
Stanovništvo	26.296	88	-	46.460	72.844
Kreditne kartice	28	4	-	118	150
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	3.505	-	-	8.822	12.327
Ostali krediti	59.381	55	-	104.627	164.063
Privreda	62.914	59	-	113.567	176.540
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	3	-	-	3
Država	-	3	-	-	3
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	89.210	150	-	160.027	249.387
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Pokrivenost kolateralima kredita i potraživanja po Stage-vima je prikazana u narednim tabelama:

u 000 EUR	Stage 3 klijenti				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima					
Gotovinski krediti	3.626	1	-	17.958	21.585
Kreditne kartice	-	-	-	292	292
Finansijski lizing	-	-	-	489	489
Stambeni krediti	5.435	-	-	6.173	11.608
Hipotekarni krediti	4.331	-	-	2.005	6.336
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	10.025	-	-	2.085	12.110
Stanovništvo	23.417	1	-	29.002	52.420
Kreditne kartice	-	-	-	7	7
Finansijski lizing	-	-	-	2.422	2.422
Faktoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	1.094	-	-	1.693	2.787
Ostali krediti	19.302	-	151	47.242	66.695
Privreda	20.396	-	151	51.364	71.911
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	43.813	1	151	80.366	124.331
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

u 000 EUR

Stage 3 klijenti

Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	3.544	2	-	20.126	23.672
Kreditne kartice	-	3	-	422	425
Stambeni krediti	4.670	-	-	5.937	10.607
Hipotekarni krediti	6.051	-	-	3.059	9.110
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	11.376	8	-	2.897	14.281
Stanovništvo	25.641	13	-	32.441	58.095
Kreditne kartice	-	-	-	8	8
Finansijski lizing	-	-	-	11	11
Faktoring	-	-	-	1.096	1.096
Revolving krediti	916	-	-	3.729	4.645
Ostali krediti	22.521	14	191	71.752	94.478
Privreda	23.437	14	191	76.596	100.238
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	49.078	27	191	109.037	158.333
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

Politika otpisa

Banka otpisuje kredite kada utvrdi da su krediti nenaplativi, kada je preduzela sve raspoložive mjere naplate, a da naplata nije moguća. Ta odluka se donosi nakon razmatranja informacije kao što su pojave značajne promjene finansijskog položaja dužnika, takve da dužnik više ne može platiti obaveze i nema perspektivu da će platiti u budućnosti i nema kvalitetni kolateral. Ovi krediti su rangirani u ocjenu R4 internom metodologijom kreditnog ocjenjivanja.

Nenadoknadivi plasmani ocijenjeni sa R4 su oni za koje se pretpostavlja da ukupno potraživanje neće biti vraćeno iz osnovnog ili sekundarnog novčanog toka. U vezi nenadoknadivih plasmana ocijenjenih sa R4, po pravilu sadašnja vrijednost tih potraživanja jednaka je nuli, osim kada je jako dobro sredstvo obezbjeđenja od odobrenog kredita.

Rizik zemlje

Rizik zemlje predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka za Banku, zbog nemogućnosti naplate potraživanja od lica izvan Crne Gore iz političkih, socijalnih i ekonomskih razloga zemlje u kojoj se nalazi sjedište dužnika.

Za rangiranje zemalja u odgovarajuću kategoriju, Banka koristi:

- dugoročni kreditni rejting zemlje dužnika, utvrđen od strane međunarodno priznatih eksternih institucija;
- informacije koje su raspoložive na nacionalnom ili međunarodnom nivou, kao što su informacije koje je pripremio Međunarodni monetarni fond, Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj i Banka za međunarodna poravnanja;
- raspoložive informacije o veličini, prirodi i dospelosti spolnjeg duga zemlje dužnika, stopi

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

- inlacije i istorijskim podacima o servisiranju spoljnog duga te zemlje;
- raspoložive informacije o tekućim uslovima u zemlji dužnika, a posebno o privrednom i političkom stanju u toj zemlji, uključujući i procjene socijalne i političke.

Sektor upravljanja rizicima prati rizik zemlje kontinuirano i daje preporuke za izmjene ako su potrebne, kako bi politike i procedure bile u skladu sa Bančinom strategijom i ciljevima.

Sektor upravljanja rizicima dostavlja mjesečne izvještaje Upravnom odboru o izloženosti riziku zemlje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U narednoj tabeli je prikazana koncentracija izloženosti po zemljama:

u 000 EUR

	Potraživanja od Stage 1 i Stage 2 klijenata					Potraživanja od Stage 3 klijenta				
	Crna Gora	Srbija	Njemačka	Velika Britanija	Ostalo	Crna Gora	Srbija	Njemačka	Velika Britanija	Ostalo
Potraživanja od klijenata										
Stanovništvo	249.454	297	288	109	667	13.086	5	-	-	16
Gotovinski krediti	143.103	22	-	-	54	8.516	-	-	-	4
Kreditne kartice	2.362	1	-	-	7	167	-	-	-	-
Finansijski lizing	3.814	-	-	-	-	94	-	-	-	-
Stambeni krediti	92.465	274	288	109	606	2.215	-	-	-	-
Hipotekarni krediti	5.196	-	-	-	-	826	-	-	-	-
Revolving krediti	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	2.474	-	-	-	-	1.268	5	-	-	12
Privreda	159.634	-	-	-	-	12.939	-	-	-	-
Kreditne kartice	69	-	-	-	-	3	-	-	-	-
Finansijski lizing	10.556	-	-	-	-	894	-	-	-	-
Faktoring	778	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	19.036	-	-	-	-	795	-	-	-	-
Ostali krediti	129.195	-	-	-	-	11.247	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	715	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	700	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Država	44.329	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	1.699	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	42.628	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	461	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	437	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2022.	454.593	297	288	109	667	26.025	5	-	-	16
Potraživanja od banaka	-	-	20.677	-	38.629	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

u 000 EUR

	Potraživanja od Stage 1 i Stage 2 klijenata					Potraživanja od Stage 3 klijenta				
	Crna Gora	Austrija	Njemačka	Italija	Ostalo	Crna Gora	Austrija	Njemačka	Italija	Ostalo
Potraživanja od klijenata										
Stanovništvo	232.758	-	211	-	859	15.863	-	-	-	15
Gotovinski krediti	139.598	-	-	-	36	9.838	-	-	-	4
Kreditne kartice	2.686	-	-	-	5	248	-	-	-	-
Stambeni krediti	80.214	-	211	-	579	2.424	-	-	-	-
Hipotekarni krediti	6.836	-	-	-	206	1.406	-	-	-	-
Revolving krediti	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	3.384	-	-	-	33	1.947	-	-	-	11
Privreda	124.806	-	-	-	-	15.728	-	-	-	-
Kreditne kartice	77	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Finansijski lizing	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Factoring	2.247	-	-	-	-	1.096	-	-	-	-
Revolving krediti	19.803	-	-	-	-	1.085	-	-	-	-
Ostali krediti	102.656	-	-	-	-	13.546	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Država	63.528	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Factoring	17.798	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	45.730	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	115	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	115	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31.Decembra 2021.	422.207	-	211	-	859	31.591	-	-	-	15
Potraživanja od banaka	-	17.059	9.678	8.505	517	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Rizik likvidnosti

Upravljanje rizikom likvidnosti je definisano ILAAP Politikom (Internal Liquidity Adequacy Assessment Policy), u okviru koje su definisane nadležnosti i odgovornosti u dijelu upravljanja likvidnošću Banke.

ALCO komitet (Assets and Liabilities Committee) je najviše tijelo u okviru Banke zaduženo za donošenje odluka u pogledu svih aspekata upravljanja rizikom likvidnosti, te kontinuirano preispituje informacije o kretanjima likvidnosti Banke. Odgovoran je za kontrolu limita likvidnosti te za kontrolu iskorištenosti limita likvidnosti na lokalnom i grupnom nivou. Pored navedenog ALCO komitet je odgovoran i za procjenu trenutnog položaja Banke uzimajući u obzir: likvidnost, kamatne stope i tržišne rizike, adekvatnost kapitala i dostignuća prema planiranoj strukturi aktive i pasive, kao i za utvrđivanja investicione politike.

ALCO komitet ili drugo odgovarajuće tijelo odgovorno je za odobravanje svih novih alata za mjerenje likvidnosti koji su implementirani u Banci u skladu s lokalnom regulativom. ALCO komitet je odgovoran za utvrđivanje Plana za upravljanje rizikom likvidnosti u kriznim situacijama i Strategije upravljanja likvidnošću.

Likvidnost Banke se definiše kao njena sposobnost da u roku izvršava dospjele obaveze. Banka je izložena dnevnim obavezama za povlačenje sredstava od strane komitenata, koji utiču na raspoloživa novčana sredstva iz tekućih računa, depozita, povlačenja kredita. Banka nema potrebu da održava nivo novčanih sredstava da bi izašla u susret svim potencijalnim zahtjevima, procjenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvidjeti. Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost dospjeća i kamatnih stopa aktive i obaveza su fundamentalne za rukovodstvo Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti Banke podrazumijeva da je likvidnost Banke zasnovana na regularnoj i stabilnoj naplati potraživanja o njihovim rokovima dospjeća i shodno tome Banka vrši praćenje plasiranih sredstava sa stanovništva vjerovatnoće naplate u predviđenim rokovima. Primarni izvori sredstava Banke su depoziti domaćih pravnih lica i stanovništva kao i kratkoročne kreditne linije odobrene od strane banaka.

Banka održava likvidnost konstantno prateći usklađenost izvora i plasmana, da bi na taj način bila u mogućnosti da sve svoje obaveze kao i obaveze svojih deponenata, izmiruje u rokovima dospjeća, pokušavajući istovremeno da zadovolji potrebe osnivača i poslovnih komitenata prilikom odobravanja kredita, odnosno da uskladi rokove dospjeća kredita sa potrebama zajmotražioca.

Tabela prikazuje analizu finansijskih sredstava i obaveza Banke analiziranih na osnovu toga kada se očekuje da budu naplaćene ili ne.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U 000 EUR	Do 1 godine	Preko 1 godine	Ukupno
Aktiva			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	113.880	12.464	126.344
Kredit i potraživanja od banaka	59.284	-	59.284
Kredit i potraživanja od klijenata	119.775	334.288	454.063
Investicione HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	41.242	9.230	50.472
Investicione HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti	234	39.939	40.173
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja se ne drže radi trgovanja	-	200	200
Ukupno na dan 31. decembra 2022. godine	334.415	396.121	730.536
Obaveze			
Depoziti banaka	163	-	163
Depoziti klijenata	450.855	14.772	465.627
Pozajmljena sredstva i subordinisani dug	44.961	112.322	157.283
Dužničke hartije od vrijednosti	-	-	-
Ukupno na dan 31. decembra 2022. godine	495.979	127.094	623.073

Tržišni rizici

Tržišni rizik je rizik da će promjena tržišnih cijena, kao što su kamatne stope, cijene kapitala i devizni kursevi uticati na prihode Banke ili vrijednost njihovih finansijskih instrumenata. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je upravljanje i kontrola izloženosti tržišnom riziku unutar prihvatljivih parametara, uz optimizaciju povraćaja na rizik. Pravilnik o upravljanju tržišnim rizicima je osnovni dokument kojim se regulišu procesi i odgovornosti vezani za identifikaciju, mjerenje, praćenje i upravljanje tržišnim rizicima u svim organizacionim dijelovima Banke.

Upravljanje tržišnim rizikom

Upravljanje tržišnim rizikom je jedan od glavnih ciljeva kako bi se ograničili potencijalni gubici uzrokovani nepovoljnim promjenama kamatnih stopa, deviznih rizika, indeksa cijena i ostalih tržišnih faktora koji mogu uticati na vrijednost finansijskih instrumenata, na profitabilnost i adekvatnosti kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Tržišni rizik prati se od strane Sektora za upravljanje rizicima. Sistem Banke za upravljanje tržišnim rizikom se sastoji od:

- identifikacije trenutnog tržišnog rizika i mogućih rizika od novih poslovnih aktivnosti;
- analize procesa važnih za upravljanje rizicima;
- mjerenja tržišnih rizika kroz uspostavljen mehanizam i procedure za tačne i ažurirane procjene tržišnog rizika;
- procjene rizika;
- praćenja tržišnog rizika kroz analiziranje njegovog statusa, promjena i trendova;
- kontrole tržišnog rizika - upravljanjem rizikom na nivou prihvatljivom za profil rizika Banke.

Banka upravlja svim tržišnim rizicima, a posebno:

- Rizikom kamatne stope;
- Deviznim rizikom;
- Rizikom ulaganja u hartije od vrijednosti (cjenovni rizik).

Rizik kamatne stope

Poslovanje Banke je pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna sredstva i kamatonosne obaveze dospijevaju u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda, uz date tržišne kamatne stope u skladu s poslovnom strategijom Banke.

U upravljanju strukturom kamatne stope, više Rukovodstvo razmatra između ostalog sljedeće:

- Makro i mikro ekonomske prognoze;
- Prognoze stanja likvidnosti i
- Očekivane trendove u kamatnim stopama.

Banka je izložena uticajima fluktuacija tržišnih kamatnih stopa na svoj finansijski položaj i novčane tokove. Kamatne marže mogu se povećati kao rezultat takvih promjena ili se mogu smanjiti uz stvaranje gubitka u slučaju da su nastala neočekivana kretanja na datum promjene kamatne stope. Banka utvrđuje procedure i primjenjive metode kamatnog pozicioniranja dok poziciju bilansa u smislu kamatne strukture Banka redovno prati.

Tabela u nastavku prikazuje izloženost Banke na kretanja kamatnih stopa:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U 000 EUR

Na dan 31. decembra 2022.

	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
Osjetljiva aktiva						
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	12.527	-	-	-	-	12.527
Kamatonosne hartije od vrijednosti	40.263	-	-	-	49.518	89.781
Kredit i ostala potraživanja	88.828	40.950	34.803	59.639	241.195	465.415
Ostala osjetljiva aktiva	-	-	-	-	-	-
Ukupno	141.618	40.950	34.803	59.639	290.713	567.723
% od ukupne kamatonosne aktive	24,94%	7,21%	6,13%	10,50%	51,21%	100,00%
Osjetljiva pasiva						
Kamatonosni depoziti	16.212	52.997	52.740	92.106	190.654	404.709
Kamatonosni krediti	30.000	31.529	30.268	13.644	51.310	156.751
Ukupno	46.212	84.526	83.008	105.750	241.964	561.460
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	8,23%	15,05%	14,78%	18,83%	43,10%	100,00%
Razlika (GAP)						
IZNOS GAP - a - (I) minus (II) - Pozitivan/Negativan	95.406	(43.576)	(48.205)	(46.111)	48.749	6.263
Kumulativan Gap - Pozitivan/Negativan	95.406	51.830	3.625	(42.486)	6.263	
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	12,69%	6,89%	0,48%	(5,65%)	0,83%	

Ova analiza je obezbijeđena na osnovu perioda promjene kamatnih stopa ili dospeljeća.

Banka priprema izvještaje u skladu s propisima Centralne banke Crne Gore za mjerenje kamatnog rizika za sve pozicije imovine, obaveza i vanbilansnih stavki, kao i za sve druge naknade ili troškove koji su izloženi kamatnom riziku. Izvještaji izrađeni u skladu s propisima Centralne banke Crne Gore se koriste za mjerenje rizika u odnosu na neto prihod od kamata (NI) proizašlog iz ponovnog određivanja cijene imovine i obaveza tokom vremena. Rizik se mjeri po veličini i trajanju od mogućih kretanja kamatnih stopa. Banka je svjesna da održavanje ravnotežne pozicije za sve periode prikazivanja u gap izvještajima ne obezbjeđuje imunitet od kamatnog rizika. Banka je svjesna sljedećih ograničenja u izvještajnim gapovima:

- Rizik može biti skriven u okvirima ponovnih određivanja cijena;
- Kamatne stope na imovinu i obaveze se ne kreću uvijek zajedno;
- Izloženost koja proizlazi iz novog posla.

Da bi se izbjegla takva ograničenja, Banka upotrebljava simulacije (pretpostavke) s namjerom projekcije buduće strukture bilansa i primjenom različitih scenarija kamatnih stopa. Uticaj kredita i potraživanja i prijevremeno povlačenje depozita je takođe uzeto u obzir.

Osim toga, Banka je usmjerena na marže kamatnih stopa. Banka je svjesna da je volatilnost kamatne marže potencijalni indikator kamatnog rizika. Ovom maržom se upravlja određivanjem cijena kredita, cijene depozita i ulaganja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Upravljanje kamatnim rizikom u vezi sa gapom kamatnih stopa je dopunjeno praćenjem osjetljivosti na neto kamatni prihod imovine i obaveza Banke na razna standardna i nestandardna scenarija kamatnih stopa. Standardna scenarija se razmatraju jednom mjesečno uzevši u obzir razumnu moguću promjenu kamatnih stopa od 100 baznih poena (bp) paralelno (pad ili porast) u svim krivama prinosa. Analiza bilansa uspjeha na osjetljivosti Banke na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu prikazano je kako slijedi:

U 000 EUR	100 bp paralelno povećanje	100 bp paralelno smanjenje
Prosječno za period	397	(397)
Maksimum za period	700	(137)
Minimum za period	137	(700)
Na dan 31. decembra 2022. godine	138	(138)
Prosječno za period	499	(499)
Maksimum za period	685	(222)
Minimum za period	222	(685)
Na dan 31. decembra 2021. godine	685	(685)

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u deviznom kursu. Banka je postavila ograničenja na stanja po valutama, koji se prate na dnevnoj bazi.

Kako su otvorene pozicije u GBP i CHF iznosile EUR 31 hiljada i EUR 4 hiljada, Rukovodstvo smatra da Banka trenutno nije značajno izložena deviznom riziku.

Cjenovni rizik

Trenutna strategija Banke je da neće ulagati u hartije od vrijednosti koje se drže u trgovačkoj knjizi i vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Operativni rizik

Operativni rizik se definiše kao rizik pojave gubitka uslijed nepravilnog ili neodgovarajućeg ponašanja i aktivnosti zaposlenih, neadekvatnosti i/ili grešaka u procesima i organizaciji, neadekvatnosti i/ili grešaka u sistemima i infrastrukturi ili uslijed eksternih faktora i uticaja.

Banka je uspostavila sistem za upravljanje operativnim rizicima koji uključuje:

- Službu za upravljanje operativnim rizicima i informacionu sigurnost koja je centralizovana jedinica za upravljanje operativnim rizikom u Banci zadužena za nadzor, izvještavanje i praćenje profila operativnog rizika uzimajući u obzir kompleksnost Banke, opseg poslovanja i profil operativnog rizika Banke.
- Politike, procedure i postupke za upravljanje operativnim rizicima koji omogućavaju identifikaciju, mjerenje, praćenje i kontrolu rizika;
- Okvir za upravljanje operativnim rizikom koji je modularan i sveobuhvatan sistem unutar Banke i Erste Grupe. Predstavlja razumno upravljanje i sastavni je dio cjelokupnog sistema upravljanja u Banci/Grupi. Dizajniran je sa ciljem da ispuni zahtjeve internog upravljanja rizicima i eksternog regulatora.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

- Odgovornost za prepoznavanje i upravljanje operativnim rizikom koja leži na poslovnim linijama upravljanja;

Interna revizija je odgovorna za realizaciju dogovorenog programa revizije, koji obuhvata sve sektore i službe, identifikaciju rizika i nepridržavanje procedura, izvršenje posebnih istraga i izvještavanje Upravnog Odbora Banke (UO) i Nadzornog Odbora Banke (NO).

Prioriteti upravljanja rizicima identifikuju se kroz:

- iskustvo i posmatranje;
- procjenu interne revizije i znanje;
- interne kontrole;
- razradu procjene rizika;
- postupke za upravljanje promjenama;
- zdrav razum;
- izvještaje o incidentu

Upravljanje kapitalom

Na osnovu odredbi Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija („Službeni list CG“, br. 128/20 i 140/21), Banka je izvršila izračunavanje potrebnog kapitala za rizike kojima je izložena tokom poslovanja, kao i koeficijenta adekvatnosti kapitala.

Regulatorni kapital kreditne institucije, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija čine:

- osnovni elementi regulatornog kapitala, koji se uključuju u izračunavanje osnovnog kapitala i čine ga redovni osnovni kapital i dodatni osnovni kapital, i
- dopunski elementi regulatornog kapitala, koji se uključuju u izračunavanje dopunskog kapitala.

Stavke i instrumenti redovnog osnovnog kapitala ('CET1'):

- instrumenti kapitala, ako su ispunjeni uslovi iz člana 8 ove Odluke;
- račun emisije premije koji se odnosi na instrumente iz tačke 1 ovog stava;
- zadržana dobit;
- akumulirana ostala sveobuhvatna dobit;
- ostale rezerve;
- rezerve za opšte bankarske rizike.

Redovni osnovni kapital sastoji se od instrumenata redovnog osnovnog kapitala nakon primjene usklađenja prudencijalnih filtera i odbitnih stavki, kao i izuzeća i alternativa propisanih ovom Odlukom.

Instrumenti redovnog osnovnog kapitala su najkvalitetniji instrumenti kapitala koji, u slučaju likvidacije, predstavljaju instrumente koji su podređeni u odnosu na sva druga potraživanja, a isplaćuju se tek po podmirenju svih zakonskih i ugovornih obaveza i nakon što su izvršene isplate svih nadređenih instrumenata kapitala.

Stavke i instrumenti dodatnog osnovnog kapitala ('AT1'):

- instrumenti kapitala, ako su ispunjeni uslovi iz člana 42 stav 1 ove Odluke;
- račun emisije premije koji se odnose na instrumente dodatnog osnovnog kapitala.

Dodatni osnovni kapital kreditne institucije sastoji se od stavki dodatnog osnovnog kapitala nakon oduzimanja odbitaka od stavki dodatnog osnovnog kapitala, uz primjenu privremenih izuzeća od odbitka od regulatornog kapitala i kvalifikovanih obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Instrumenti dodatnog osnovnog kapitala su podređeni deponentima, kreditorima banke i podređenom kapitalu banke, te stoga predstavljaju instrument nižeg kvaliteta u poređenju sa CET1 instrumentima.

Osnovni kapital (Tier 1 capital) kreditne institucije predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala (CET1) i dodatnog osnovnog kapitala (AT1) kreditne institucije.

Stavke i instrumenti dopunskog kapitala ('Tier 2'):

- instrumenti kapitala, ako su ispunjeni uslovi iz člana 55 i u obimu utvrđenom u članu 56 ove Odluke;
- račun emisije premije koji se odnose na instrumente dopunskog kapitala;
- za kreditne institucije koje izračunavaju iznose rizikom ponderisanih izloženosti u skladu sa standardizovanim pristupom, opšte ispravke vrijednosti za kreditni rizik, neumanjene za poreske efekte, do 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti izračunatih u skladu sa Dijelom trećim Glava II Odjeljak 2 ove Odluke

Dopunski kapital kreditne institucije sastoji se od stavki dopunskog kapitala kreditne institucije nakon odbitnih stavki dopunskog kapitala, uz primjenu privremenih izuzeća od odbitka od regulatornog kapitala.

Dopunski kapital podređen je deponentima i kreditorima banke, ali ima najveći prioritet u isplati upoređujući sa osnovnim kapitalom kreditne institucije

Regulatorni kapital kreditne institucije sastoji se od zbira osnovnog kapitala (Tier 1) i dopunskog kapitala (Tier 2).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Banka je dužna održavati koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala na nivou od najmanje 8%. Politika Banke je zadržati jaku bazu kapitala kako bi zadržala povjerenje tržišta, investitora i kreditora za budući razvoj. U toku godine, Banka je zadovoljila zahtjeve za minimalnom solventnosti Centralne banke Crne Gore.

Regulatorni kapital i adekvatnost ukupnog kapitala Banke je prikazana u narednoj tabeli:

U 000 EUR	2022.	2021.
Osnovni kapital		
Akcijski kapital	5.339	5.339
Emisiona premija	1.571	1.571
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	93.408	84.298
Rezerve iz zadržane dobiti	300	300
Odbitne stavke od osnovnog kapitala	(10.783)	(6.952)
Ukupan regulatorni kapital	89.835	84.556
Rizikom ponderisana aktiva:		
Bilansne pozicije	283.540	264.911
Vanbilansne pozicije	45.319	38.530
Kapital za:		
Operativni rizik	4.250	5.264
Rizik zemlje	-	508
Ostali rizici	-	1.329
Ukupni iznos izloženosti riziku	381.978	310.542
Koeficijent adekvatnost ukupnog kapitala	23,52%	23,62%

Banka računa regulatorni kapital i adekvatnost kapitala na osnovu finansijskih izvještaja pripremljenih u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore.

U skladu sa zahtjevima Centralne banke Crne Gore, Banka je u obavezi da održava adekvatnost kapitala na nivou od minimum 8%. Na dan 31. decembra 2022. godine koeficijent adekvatnosti kapitala iznosio je 23,52% (2021: 23,62%).

Zakonom o kreditnim institucijama („Sl. list Crne Gore“ br. 72/19, 82/20, 8/21) predviđeni su sljedeći minimalni kapitalni zahtjevi:

- Koeficijent adekvatnosti redovnog osnovnog kapitala od 4.5% (do 30.6.2022.g 4%)
- Koeficijent adekvatnosti osnovnog kapitala od 6% (do 30.6.2022.g 5.5%)
- Koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala od 8%

Dodatno, ovim Zakonom je predviđeno nekoliko zaštitnih slojeva kapitala, koji će se primjenjivati sukcesivno i to:

- Zaštitni sloj za očuvanje kapitala: 2022.g. 0.625%, 2023.g. 1.25%, 2024.g. 1.875%;
- Kontraciklični zaštitni sloj kapitala: 2022.g. 0.625%, 2023.g. 1.25%, 2024.g. 1.875%, dok za prvi kvartal 2022. je određena nulta stopa od strane Centralne banke Crne Gore;
- Zaštitni sloj kapitala za strukturni (sistemska) rizik: 1.5%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

- Zaštitni sloj za sistemski važne banke, definisan od strane Centralne banke Crne Gore: 2%

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je zadovoljavala kriterijume propisane od strane Centralne banke Crne Gore.

33. DODATNE INFORMACIJE ZA IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

NOVČANA SREDSTVA

Za potrebe sastavljanja izvještaja o tokovima gotovine novčana sredstva sastoje se od sredstava sa rokom dospelja ispod 3 mjeseca od datuma sticanja i odnose se na: novčana sredstva u trezoru, račune kod centralnih banaka i drugih banaka.

U 000 EUR	2022.	2021.
Gotovina u blagajni (napomena 15)	45.521	29.409
Žiro račun kod Centralne banke Crne Gore (napomena 15)	56.174	50.118
Korespondentni računi i depoziti kod inostranih banaka (napomena 16)	59.306	35.759
Stanje na dan 31. Decembra	161.001	115.286

34. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna i razrijeđena zarada po akciji izračunava se tako što se dobit/(gubitak) koja pripada akcionarima Banke podijeli sa ponderisanim prosječnim brojem običnih akcija u opticaju za period.

	2022.	2021.
Osnovna i razrijeđena zarada po akciji		
Neto profit (U 000 EUR)	11.586	6.929
Ponderisani prosječan broj običnih akcija u opticaju	5.339	5.339
Zarada po akciji / u EUR	2,170	1,298

35. PORESKI RIZICI

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja prikazanih kroz finansijske iskaze. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 65/01, 80/04 i 29/05), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

36. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja Banka nije identifikovala značajne događaje koji bi zahtijevali korekcije priloženih finansijskih izvještaja.

OPŠTI PODACI O BANCIMA

U skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka („Sl. list CG“, br. 034/22 od 01.04.2022) opšti podaci o Banci su prezentirani kako slijedi:

Naziv Banke:	ERSTE Bank AD, Podgorica
Adresa:	Arsenija Boljevića 2A, Podgorica
Matični broj:	02351242
Telefon/Fax:	+ 382 (0)20 440 440, +382 (0)20 440 432
Adresa internet stranice:	http://www.erstebank.me
Adresa elektronske pošte:	info@erstebank.me
Broj filijala:	Banka ima centralu i 17 filijala
Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2022.	334
Žiro račun:	907 – 54001 – 10

Erste Bank A.D., Podgorica, je 2002. godine registrovana kao akcionarsko društvo Opportunity Bank A.D., Podgorica. Banka je promijenila ime u julu 2009. godine u Erste Bank A.D. Podgorica. Banka je dobila licencu za obavljanje plaćanja i držanje depozita na domaćem i inostranom tržištu. Registarski broj Banke u Centralnom registru Privrednog suda je 4-0001671. Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 337 (Rješenje broj 02/3-342/1-02 od 21. novembra 2002. godine).

Erste&Steiermärkische Bank d.d. Rijeka, Hrvatska je vlasnik i posjeduje 100% vlasništva Banke.

Zakon o kreditnim institucijama koji je u primjeni od 01.01.2022. godine uvodi novi dvolinijski sistem korporativnog upravljanja tako da Bankom upravljaju Upravni odbor i Nadzorni odbor koji vrši nadzor (kontrolu) nad njenim poslovanjem.

Podaci o članovima Upravnog odbora i Nadzornog odbora na 31.12.2022. godine:

Upravni odbor	Ime i prezime
Predsjednik	Aleksa Lukić
Član	Damir Ivaštinović
Član	Darko Keković
Nadzorni odbor	Ime i prezime
Predsjednik	Christoph Schofbock
Zamjenik predsjednika	Krešimir Barić
Član	Sophie Pieringer
Član	Biljana Šćekić
Član	Željko Uljarević

U skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni list CG", br. 145/2021 od 31.12.2021), član 11, član 12, član 14, i član 15, Erste Bank AD Podgorica objavljuje Izvještaj menadžmenta za 2022. godinu

OBRAĆANJE PREDSJEDNIKA UPRAVNOG ODBORA

Poštovani klijenti, partneri, kolege i akcionari,

Prošla godina je za bankarski sistem u Crnoj Gori bila godina intenzivne kreditne aktivnosti i rasta depozita, uz nastavak profitabilnog poslovanja, visoke likvidnosti i dobre kapitalizovanosti. Učešće nekvalitetnih kredita (NPL) je na nižem nivou u odnosu na kraj 2021. godine i pored strožeg regulatornog okvira čija je primjena počela tokom 2022. godine.

Erste banka je i u 2022. godini zadržala stabilnost i kvalitet poslovanja, pružajući klijentima adekvatnu finansijsku i savjetodavnu podršku u cilju jačanja njihovog finansijskog zdravlja, istovremeno ulažući u inicijative koje doprinose razvoju šire društvene zajednice.

Krajem prošle godine uspješno je zaključena prva akvizicija Erste banke na crnogorskom tržištu. Pripajanje S-leasinga Erste banci doprinijelo je formiranju snažnije i dinamičnije finansijske institucije, a naši ljudski resursi su ojačani kadrom koji posjeduje vrijedna specijalistička znanja iz oblasti lizing poslovanja. Nakon integracije, Erste banka je jedina banka na tržištu koja u svojoj ponudi klijentima nudi poslove finansijskog lizinga.

Poslovnu godinu Banka je završila ostvarivši dobit poslije poreza od 11,6 miliona EUR, što je 68,1% više u odnosu na godinu ranije. Velikim dijelom to je rezultat znatno nižih troškova rizika, uz rast neto prihoda od naknada i provizija. Na kraju godine ukupna aktiva je iznosila 752 miliona EUR i bila je za 11,9% veća u odnosu na 2021. godinu. Neto krediti klijentima su porasli za 6,8% u odnosu na kraj 2021. godine i iznosili su 454,1 milion EUR, dok je ostvaren rast depozitnog portfelja od 12,1%, tako da su depoziti na kraju godine iznosili 465,6 miliona EUR.

Banka je na kraju 2022. godine imala koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala od 23,52%, snažno iznad zakonskog minimuma od 8%. Rizični profil Erste banke je ostao na veoma zadovoljavajućem nivou, a procenat takozvanih loših kredita (NPL) je snižen na 4,6%.

Usljed rusko-ukrajinske krize koja se prvenstveno reflektuje na energetske sektor, zahtijevana su razna prilagođavanja finansijskog poslovanja kako bi Banka spremno dočekala eventualno dalje usložavanje situacije. Preduzeli smo niz prudencionih mjera u pogledu dodatnog ojačavanja finansijske pozicije, a fokus je dat na blagovremenom prepoznavanju plasmana koji mogu imati poteškoće u otplati, kao i dodatnom ojačavanju pozicije rezervi banke shodno prepoznatim trenutnim ili potencijalnim budućim rizicima.

Likvidnost Banke je dobra, a svi pokazatelji likvidnosti su iznad zakonskih minimuma. Izloženost tržišnom riziku je i tokom 2022. godine ostala na niskom nivou.

Broj klijenata je nastavio da raste, na iznad 120 hiljada. Važan doprinos tome daje kontinuirani rast broja korisnika digitalnih rješenja Erste banke - elektronskog i mobilnog bankarstva. Broj korisnika elektronskog bankarstva je tokom prošle godine porastao za 20%, a broj naloga za 21%. Aplikaciju Erste mBanking je tokom prošle godine koristilo 25% više klijenata nego 2021, dok je broj naloga porastao za 19%. Nastavićemo sa ulaganjima u razvoj savremenih rješenja koja klijentima donose bolja korisnička iskustva i mogućnost kvalitetnijeg upravljanja vremenom i novcem.

Ostvareni rezultati poslovanja u izazovnom okruženju koje karakteriše neizvjesnost, iznova su potvrdili ispravnost našeg poslovnog modela. Takvi rezultati ne bi bili mogući bez kvalitetnog i motivisanog kadra. Izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima potvrđena je i tokom prošle godine, novim certifikatom Employer Partner, a nezavisni certifikacijski tim je veoma visoko ocijenio prakse u oblasti prijema novih zaposlenih i razvoju, procjeni učinka i njegovanju kulture inovacija i saradnje.

Ovi rezultati nam daju za pravo da s optimizmom gledamo u naredno razdoblje u kojem ćemo biti usmjereni na dalje jačanje naše uspješne i održive saradnje sa svim stejkholderima: klijentima, zaposlenima, poslovnim partnerima, vlasnikom i društvenom zajednicom.

U ime uprave Erste Bank AD Podgorica, zahvaljujem se na ukazanom povjerenju.

Aleksa Lukić
Predsjednik Upravnog odbora

Obaveza sastavljanja finansijskih iskaza, Izvještaj menadžmenta**Član 11.****1) a) Kratak opis poslovnih aktivnosti**

Erste Bank AD Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”), je 2002. godine registrovana kao akcionarsko društvo Opportunity Bank A.D., Podgorica. Banka je promijenila ime u julu 2009. godine u Erste Bank AD Podgorica. Banka je dobila licencu za obavljanje plaćanja i držanje depozite na domaćem i inostranom tržištu. Registarski broj Banke u Centralnom registru privrednih subjekata je 4-0001671/001.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 337 (Rješenje broj 02/3-342/1-02 od 21. novembra 2002. godine).

U skladu sa Zakonom o bankama, Odlukom o osnivanju i Statutom, Banka obavlja poslove primanja depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz tih sredstava, u cjelini ili djelimično, za svoj račun.

Pored ovih poslova, Banka može da obavlja i sljedeće:

- izdaje garancije i preuzima druge vanbilansne obaveze;
- kupuje, prodaje i naplaćuje potraživanja;
- izdaje, obrađuje i evidentira platne instrumente;
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- trguje u svoje ime i za svoj račun ili za račun komitenta stranim sredstvima plaćanja i finansijskim derivatima;
- vrši izradu analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti društava i preduzetnika;
- depo poslove;
- usluge čuvanja u sefovima i
- druge poslove u skladu sa odobrenjem Centralne banke Crne Gore.

Poslovi koji se obavljaju na osnovu odobrenja Centralne banke:

1. kastodi i depozitarni poslovi – br. rj. 0102-3319/5 od 29.07.2014. godine
2. poslovi zastupanja u osiguranju – br. rj.0102-6139/3 od 20.11.2014. godine
3. poslovi brokera, dilera i investicionog menadžera – br. 03-3595-3/2016 od 24.05.2016. godine.

Sjedište Banke je u Podgorici, Arsenija Boljevića 2A.

b) Organizaciona struktura pravnog lica

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka ima 334 zaposlenih radnika (31. decembra 2021. godine: 316 zaposlena radnika).

Obavljanje poslovanja Banke organizovano je u 18 osnovnih organizacionih jedinica, tj. 10 sektora i 8 službi: Sektor stanovništva, Sektor privrede, Sektor upravljanja rizicima, Sektor finansija i računovodstva, Sektor informacione tehnologije i organizacije, Sektor procesinga, Sektor upravljanja imovinom, Sektor pravnih poslova, naplate, upravljanja lošim plasmanima i preuzetom imovinom, Sektor direktnih kanala, Sektor riznice, Služba marketinga, Služba komunikacija, Služba ljudskih resursa, Služba interne revizije, Služba za sprječavanje prevara, Služba za sekretarske poslove i praćenje usklađenosti, Služba za upravljanje operativnim rizicima i informacionu sigurnost, Služba upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica. Kancelarija uprave se organizuje kao posebna organizaciona jedinica. U okviru Sektora stanovništva posluje 17 filijala.

2) a) Istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti

Erste Bank AD Podgorica posluje kroz mrežu od 17 filijala širom Crne Gore i uslužuje preko 120 hiljada klijenata na kraju 2022. godine.

Banka je u 2022. godini ostvarila dobit prije poreza u iznosu od 13,4 miliona EUR (2021: 7,7 miliona EUR) što je 76% više u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom zbog oslobađanja rezervacija za kreditne gubitke i većih neto prihoda od naknada i provizija. Dobit poslije poreza iznosi 11,6 miliona EUR (2021: 6,9 miliona EUR) sa povratom na kapital od 11,1% (2021: 7,1%) i povratom na aktivu od 1,6 % (2021: 1,06%).

Neto prihod od kamata ostvaren je u iznosu 24,6 miliona EUR (2021: 23,6 miliona EUR) i za 4,6% je veći u odnosu na prethodni izvještajni period. Neto kamatna margina se povećala sa 4,5% na kraju 2021. godine na 4,6% na kraju 2022. godine.

Neto prihod od naknada i provizija je povećan za 29,4% i iznosio je 4,7 miliona EUR (2021: 3,7 miliona EUR). Povećanje nekamatnih prihoda rezultat je povećanja prihoda od platnog prometa i kartičnog poslovanja usled većeg broj naloga i obima transakcija uz porast učešća neto prihoda od naknada i provizija u operativnom prihodu u odnosu na kraj 2021. godine za 2,43pp.

Troškovi obezvrijeđenja i rezervisanja su iznosili 0,73 miliona EUR. Pokrivenost NPL-a rezervama je visoka i iznosila je 107,9% na kraju 2022. što predstavlja povećanje u odnosu na kraj 2021. godine kada je iznosila 94%.

Troškovi poslovanja ostvareni su u iznosu od 17,5 miliona EUR (2021: 15,8 miliona EUR) i u odnosu na prethodnu godinu su se povećali za 10,6% dok se odnos troškova i prihoda povećao sa 57,2% na 57,9%.

Na kraju godine ukupna aktiva je iznosila 752 miliona EUR (2021: 672 miliona EUR) i povećala se za 11,9% u odnosu na 2021. godinu.

Neto krediti klijentima na kraju 2022. godine iznosili su 454,1 miliona EUR i bili su za 6,8% veći u odnosu na kraj 2021. godine (2021: 425,1 miliona EUR). Prema podacima koje objavljuje Centralna banka Crne Gore, tržišni udio Erste banke u kreditima klijentima je na kraju decembra 2022. godine iznosio 14,69% i bilježi pad od 0,32 pp u odnosu na 2021. godinu.

Kreditni rast na bankarskom tržištu je u 2022. godini iznosio 8,7%. Bankarski sektor u segmentu kreditiranja stanovništva ostvario je rast od 9,8% na godišnjem nivou, dok su krediti pravnim licima porasli za 8,4%. Bruto portfelj Erste banke stanovništva je na kraju 2022. godine iznosio 263,6 miliona EUR a pravnih lica 216,6 miliona EUR.

Tokom 2022. godine ukupni depoziti klijenata Erste banke povećani su za 12,1% i iznose 465,6 miliona EUR na kraju 2022. godine (2021: 415,3 miliona EUR), od čega se na depozite stanovništva odnosi 223,2 miliona EUR, a na depozite pravnih lica 242,4 miliona EUR.

U segmentu stanovništva, tokom 2022.godine nastavljen je pozitivan trend rasta broja klijenata i njihovih računa. Rast broja klijenata u odnosu na prethodnu godinu je 2,8%, rast broja ukupnih računa je 2,5%, kao i broja aktivnih računa 8,6%. Takođe, zabilježen je rast broja računa za uplatu zarada 7,6%. Plasirano je 74,2 miliona EUR kredita. Najveće učešće u ukupnom plasmanu odnosilo se na gotovinske kredite, 62% i stambene kredite 33%.

Prema podacima od decembra 2022. godine, tržišno učešće Banke u kreditima stanovništva u odnosu na 2021. godinu je nešto manje i iznosi 16,6% (2021: 17,06%). Depozitni portfelj je porastao tokom 2022. godine za 27,5 miliona EUR ili 14%, dok je tržišno učešće palo za 0,32 pp i iznosi 10,62%.

Erste banka je i u protekloj 2022. godini bila fokusirana i na segment privrede. U ovom segmentu rada ostvaren je rast bruto kreditnog portfelja od 13,3 miliona EUR (6,5%) u odnosu na kraj 2021. Najveći rast je ostvaren u segmentu privatnih kompanija čime je tržišno učešće u ovom segmentu povećano sa 11,91% na 13,73%, odnosno 1,83pp dok je kod segmenta države zabilježen pad bruto kredita u iznosu od 19 miliona EUR.

Direktni kanali

Kartično poslovanje

U 2022. Banka bilježi rast od 7% u broju aktivnih kartica, te je njihov broj iznosio 74,5 hiljada.

Ukupan broj transakcija platnim karticama u 2022. je porastao 42% na 5,9 miliona EUR. Ostvareni rast u broju transakcija debitnom platnom karticom bio je 43%, dok su transakcije kreditnom platnom karticom zabilježile rast od 0,5%.

Ukupan promet ostvaren platnim karticama Banke u 2022. u odnosu na 2021. je takođe porastao za 49% i iznosio je 231 miliona EUR. Rast prometa debitnim platnim karticama iznosio je 50%, dok su transakcije kreditnim platnim karticama zabilježen rast od 9%.

U 2022. mreža bankomata je proširena za 5 novih bankomata, na ukupno 62 bankomata. Ukupan broj transakcija na bankomatima u 2022. je zabilježio rast od 45% i iznosio je 1,2 miliona transakcija. Ukupan promet platnim karticama na bankomatima Banke u 2022. iznosio je 248,6 miliona EUR ili 89% više u odnosu na 2020. godinu. Dostupnost bankomata ili SLA bankomata za 2022. godinu bio je 98,9%.

Digitalno bankarstvo

Broj korisnika elektronskog bankarstva u 2022. bio je 12,9 hiljada, što predstavlja rast od 20% u odnosu na 2021.godinu.

Ukupan broj naloga realizovanih putem elektronskog bankarstva u ukupnom platnom prometu Banke bio je 527,2 hiljada što predstavlja rast od 21%. U ukupnom broju realizovanih naloga ostvarenog putem elektronskog bankarstva u platnom prometu, strukturom broja naloga prednjače poslovni subjekti sa učešćem od 74%.

Udio broja naloga ostvarenih elektronskim i mobilnim bankarstvom u odnosu na ukupan broj platnih naloga realizovanog u platnom prometu fizičkih lica je bio čine 33,3% na kraju 2022, dok je udio pravnih lica bio 48,7%. Ukupan promet naloga realizovanih elektronskim putem u platnom prometu je porastao za 139,7 miliona EUR i iznosio je 688,2 miliona EUR.

Broj korisnika mBanking aplikacije za fizička lica na kraju 2022. godine je oko 10 hiljada, što predstavlja povećanje od 25% u odnosu na 2021. Broj naloga realizovanih putem mBanking-a na kraju 2022. bio je 117,2 hiljade, što predstavlja rast od 19% u odnosu na 2021.

Broj korisnika Erste Info servisa u 2022. godini je porastao za 15% i dostigao je broj od 36,5 hiljada.

Kontakt centar – korisnička podrška

Broj dolaznih poziva u 2022. godini je porastao za 14% i iznosio je 28 hiljada. Broj poziva na koje je uspješno odgovoreno je bio 27,4 hiljada. Broj poziva na koje je uspješno odgovoreno u sklopu Service Levela (odgovoreno u roku od 20 sec.) je bio veći za 15% i iznosio je 26,1 hiljadu. Dostupnost usluge po SLA za primljene pozive na kraju 2022. godine je iznosio 93,2%. SLA za propuštene pozive na kraju 2022. godine je iznosio 1,99%.

Kontakt centar je u toku 2022. zabilježio rast u broju odlaznih poziva za 66%. Ukupan broj odlaznih poziva bio je 5,1 hiljada. Broj e-mail zahtjeva u 2022. godini je veći za 22% i iznosio je 1,4 hiljade.

Ostvareni broj kontakata sa klijentima putem chat-a u 2022. godini je povećan za 24% i iznosio je 2,5 hiljada. Broj zahtjeva za ugovaranjem otvaranja računa koje je kontakt centar primio u toku 2022. godine se povećao za 131% i iznosio je 462. Od ukupnog broja zahtjeva, broj otvorenih računa bio je 199.

Upravljanje rizicima

Banka je 2022. godinu završila kao dobro kapitalizovana banka sa koeficijentom adekvatnosti ukupnog kapitala od 23,52% koji je znatno iznad zakonskog minimuma od 8% (2021: 23,62%).

Rizični profil Erste banke u 2022. godini bio je na vrlo zadovoljavajućem nivou s obzirom da je to period postepenog izlaska iz COVID krize, akteulne krize izazvane ratom u Ukrajini koje su se prvenstveno reflektovale u visokoj inflaciji.

NPL je značajno smanjen i u apsolutnom i u relativnom iznosu. NPL je smanjen za 5,5 mln EUR ili za 17% i iznosio je 4,6% (2021: 6,0%). Pokrivenost Non-performing loans (NPL) rezervama je porasla i iznosila je 108% na kraju 2022. (2021: 94%) bez uključivanja vrijednosti kolaterala. Pokrivenost NPL-a samo posebnim rezervama je iznosila 65% (2021: 61%).

Usljed rusko-ukrajinske krize koja se prvenstveno reflektuje na energetski sektor, zahtijevana su razna prilagođavanja finansijskog poslovanja kako bi Banka spremno dočekala eventualno dalje usložavanje situacije. U vezi sa tim u Banci je preduzet niz prudencionih mjera u pogledu dodatnog ojačavanja finansijske pozicije. Fokus je dat na blagovremenom prepoznavanju plasmana koji mogu imati poteškoće u otplati, kao i dodatnom ojačavanju pozicije rezervi banke shodno prepoznatim trenutnim ili budućim rizicima.

Likvidnost Banke je dobra – svi pokazatelji likvidnosti su iznad zakonskih minimuma. Izloženost tržišnom riziku je i tokom 2022. godine ostala na niskom nivou.

b) Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

- Članovi Nadzornog odbora na 31.12.2022. godine su:

Christoph Schöföböck - Predsjednik
Krešimir Barić - Zamjenik predsjednika
Sophie Pieringer - Član
Željko Uljarević – član
Biljana Šćekić – član

- Članovi Upravnog odbora na 31.12.2023. godine su:

Aleksa Lukić - Predsjednik Upravnog odbora
Damir Ivaštinović – član Upravnog odbora
Darko Keković – član Upravnog odbora

- Članovi Revizorskog odbora Banke na 31.12.2022. godine su:

Krešimir Barić - Predsjednik
Vlatka Bogdanović - Član
Natalija Grbin - Član

Dodatno u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama koji je u primjeni od 01.01.2022. imenovani su i odbori Nadzornog odbora i to:

- Članovi Odbora za rizike

Sophie Pieringer - Predsjednik

Christoph Schoefboeck - Član

Biljana Šćekić- Član

- Članovi Odbora za imenovanja

Željko Uljarević- Predsjednik

Sophie Pieringer - Član

Christoph Schoefboeck - Član

- Članovi Odbor za primanja

Christoph Schoefboeck - Predsjednik

Krešimir Barić- Član

Biljana Šćekić- Član

3) Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Erste Bank AD Podgorica, kao dio Erste Grupe, odgovorno pristupa svom poslu i posvećena je zaštiti životne sredine. Svjesna značaja zaštite životne sredine, priznaje važnost uključivanja ekoloških pitanja u svakodnevne poslovne odluke i aktivnosti.

Erste Bank AD Podgorica se ujedno i obavezala da sprovodi politiku zaštite životne sredine i time poštuje načela održivog poslovanja. Naime, očuvanje životne sredine nužan je preduslov održivog razvoja te osiguranja zdrave budućnosti zajednice. Kroz primjenu politike zaštite životne sredine Erste Bank AD Podgorica želi odgovorno upravljati resursima koje koristi u svakodnevnom poslovanju kao što su energenti, voda, papir i otpad. Ovim doprinosi čistijoj i sigurnijoj okolini i ispunjava očekivanja svojih klijenata, vlasnika, zaposlenih, pa i šire javnosti.

Kako bi postigla svoje ciljeve Erste Bank AD Podgorica je uvela Sistem menadžmenta zaštite životne sredine, koji je u skladu sa zahtjevima standarda ISO 14001:2015. Prije samog uvođenja Sistema menadžmenta zaštite životne sredine, banka je usvojila i Politiku za strategiju zaštite okoline, uštede energije i očuvanja klime. Saglasno ovome, Banka je prilikom kupovine i ulaganja u prostor nove upravne zgrade Banke, vodila računa i izdvojila dodatna sredstva kako bi sprovela osnovna načela ove dvije politike, te je odrađeno sljedeće:

- pri kupovini poslovnog prostora odabran je objekat koji je izgrađen kao energetska efikasan objekat
- kako bi se racionalno upravljalo potrošnjom električne energije, uveden BMS (Building Management System) - sistem automatskog upravljanja sistemima klimatizacije i ventilacije, rasvjete, prozorskih screen panela
- uvedeno je centralizovano štampanje
- potpisan sporazum o poslovno - tehničkoj saradnji sa NVO "Zeleno Srce - Green Heart" za projekat reciklaže i prikupljanje elektronskog otpada i kancelarijskog papira
- smanjena štampa dokumentacije, te usvojeno čuvanje u elektronskoj formi
- krajem 2021./početkom 2022. godine urađena je redovna revizija standarda ISO 14001:2015, te je dobijen pozitivan izvještaj

Navedenim pristupom Erste Bank AD Podgorica želi podstaknuti i druge da pokažu vlastitu odgovornost prema zaštiti životne sredine te korporativnu odgovornost prema zaposlenima, trećim stranama i javnosti.

4) Planirani budući razvoj

Orijentacija ka klijentu obilježiće poslovanje Erste banke i u 2023. godini, a fokus će biti na stvaranju trajnih odnosa s klijentima, kojima je Erste pouzdan partner u realizaciji njihovih finansijskih potreba i poslovnih planova. Otvaranje novih mogućnosti za građane i privredu, širenje dostupnosti kreditnih proizvoda i primjena savremenih inovativnih rješenja koje donosi trend digitalizacije, biće u središtu naših aktivnosti i u periodu koji je pred nama.

5) Podaci o aktivnostima istraživanja i razvoja, a posebno ulaganjima u obrazovanje zaposlenih

Banka ulaže u edukaciju i razvoj zaposlenih shodno Politici edukacije i razvoja.

Programi i aktivnosti edukacije i razvoja odgovaraju i usmjereni su na potrebe klijenata, tržišta i Banke i povezani su sa poslom i zadacima koje zaposleni obavljaju ili bi ih trebali obavljati u skoroj budućnosti. Svake godine shodno planu edukacije Banka sprovodi programe u cilju povećanja vještina iznanja zaposlenih.

6) Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela

1. Erste banka je 3. oktobra 2022. godine kupila 100% udjela u kapitalu S-Leasing d.o.o. Nakon odobrenja svih nadležnih institucija, statusna promjena pripajanja završena je 12. decembra 2022. godine čime je Erste banka uspješno sproveda postupak spajanja putem pripajanja društva S-leasing d.o.o.

Pripajanje S-leasinga Erste banci doprinijelo je formiranju snažnije i dinamičnije finansijske institucije, a ljudski resursi su ojačani kadrom S-leasinga koji posjeduje vrijedna specijalistička znanja, a sa Bankom dijeli istu poslovnu kulturu. Erste banka će i u narednom periodu nastaviti da radi na unapređenju ponude lizing proizvoda i podizanju standarda kvaliteta usluga koji odgovaraju potrebama savremenog korisnika, kao njihov pouzdan partner i važan oslonac u jačanju finansijskog zdravlja.

Prednosti integracije osjetit će klijenti oba društva koja su učestvovala u pripajanju, s obzirom na to da će Banka biti u prilici da još većem broju klijenata pruži dodatnu vrijednost kroz proširenu ponudu proizvoda i usluga visokog kvaliteta i izvrsno korisničko iskustvo u mreži filijala u 14 gradova širom Crne Gore. Lepeza proizvoda i usluga Erste banke obogaćena je poslovima finansijskog lizinga.

2. Erste banka je u 2022. godini investirala i u Flourish DOO i postala vlasnik 5% udjela ovog perspektivnog startupa koji je razvio mobilnu aplikaciju koja korisnicima pomaže da unaprijede razvoj emocionalne inteligencije, poboljšaju timski rad i produktivnost, maksimiziraju učinak. Investirajući u ovaj startup Banka planira da iskoristi podsticajne mjere propisane Zakonom o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija, te je pokazala namjeru da i kroz ovakav tip ulaganja podrži inovativne djelatnosti u nadi da će ovo biti samo prvi korak ka jačanju kulture ulaganja u kreativne start-up ideje.

Osnivači kojima se Banka pridružuje u vlasničkoj strukturi su Jasna Pejović i Valentina Radulović kao i pravno lica DigitalDen Hub DOO Podgorica. Svi osnivači su već duže vrijeme prepoznati kao pokretači startup inicijativa u Crnoj Gori.

Potpisivanjem Ugovora o prenosu udjela 21. decembra 2022. godine te registracijom kod Centralnog registra privrednih subjekata, Erste banka je i formalno postala vlasnik udjela od 5% u start up-u Flourish DOO. Prethodno su Upravni i Nadzorni odbor usvojili odluku u o ulaganju u ovaj startup.

7) Postojanje poslovnih jedinica

Banka ne posjeduje nezavisne poslovne jedinice.

Banka obavlja svoje aktivnosti preko sjedišta Banke i sedamnaest filijala lociranih u Podgorici, Beranama, Nikšiću, Bijelom Polju, Pljevljima, Baru, Kotoru, Ulcinju, Budvi, Herceg Novom, Rožajima, Cetinju, Kolašinu i Tivtu.

8) Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2022. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

9) Informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2022. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

10) Informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2022. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

11) Ciljevi i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2022. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

Banka ne priprema konsolidovane finansijske iskaze.

Nefinansijski izvještaj

Član 13.

Velika pravna lica i matična pravna lica, velike grupe koja u poslovnoj godini, na datum bilansa stanja imaju više od 500 zaposlenih, dužna su da u izvještaju menadžmenta ili kroz poseban nefinansijski izvještaj, uključe informacije potrebne za uvid u razvoj, poslovne rezultate i položaj pravnog lica sa učincima njegovih aktivnosti koje se odnose **najmanje na socijalna i kadrovska pitanja, pitanja zaštite životne sredine, poštovanje ljudskih prava, borbu protiv korupcije**, koji sadrži naročito:

1) Kratak opis poslovnog modela pravnog lica

Banka svojim politikama i poslovnom praksom tretira socijalna i kadrovska pitanja, zaštitu životne sredine kao i borbu protiv korupcije.

2) Opis politika pravnog lica u vezi sa socijalnim i kadrovskim pitanjima, pitanjima zaštite životne sredine, poštovanja ljudskih prava, borbu protiv korupcije, uključujući postupke osnovnih analiza koje se sprovode***Socijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava***

Kolektivni ugovor Erste Bank AD Podgorica – kojim se utvrđuju prava, obaveze i odgovornosti iz rada i po osnovu rada, postupak zaključivanja ugovora o radu, zarade, naknade zarada i druga primanja, prigodne isplate, druga materijalna i nematerijalna prava zaposlenih, povrede radnih obaveza, postupak izmjene i dopune Kolektivnog ugovora, međusobni odnosi potpisnika Kolektivnog ugovora, prava koja regulišu rad sindikalnih organizacija kod Poslodavca i druga pitanja od značaja za zaposlenog kod Erste Bank AD Podgorica i za Poslodavca.

- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta – utvrđuje organizaciju Banke, definiše organizacione jedinice Banke i osnovni sadržaj njihovog rada i način rukovođenja, utvrđuje radna mjesta, opis poslova radnih mjesta, vještine i radno iskustvo, vrsta i stepen stručne spreme, odnosno nivoa obrazovanja i zanimanja.
- Politika primanja – definiše okvir fiksnog i varijabilnog nagrađivanja zaposlenih u Erste Bank AD Podgorica.
- Politika zapošljavanja - definiše osnovne principe i proces zapošljavanja internih i eksternih kandidata u Erste Bank AD Podgorica uloge i odgovornosti, kao i prava i obaveze zaposlenih i rukovodilaca u tom procesu.
- Politika edukacije i razvoja - definiše okvir za sprovođenje edukacije te principe poslovnog i ličnog razvoja zaposlenih u Erste Bank AD Podgorica.
- Uputstvo o prekovremenom radu - definiše pojam prekovremenog rada, proces odobravanja, način plaćanja te pravila evidencije prekovremenog rada za zaposlene Banke.
- Uputstvo za službena putovanja - sistematizovan pristup planiranju i realizaciji službenih putovanja kako bismo obezbijedili efikasnije, kvalitetnije i racionalnije upravljanje ovim procesom, kao i unaprijeđenje kvaliteta interne usluge.
- Pravilnik o sistemu upravljanja učinkom – definiše spuštanje strateških ciljeva Banke na zaposlene, povezivanje rezultata pojedinca s uspjehom Banke, povećanje efikasnosti i efektivnosti rada.
- Politika upravljanja internim kvalitetom usluge – definiše proces praćenja i razvoja internog kvaliteta za različite grupe internih usluga.
- Procedura za obavljanje stručne studentske/učeničke prakse - definiše način angažmana studenata i učenika na praksi u Banci.
- Procedura za utvrđivanje identifikovanih zaposlenih - opisuje zadatke, odgovornosti i glavne korake vezane za proces utvrđivanja, dokumentaciju i odobrenja popisa identifikovanih zaposlenih u Erste Bank AD Podgorica, kako bi se ispunili regulatorni zahtjevi iz EU regulativa.

- Uputstvo za uvođenje u posao - predstavlja sistematizovan pristup socijalizaciji i orijentaciji novog zaposlenog kako bi se pravovremeno definisali uslovi, ciljevi i način rada i saradnje u organizaciji.
- Procedura za procjenu prikladnosti kandidata u procesu selekcije - reguliše način sprovođenja provjere kandidata u toku procesa zapošljavanja.
- Uputstvo za utvrđivanje dvogodišnjeg prosjeka fiksnih primanja kontrolnih funkcija u Erste bank AD Podgorica - definiše osnovne elemente postupka utvrđivanja dvogodišnjeg prosjeka fiksnih primanja zaposlenih koji obavljaju poslove kontrolnih funkcija u Banci s ciljem pozicioniranja minimalne bruto zarade zaposlenog.
- Procedura o procjeni primjerenosti ključnih funkcija - opisuje kriterijume, zadatke, odgovornosti i glavne aktivnosti vezane za imenovanje, ponovno imenovanje i ponovnu procjenu primjerenosti ključnih funkcija u Erste Bank AD Podgorica
- Politika raznovrsnosti i uključenosti - utvrđuju se okvir i smjernice raznovrsnosti i uključenosti unutar Erste banke te se definišu načela i uputstva za upravljanje integracijom raznovrsnosti u korporativnu kulturu i poslovanje.

Erste banci je u novembru 2021. uručen Certifikat Poslodavac Partner (CEP), nagrada za 2020. godinu, renomirano priznanje koje kompanijama iz regiona dodjeljuje hrvatska konsultantska kuća SELECTIO za pokazanu izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima. Resertifikacija rađena u 2022. za 2021. je uprkos postroženim kriterijumima za dobijanje sertifikata takođe urađena vrlo uspješno, sa visokom ocjenom naročito u oblasti: Uvođenje i razvoj.

Erste Banka je dobitnik nagrade za najbolju HR priču na HR Experience konferenciji u 2022. time što je Služba ljudskih resursa prepoznajući kontinuiranu potrebu za razvojem mekih vještina zaposlenih, u nastojanjima da odgovore različitim potrebama, da edukacije što više personalizuju i na kraju isprobaju neki drugačiji pristup, sprovela inovativnu ideju da Banka i njeni zaposleni postanu među prvim korisnicima aplikacije za razvoj emocionalne inteligencije - Flourish.

Erste Banka je u 2022. bila fokusirana na građenje finansijskog zdravlja svojih zaposlenih kroz brojne inicijative (linearno usklađivanje zarada zaposlenima i dodjela besplatnih dionica zaposlenima kroz projekat Erste grupe *We share*).

U decembru 2022. u skladu sa radno-pravnim propisima uspješno je sprovedena integracija odnosno preuzimanje svih 11 zaposlenih S-leasinga kao posodavca prethodnika, od strane Erste banke kao poslodavca sljedbenika.

Borba protiv korupcije

Odbor direktora Banke je, u cilju uspješne borbe protiv svih oblika koruptivne aktivnosti usvojio sljedeće interne akte:

- Antikorupciona politika – cilj ove Politike je da uspostavi opšti okvir za područje suzbijanja korupcije i davanja/primanja mita.
- Politika upravljanja sukobom interesa – cilj Politike upravljanja sukobom je uspostavljanje opšteg okvira za upravljanje potencijalnim sukobima interesa u Banci. Politika podržava zaposlene Banke u postavljanju standarda u svom radu u identifikovanim područjima gdje bi potencijalni sukob interesa mogao nastati sa posebnim osvrtom na Opšta načela razgraničenja dužnosti (organizacioni sukob interesa), Opšta načela za postupanje sa povjerljivim podacima u poslovanju, opšta načela povezanosti, opšta načela za promjenu radnog mjesta zaposlenih, opšta načela za vanposlovne aktivnosti, vlasništva ili udjele, opšta načela za poklone, uključujući raznonodu i gostoprimstvo, opšta načela za sponzorstvo, donacije, opšta načela za sukob interesa u vezi sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti, opšta načela za upravljanje sukobom interesa u postupku nabavke, opšta načela za upravljanje sukobom interesa kod upravljanja odnosno odlučivanja u vezi sa naplatom i lošim kreditnim plasmanima.
Banka je oformila i vodi evidenciju vanposlovnih aktivnosti zaposlenih Banke u cilju praćenja mogućih sukoba interesa te upravljanja istim. Dodatno, Banka vodi evidencije vezano za trgovine zaposlenih hartijama od vrijednosti. Određeni zaposleni podliježu posebnim obavezama a vezano za trgovinu hartijama od vrijednosti itd. a sve u skladu sa internim aktima Banke koji precizno uređuju ova pitanja.
- Politika upravljanja rizikom prevare - definiše okvir i minimalne zahtjeve/standarde za upravljanje rizikom prevare.
- Politika o zviždačima – propisuje osnovna načela, uređuje postupak unutrašnjeg prijavljivanja nepravilnosti te pruža osnov za efikasnu zaštitu lica koje je prijavilo nepravilnost odnosno zviždača (eng. whistleblower). Politikom su propisana ovlašćenja Whistleblowing kancelarije i Whistleblowing odbora. Postupak unutrašnjeg ispitivanja i upravljanja prijavama nepravilnosti odnosno whistleblowing proces obuhvata prijavu nepravilnosti koje predstavljaju kršenja zakona i drugih propisa, a koja su povezana s obavljanjem poslova za Banku. Whistleblowing program uključuje prijavu sljedećih vrsta nepravilnosti, pritom ne ograničavajući se na iste:
 - ✓ finansijski kriminal (prevara, pronevjera, protivpravno prisvajanje itd.)
 - ✓ krađa (fizičke imovine i informacija)
 - ✓ povreda propisa vezanih za tržište i hartije od vrijednosti (trgovanje na osnovu povlašćenih informacija, manipulacije tržištem)
 - ✓ sukobi interesa koji nisu vezani za transakcije hartijama od vrijednosti (pozivnice, pokloni, vanposlovne aktivnosti, međukompanijski odnosi, itd.)
 - ✓ pranje novca/finansiranje terorizma
 - ✓ kršenje propisa koji uređuju poslovanje banaka
 - ✓ postupanje protivno aktima Banke, pravilima struke i etičkim principima

- ✓ ugrožavanje zdravlja i sigurnosti zaposlenih i drugih lica koja obavljaju poslove za Banku
- ✓ skrivanje bilo koje informacije koja ukazuje na neko od navedenih ponašanja.

Politika o zviždačima propisuje okvir i uslove pod kojima zviždač može prijaviti informacije u vezi navedenih kategorija i uz to opisuje proces upravljanja tim informacijama.

- Kodeks ponašanja Erste Bank AD Podgorica (posljednje izmjene i dopune usvojene na sjednici Odbora direktora u decembru 2020. godine) je dokument koji uređuje ponašanje zaposlenih u Banci, definiše koja se ponašanja smatraju neprihvatljivim te određuje da usmjerenost na ostvarivanje profita ne smije biti opravdanje za kršenje propisa i standarda. Tekst daje posebni osvrt na važnost usklađenosti poslovanja sa propisima te uspostavljanja mehanizama za sprječavanje korupcije i sl.

Dodatno Služba za usklađenost u saradnji sa Službom za sprječavanje prevara i specijalističkom funkcijom sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma učestvuje u izradi procjena o postojanju nefinansijskih rizika u situacijama kada organizacione jedinice koje čine prvu liniju odbrane procijene da bi moglo doći do nastanka nefinansijskog rizika. Procjena se sprovodi u postupku odobravanja plasmana za postojeće klijente ili uspostavljanja poslovnog odnosa sa novim klijentom.

Svi interni akti se periodično ažuriraju ili se potvrđuje njihova adekvatnost u slučajevima kada nije potrebno vršiti izmjene i dopune.

Zaštita životne sredine

Erste Bank AD Podgorica se obavezala da sprovodi politiku zaštite životne sredine i time poštuje načela održivog poslovanja. Naime, očuvanje životne sredine nužan je preduslov održivog razvoja te osiguranja zdrave budućnosti zajednice.

Kroz primjenu politike zaštite životne sredine Erste Bank AD Podgorica želi odgovorno upravljati resursima koje koristi u svakodnevnom poslovanju, na primjer energente, vodu, papir i otpad. Ovim doprinosi čistijoj i sigurnijoj okolini i ispunjava očekivanja svojih klijenata, vlasnika, zaposlenih, pa i šire javnosti.

Kako bi postigla svoje ciljeve Erste Bank AD je uvela Sistem menadžmenta zaštite životne sredine, koji je u skladu sa zahtjevima standarda ISO 14001:2015 te je posvećena sljedećem:

- očuvanju prirodnih resursa odgovornim korišćenjem energije i vode te sistemskim radom na povećanju energetske efikasnosti;
- ispunjavanju svih važećih zakonskih propisa;
- korišćenju recikliranog papira te kontinuiranom radu na smanjivanju otpadnog papira uvođenjem postupne digitalizacije poslovanja – uvođenje DMS-a;
- skupljanje papira i odnošenje na reciklažu
- uvođenju sistema razvrstavanja otpada te aktivnoj promociji odgovornog upravljanja otpadom među zaposlenima;
- izbacivanje plastičnih ambalaža iz upotrebe – plastičnih boca za vodu
- skupljanje elektronskog otpada i organizovanje odnošenja kroz saradnju sa registrovanim organizacijama

- smanjenju štetnih emisija odabirom i korišćenjem električne energije iz obnovljivih izvora;
- učešće u programu Solari +500 koji podrazumijeva ugradnju solarnih panela na krovu upravne zgrade Banke, te proizvodnju električne energije za podmirivanje dijela potreba upravne zgrade
- nabavka službenih vozila sa smanjenom emisijom CO²;
- aktivno učestvuje i podržava akcije ozeljenjavanja i sadnje drveća;
- čišćenje parkova nakon požara
- godišnji plan donacija parkinga za bicikla, drvenih i solarnih klupa;
- osiguranju potrebnih resursa za sprovođenje postavljenih ciljeva i aktivnosti.

Navedenim pristupom Erste Bank AD Podgorica želi podstaknuti i druge da pokažu vlastitu odgovornost prema zaštiti životne sredine te korporativnu odgovornost prema zaposlenima, trećim stranama i javnosti.

3) Rezultati preduzetih mjera

Borba protiv korupcije

U skladu sa obavezama koje su propisane gore navedenim internim aktima zaposleni redovno prijavljuje vanposlovne aktivnosti i traže odgovarajuća odobrenja od nadležnih organa za obavljanje istih. Internim aktima uređena je obaveza prijave poslovnih poklona i druge obaveze zaposlenih vezano za ovu oblast. Dodatno zaposleni prijavljuje i transakcije hartijama od vrijednosti. U posmatranom izvještajnom periodu nije bilo prijava preko kanala komunikacije koje je uspostavila Politika o zviždačima. Rizikom prevare upravlja se u skladu sa Politikom upravljanja rizikom prevare i ostalim internim aktima Službe za sprječavanje prevara.

Zaštita životne sredine

Efekti uvedenih mjera po standardu ISO 14001:2015 za 2022. godinu u odnosu na 2021. godinu :

- potrošnja električne energije (mjereno po m²) u odnosu na 2021. godinu je smanjena za 0.19%,
- potrošnja vode je uvećana za 20.37% u odnosu na 2021. godinu.
- potrošnja papira za štampanje je uvećana za 9.15% u odnosu na prethodnu godinu

Povećanje potrošnje vode i papira za štampu u odnosu na 2021. godinu usljed većeg broja zaposlenih koji rade u kancelarijama iz razloga što je 2021. god dio zaposlenih radio od kuće

4) Osnovni rizici povezani sa pitanjima iz tačke 2 ovog stava, koji se odnose na poslovanje pravnog lica, uključujući, kad je potrebno poslovne odnose, proizvode ili usluge koji mogu prouzrokovati negativne učinke u tim oblastima, kao i način upravlja tim rizicima

Rizikom usklađenosti upravlja se na način koji je propisan internim aktima Službe za usklađenost. U skladu sa internim aktima vrši se procjena rizika usklađenosti i predviđaju se mjere koje ovaj rizik eliminišu ili umanjuju kroz Plan rada Službe. Dodatno rizik usklađenosti vezan za određene poslovne odnose u zavisnosti od potrebe procjenjuje se u skladu sa Uputstvom za procjenu nefinansijskih rizika. U krajnjem, donosilac odluke su nadležni organi Banke koji nisu obavezni da postupe u skladu sa mišljenjem, odnosno mogu da donesu odluku o prihvatanju rizika.

5) Nefinansijski ključni pokazatelji uspješnosti od značaja za određeno poslovanje

Ako pravno lice ne sprovodi mjere iz stava 1 ovog člana dužno je da u nefinansijskom izvještaju navede primjereno objašnjenje za njihovo nesprovođenje. U nefinansijskom izvještaju iz stava 1 ovog člana, po potrebi se uključuju upućivanja na iznose iskazane u godišnjim finansijskim izvještajima kao i dodatna objašnjenja tih iznosa. Izuzetno, ako organi upravljanja i nadzorni odbor ocijene da objavljivanje-uključivanje informacija o predstojećim poslovnim događajima ili pitanjima tokom pregovora mogu nanijeti ozbiljnu štetu poslovnom položaju pravnog lica, uz obrazloženo mišljenje mogu iz izvještaja menadžmenta ili nefinansijskog izvještaja te informacije isključiti. Ako pravno lice pripremi poseban nefinansijski izvještaj koji se odnosi na određenu poslovnu godinu, nije dužno da sačini nefinansijski izvještaj, ako poseban izvještaj: objavi sa izvještajem menadžmenta ili na internet stranici na koju se upućuje u izvještaju menadžmenta u roku koji nije duži od šest mjeseci od datuma na koji je sastavljen bilans stanja.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Član 14.

1) Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Banka se nije obavezala na primjenu kodeksa korporativnog upravljanja ali je sistem korporativnog upravljanja u potpunosti usklađen sa zakonskom regulativom Crne Gore.

2) Informacije o:

- kodeksu korporativnog upravljanja koji je pravno lice dužno da primjenjuje;
- kodeksu korporativnog upravljanja koji pravno lice dobrovoljno primjenjuje;
- primijenjenim mjerama korporativnog upravljanja čija primjena nije obavezna u skladu sa ovim zakonom.

Korporativno upravljanje u Banci je tokom 2022. godine bilo organizovano u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama. U skladu sa odredbama Zakona o kreditnim institucijama Banka je imala sljedeće organe:

- Skupštinu akcionara;
- Nadzorni odbor;
- Upravni odbor
- Revizorski odbor
- Sekretara.

3) Izjava o odstupanju od primjene obaveznog ili dobrovoljno prihvaćenog kodeksa korporativnog upravljanja, sa navođenjem djelova kodeksa korporativnog upravljanja od kojih odstupa sa razlozima za odstupanje

Banka je sistem korporativnog upravljanja uredila Statutom Banke, a smjernice dobrog korporativnog upravljanja je razvila kroz interna akta Banke i ne postoje odstupanja u njegovoj primjeni.

4) Opis glavnih elemenata sistema unutrašnje kontrole pravnog lica i upravljanja rizikom u odnosu na postupak finansijskog izvještavanja

Banka je uspostavila, održava i na dnevnoj osnovi unapređuje sistem interne kontrole kroz:

1. efikasno i efektivno izvršavanje poslova na svim nivoima nadležnosti u Banci;
2. pouzdanost, blagovremenost i potpunost finansijskih i drugih informacija o poslovanju Banke;
3. usklađenost sa zakonom, drugim propisima i opštim aktima Banke.

U skladu sa nadležnostima utvrđenim Zakonom o kreditnim institucijama, u cilju uspostavljanja i sprovođenja efikasnog i pouzdanog sistema upravljanja, Upravni odbor banke je uspostavio osnove za funkcionisanje sistema interne kontrole, adekvatne veličini kreditne institucije, složenosti poslova i nivou preuzetog rizika.

Sistem internih kontrola predstavlja skup procesa i postupaka koji su uspostavljeni za adekvatnu kontrolu rizika, praćenje efikasnosti i efektivnosti poslovanja kreditne institucije, pouzdanosti njenih finansijskih i ostalih informacija, kao i usklađenosti sa propisima, internim aktima, standardima i kodeksima, u cilju obezbjeđivanja stabilnosti poslovanja kreditne institucije.

Banka je uspostavila, održava i unapređuje efikasan sistem internih kontrola, koji odgovara veličini kreditne institucije i stepenu složenosti njenog poslovanja i koji obuhvata:

- 1) odgovarajuću organizacionu strukturu;
- 2) organizacionu kulturu;
- 3) uspostavljanje kontrolnih funkcija;
- 4) adekvatne kontrolne aktivnosti i podjelu dužnosti;
- 5) adekvatne interne kontrole koje su integrisane u poslovne procese i aktivnosti kreditne institucije, i
- 6) adekvatne administrativne i računovodstvene postupke

Banka je u skladu sa članovima 120 i 121 Zakona o kreditnim institucijama uspostavila trajne i efikasne kontrolne funkcije sa odgovarajućim ovlašćenjima koja su nezavisna od poslovnih procesa i aktivnosti u kojima rizik nastaje, odnosno koje kontrolne funkcije prate i nadziru, srazmjerno veličini, vrsti, obimu i složenosti poslova u skladu sa svojim rizičnim profilom i tako da se izbjegava sukob interesa.

Kreditna institucija je uspostavila sljedeće kontrolne funkcije:

- 1) funkciju kontrole rizika;
- 2) funkciju praćenja usklađenosti, i
- 3) funkciju interne revizije.

Sadržaj internih akata, uslovi koje moraju ispunjavati lica koja obavljaju poslove kontrolnih funkcija, sadržaj i dinamika izvještavanja kontrolnih funkcija, lica kojima se dostavljaju izvještaji kao i obim i način obavljanja poslova svake kontrolne funkcije su definisani Odlukom u sistemu upravljanja u kreditnim institucijama.

Funkcija interne revizije je organizovana kao poseban dio, funkcionalno i organizaciono nezavisan od aktivnosti koje su predmet interne revizije i drugih organizacionih djelova banke.

Kako bi se utvrdilo, očuvalo i osiguralo da Interna revizija ima dovoljno ovlašćenja za izvršenje svojih zadataka, Nadzorni odbor:

- odobrava Povelju Interne revizije
- odobrava plan Interne revizije temeljen na rizicima i svaku promjenu plana
- odobrava budžet interne revizije i plan sredstava
- prima obavještenja od Direktora Službe interne revizije o obavljanju zadataka Interne revizije u odnosu na plan revizije i druga pitanja.
- odobrava odluke u vezi imenovanja i smjenjivanja Direktora Službe interne revizije.
- odobrava nagrađivanje Direktora Službe interne revizije.
- Informiše se o menadžmentu i Direktor Službe interne revizije kako bi se utvrdilo da li postoji neprimjereni opseg ili ograničenja resursa.

Interna revizija ima potrebna ovlašćenja da može:

- Imati potpuni, slobodni i neograničeni pristup svim funkcijama, arhivi, imovini i osoblju zaduženom za bilo koji posao. To podrazumijeva sveobuhvatno i neograničeno pravo na informisanje, pravo dobijanja dokumenata, pravo provjere i revizije, pri čemu ni zakon o zaštiti podataka ni druge zakonske odredbe u domaćim i stranim nadležnostima ne predstavljaju prepreku.
- Alocirati sredstva, utvrditi učestalost, odabrati subjekte, utvrditi opseg posla, primijeniti metode potrebne za izvršenje ciljeva revizije te sastaviti izvještaje.
- Dobiti pomoć od potrebnog osoblja, kao i zatražiti usluge unutar i izvan banke, u svrhu završetka angažmana.

Djelokrug rada Interne revizije obuhvata, ali nije ograničeno samo na navedeno, objektivna ispitivanja dokaza u svrhu pružanja nezavisnih procjena odboru, menadžmentu i drugim stranama o adekvatnosti i efikasnosti vođenja, upravljanja rizicima i kontrolnim procesima.

Poslovi funkcije interne revizije podrazumijevaju i:

- 1) ocjenjivanje adekvatnosti sistema upravljanja u kreditnoj instituciji;
- 2) ocjenjivanje adekvatnosti postupanja sa politikama, propisima i drugim zahtjevima, sklonošću preuzimanja rizika i strategijom upravljanja rizicima;

- 3) ocjenjivanje ispravnosti i efikasnosti sprovođenja utvrđenih procedura i usklađenost tih procedura sa važećim propisima i odlukama upravnog odbora i nadzornog odbora;
- 4) ocjenjivanje adekvatnosti, kvaliteta i efikasnosti sprovedenih kontrola i izvještavanja koje obavljaju organizacione jedinice, funkcija kontrole rizika i funkcija praćenja usklađenosti;
- 5) ocjenjivanje ispravnosti i pouzdanosti sistema računovodstvenih evidencija i finansijskih izvještaja;
- 6) revizije eksternalizovanih aktivnosti;
- 7) ocjenjivanje strategije i postupke procjene adekvatnosti internog kapitala i interne likvidnosti;
- 8) revizije informacionog sistema;
- 9) provjere pouzdanosti internog i eksternog sistema izvještavanja i blagovremenosti i tačnosti izvještaja propisanih Zakonom, propisima donesenim na osnovu Zakona i drugim propisima;
- 10) ocjenjivanje načina zaštite imovine kreditne institucije;
- 11) ocjenjivanje sistema prikupljanja i validnosti informacija koje se objavljuju u skladu sa propisom Centralne banke kojim se uređuje javno objavljivanje podataka od strane kreditnih institucija i drugim propisima.
- 12) efikasnost i efektivnost sistema internih kontrola.

Revizorski odbor je formiran i obavlja poslove u skladu se Zakonom o reviziji. Revizijski odbor je odbor u sklopu Nadzornog odbora koji je odgovoran za nadzor postupka finansijskog izvještavanja, izbor nezavisnog revizora i primanje internih i eksternih rezultata revizije. Njegova je uloga davati savjete i preporuke Nadzornom odboru i donositi odluke u okviru svojih propisa

Izvještavanje funkcije interne revizije je uspostavljeno na način kako propisuje Odluka o sistemu upravljanja kreditne institucije tj Izvještaj o radu funkcije interne revizije dostavlja se tromjesečno Upravnom odboru i Revizorskom odboru, minimalno polugodišnje Nadzornom odboru i jednom godišnje Centralnoj banci.

- 5) a) Podaci o značajnim direktnim i indirektnim vlasnicima akcija pravnog lica, uključujući indirektno posjedovanje akcija u piramidalnim strukturama i uzajamnim udjelima, vlasnicima hartija od vrijednosti s posebnim pravima kontrole i opisom tih prava, ograničenjima prava glasa (ograničenja prava glasa na određeni procenat, broj glasova, periode ograničenja ostvarenja prava glasa) ili ako su u saradnji s pravnim licem, finansijska prava iz hartija od vrijednosti odvojena od njihovog posjedovanja

Erste&Steiermärkische Bank d.d., Hrvatska je vlasnik i posjeduje 100% vlasništva Banke. Banka je član Erste bankarske grupe i njen krajnji vlasnik je Erste Group Bank AG, Vienna, Austria.

- b) Pravila imenovanja i opoziva članova uprave, odnosno izvršnih direktora, nadzornog, ili upravnog odbora i statutom izvršenim promjenama ovlašćenja članova uprave, izvršnih direktora, nadzornog ili upravnog odbora, naročito u pogledu emitovanja akcija pravnog lica ili sticanja sopstvenih akcija

Pravila imenovanja i opoziva članova Upravnog odbora, izbora i razrješenja članova Nadzornog odbora te nadležnosti Nadzornog odbora i Upravnog odbora definisani su Zakonom o kreditnim institucijama i to za Nadzorni odbor i radna tijela Nadzornog odbora članovima 43,44,45,46,47,48,49 i 50 a za Upravni odbor članovima 51-58m . Dodatno pravila i nadležnosti Nadzornog i Upravnog odbora uređeni su i Statutom Banke.

Način rada Nadzornog odbora, Odbora Nadzornog odbora i Upravnog odbora uređen jeu poslovnica o radu ovih tijela.

Emitovanje novih akcija je uređeno Statutom Banke i u nadležnosti je Skupštine akcionara.

Erste Bank AD Podgorica
Predsjednik Upravnog odbora
Aleksa Lukić